POLONIA
ITALIA
ANNO II ROK
ORGAN IZBY HANDLOWEJ POLSKO-ITALSKIEJ W WARSZAWIE
ORGANO DELLA CAMERA DI COMMERCIO POLACCO ITALIANA IN VARSAVIA
N. 1

ROK II, Nr. 1
Styczeń
1928

POLONIA-ITALIA

ORGAN IZBY HANDLOWEJ POLSKO-ITALSKIEJ
ORGANO DELLA CAMERA DI COMMERCIO POLACCO-ITALIANA

ANNO II, N. 1
Gennaio
1928

Redakcja i Administracja:
Warszawa, Wierzbowa 11, tel. 202-15.
Izba Handlowa Polsko-Italska:
Warszawa, Wierzbowa 11, tel. 202-15

Redazione ed Amministrazione:
Varsavia, via Wierzbowa 11, tel. 202-15.
Camera di Commercio Polacco-Italiana:
Varsavia, via Wierzbowa 11, tel. 202-15.

Założyciel — Fondatore:
Dr. ANTONIO MENOTTI CORVI

Redaktor Naczelny — Direttore Responsabile
Dr. LEON PĄCZEWSKI

WARUNKI PRENUMERATY:
Cały rok: zł. 40, pół roku: zł. 20, Kwartalnie: zł. 10.
Numer pojedyńczy: zł. 4.
Konto P. K. O. 14.614.

ABBONAMENTI:
Un anno: L. 100, Sei mesi L. 50, tre mesi L. [illegible]
Un numero separato: L. 10.
Conto-Corrente: P. K. O. 14.614 (Cassa Postale di Risparmio)

Treść:

	Str.
OD REDAKCJI	2
MARIO MAZZUCHETTI: Reforma walutowa w Italji	3
DR. MARIO DE VERGOTTINI: Położenie gospodarcze Polski (1924 — 27)	5
DR. A. BARIGIANI: Rynek win w Polsce	12
ALDO PASETTI: Przemysł lalek w Italji	15
MANIFESTACJE PRZYJAŹNI POLSKO-ITALSKIEJ (z powodu odczytów d-ra A. Menotti Corvi)	17
S. K.: Instrumenty muzyczne w Italji	20
KRONIKA POLSKA: Stan gospodarczy Polski	23
Przemysł i handel	24
Ustawodawstwo celne	26
Kredyt i finanse	26
Ustawodawstwo wekslowe	29
Różne	29
KRONIKA ITALSKA: Rolnictwo	30
Przemysł i handel	30
Polityka handlowa	32
Komunikacje	32
Kredyt i finanse	33
Różne	34
Ceny	36
NOTATKI BIBLJOGRAFICZNE	36
ZAPOTRZEBOWANIA I OFERTY ORAZ PRZEDSTAWICIELSTWA	37

Sommario:

	Pag.
PREFAZIONE	2
MARIO MAZZUCHETTI: La riforma monetaria in Italia	3
DOTT. MARIO DE VERGOTTINI: L'Economia Polacca (1924 — 27)	5
DOTT. A. BARIGIANI: Il mercato dei vini in Polonia	12
ALDO PASETTI: L'industria delle bambole in Italia	15
MANIFESTAZIONI DELL'AMICIZIA POLACCO-ITALIANA (In occasione delle conferenze dell dott. A. Menotti Corvi)	17
S. K.: Gli strumenti musicali in Italia	20
NOTIZIARIO POLACCO: Lo stato economico della Polonia	23
Industria e commercio	24
Legislazione doganale	26
Credito e finanze	26
Legislazione cambiaria	29
Varie	29
NOTIZIARIO ITALIANO: Agricoltura	30
Industria e commercio	30
La politica commerciale	32
Comunicazioni	32
Credito e finanze	33
Varie	34
Prezzi	36
NOTIZIE BIBLIOGRAFICHE	36
DOMANDE E OFFERTE DI MERCI E RAPPRESENTANZE	37

OD REDAKCJI

Numerem niniejszym rozpoczynamy drugi rok istnienia. Cel i zadanie, jakie wytknęliśmy sobie i o których pisaliśmy w numerze pierwszym wydawnictwa, usiłowaliśmy zrealizować w możliwie najszerszej mierze. Wyczerpujące informacje o rynkach zbyty oraz o źródłach zakupu, zamieszczane w każdym numerze naszego czasopisma, stanowią dziś cenne drogowskazy dla osób i firm, pragnących nawiązać stosunki gospodarcze z obu krajami. Obok a tykułów i notatek o znaczeniu praktycznem zamieściliśmy szereg artykułów treści ogólnej, rzucających światło na postępy gospodarcze obydwu krajów w pewnych okresach oraz na dzieje stosunków gospodarczych polsko-italskich. Treść i formę wydawnictwa w miarę możności staraliśmy się doskonalić i w jaknajszerszym zakresie uwzględniać najbardziej aktualne zagadnienia chwili obecnej.

Okres niezmiernie doniosłych przemian w życiu narodów polskiego i italskiego, jaki obecnie przeżywamy, nakazuje uważne ich śledzenie we wszystkich dziedzinach życia narodowego. Dlatego też obok zagadnień gospodarczych będziemy w roku bieżącym oświetlali również inne zagadnienia i szczególnie dotyczące ustroju politycznego, społecznego i administracyjnego Polski oraz Italji, stosunków kulturalnych między obu krajami, ich urządzeń kulturalnych, turystyki i t. p. W ten sposób na łamach naszego wydawnictwa będą poruszane nietylko zagadnienia, mogące interesować sfery gospodarcze, lecz również zagadnienia, wkraczające w sferę zainteresowań szerokiego ogółu społeczeństwa polskiego oraz italskiego. Tą drogą będziemy dążyli do zbliżenia zarówno gospodarczego między obu krajami, jak i politycznego i kulturalnego, co też niewątpliwie spotka się z życzliwą oceną i należytem zrozumieniem w obu krajach.

PREFAZIONE

Il numero presente inaugura il secondo anno d'esistenza della nostra Rivista. Abbiamo cercato di realizzare, nella misura del possibile, i compiti che ci siamo prefissi e che abbiamo enunciato nel 1-o numero della nostra pubblicazione. Le informazioni precise e dettagliate riguardo ai mercati ed ai luoghi d'acquisto, pubblicate in ogni numero, costituiscono ora preziosi indicatori per le persone e le ditte che desiderano allacciare relazioni economiche con i nostri Paesi. Oltre alle notizie pratiche, abbiamo pubblicato una serie di articoli di carattere generale il cui scopo era porre in piena luce i progressi nel campo economico, conseguitti in varie epoche dai due Stati e di mettere in rilievo le diverse fasi dei rapporti economici italo-polacchi. Ci siamo sforzati di perfezionare, nella misura del possibile, il contenuto e la forma della nostra Rivista e di diffondere la conoscenza esatta di tutti i problemi più importanti dell'ora presente.

In questo periodo, ricco di mutamenti nella vita nazionale polacca ed italiana, siamo più che mai costretti ad esaminarne attentamente tutti gli aspetti nei vari campi della vita nazionale. E quindi nostro intendimento mettere in rilievo oltre ai problemi economici, anche quelli riguardanti l'organismo politico, sociale ed amministrativo della Polonia e dell'Italia, le relazioni colturali fra i due Paesi, il turismo ecc. La nostra pubblicazione tratterà d'ora innanzi non solo le questioni rientranti nella competenza degli ambienti economici, ma anche i problemi più generali, rientranti nella sfera d'interessamento di tutta la Nazione. Tenderemo in questo modo a contribuire all'avvicinamento non solo economico ma anche sociale e colturale fra la Polonia e l'Italia e non dubitiamo che i nostri sforzi saranno compresi e apprezzati dai nostri due Paesi.

REFORMA WALUTOWA W ITALJI.

(LA RIFORMA MONETARIA IN ITALIA).

Dzień 21 grudni 1927 r. będzie musiał być zaliczony do najważniejszych dat w rozwoju życia finansowego i gospodarczego Italji, obejmującego okres od czasu jej zjednoczenia, t. j. od r. 1861.

Po kilku dziesiątkach lat, w czasie których obowiązywał kurs ustawowy lira, oraz po 13½ latach wahań walutowych, które spowodowały ogólną dezorjentację oraz ostry kryzys gospodarczy w kraju, lir italski, dzięki usilnej i wytrwałej akcji rządu i całkowitemu doń zaufaniu narodu, w dn. 21 grudnia 1927 r. odzyskał swą wartość stałą, opartą na parytecie złotym.

Zagadnienie walutowe, które wyłoniło się po wojnie światowej i w latach następnych przybrało rozmiary dotkliwego przesilenia, było niezmiernie doniosłe i jednocześnie ogromnie skomplikowane. To też uporządkowanie stosunków walutowych wymagało długich i mozolnych zabiegów, których ostatecznym rezultatem było przywrócenie swobodnej wymiany banknotów na złoto.

Wszystkie kraje, nawet te, które nie brały udziału w wojnie, w dziedzinie walutowej w mniejszym lub większym stopniu odczuły jej skutki.

W krajach neutralnych nagromadziła się znaczna ilość złota i walut pełnowartościowych i dzięki temu kurs ich pieniądza wształtował się niezmiernie pomyślnie w stosunku do dolara.

Inne kraje, zarówno zwycięskie jak i zwyciężone, wskutek ogromnego wzrostu pieniędzy papierowych, uległy większemu lub mniejszemu zubożeniu. Jednocześnie znacznie wzrosło ich zadłużenie.

Kryzys deflacyjny, który w końcu r. 1919 miał miejsce w Japonji i dzięki odpowiedniej akcji banków Stanów Zjewdnoczonych został rozszerzony na inne kraje, spowodował w r. 1920/21 zasadniczą i gwałtowną zmianę w stosunkach finansowych świata.

Waluta krajów neutralnych Europy, której dotychczasowy kurs stał powyżej „al pari", spadła poniżej parytetu złotego. Sytuacja krajów, które brały udział w wojnie, znacznie się pogorszyła. Dotyczyło to również, jakkolwiek tylko w pewnym stopniu, Anglji i Japonji. Jedynie tylko dolar zdołał utrzymać kurs niezmieniony i stał się podstawą dla wypośrodkowywania wartości innych walut.

Ukryte jednak siły żywotne w niektórych krajach europejskich spowodowały, iż w r. 1922 zrodziły się tendencje w kierunku powrotu do parytetu złotego. W końcu tegoż roku w niektórych krajach nadbałtyckich, mianowicie na Litwie i Łotwie, podjęto próbę stabilizacji waluty. Również w końcu r. 1922 dokonano stabilizacji w pierwszym z pośród krajów zwyciężonych, t. j. Austrji oraz podjęto kroki w kierunku stabilizacji waluty rosyjskiej w stosunku 10.000 za 1.

W r. 1923 stabilizacja waluty utrwala się w Niemczech. W r. 1924 ulega stabilizacji waluta w Polsce i na Węgrzech i przeprowadza się ostateczną stabilizację w Rosji Sowieckiej.

W r. 1925 zarówno w Anglji, jak i Finlandji następuje powrót do waluty złotej. W tymże roku została podjęta gwałtowna akcja przeciwko wszystkim walutom jeszcze nieustabilizowanym i szczególnie stała się ona niezmiernie intensywna latem w r. 1926.

Licząc się z tą międzynarodową akcją, w znacznej mierze podkopującą zaufanie do walut nieustabilizowanych (liry, franki belgijskie, francuskie, leje i t. p.), trzeba było dołożyć ogromnych starań celem utrzymania procesu stabilizacji w ramach powolnej i trwałej ewolucji, przygotowywanej przez rząd italski, a powodzenie osiągnięte w jego akcji na tem polu jest tem cenniejsze, im większe miał on trudności do zwalczenia.

. . . .

Italja przeżywała niezmiernie ciężki okres. Budżet państwowy stale wykazywał deficyt, który też osiągnął rozmiary zastraszające.

Rząd narodowy zdołał natchnąć naród wiarą w siebie i w poprawę losów ojczyzny i dzięki temu osiągnął znacznie większe rezultaty, niżby to uczynił w drodze wydania różnych zarządzeń i dekretów. Do pracy nad uzdrowieniem finansów państwowych obok Szefa Rządu stanął poseł De Stefani, człowiek nieskazitelnego charateru, o głębokim i bystrym umyśle, świadomy swych sił — cecha ogromnej wagi w gospodarowaniu finansami, zarówno publicznemi, jak i prywatnemi — i na stanowisku najwyższego kierownika finansów państwowych zdołał osiągnąć w dziedzinie finansów jaknajlepsze rezultaty.

Znikł deficyt budżetowy i miejsce jego zajęła nadwyżka dochodów. Skarb państwa został tak wzmocniony, iż De Stefani mógł przystąpić do zmniejszenia długu państwowego.

Obieg pieniędzy papierowych został odpowiednio uregulowany i w tym kierunku niespożyte zasługi położył Stringher, również wybitny działacz na polu finansów. Rezultaty, jakie w krótkim czasie osiągnięto, okazały się pod każdym względem zadawalające. Należy nadmienić, iż uregulowanie obiegu pieniężnego nie było łatwe, ani proste Ciążyło bowiem w owym czasie przeszło 4 miljardy lirów z tytułu likwidacji Banca di Sconto i unieruchomienia Banco di Roma, a nadto przeszło 600 miljonów weksli finansowych Sekcji Zwyczajnej Konsorcjum Subwencyj Walorów Przemysłowych.

Żelazna jednak wola i wiara w skuteczność swych poczynań De Stefaniego sprawiły, iż zdołano uporać się z wszelkiemi trudnościami i zlikwidowano je w tak szybkiem tempie, iż z akcją sanacji stosunków finansowych w Italji nie można porównać podobnej akcji w żadnym innym kraju.

Aktywność salda budżetu państwowego, obfitość gotówki w kasie, znaczne zmniejszenie długu wewnętrznego, coraz pomyślniejsze kształtowanie się obiegu pieniężnego, zlikwidowanie długów zagranicznych, utworzenie racjonalnego systemu podatków z uwzględnieniem słusznej ich dystrybucji, obniżenie jednych i zniesienie innych (podatek spadkowy), szczególnie w tych wypadkach, kiedy pośrednio lub bezpośrednio stanowiły one przeszkodę w tworzeniu się kapitałów — oto rezultaty mądrej i wytrwałej działalności De Stefaniego, przy czynnem i wydatnem poparciu Szefa Rządu, Mussoliniego.

Intensywna i energiczna akcja De Stefaniego znalazła wspaniałe uzupełnienie w działalności jego następcy na stanowisku ministra finansów, hr. Volpi di Misurata.

Po nakreśleniu dalekoidących planów i utrwaleniu podwalin należało przystąpić do ich realizacji we wszystkich najdrobniejszych szczegółach.

Jakkolwiek stworzono warunki, które miały umożliwić wprowadzenie waluty złotej, to jednak brakowało walut pełnowartościowych, mających służyć za odpowiednie pokrycie dla lira i mogących stanowić zabezpieczenie przed ewentualnemi jej wahaniami.

Minister Volpi, uchodzący za jednego z najbardziej doświadczonych finansistów, działając w porozumieniu z Szefem Rządu, Mussolinim, oparł się na zasadzie, iż, aby uzyskać nowe kredyty, należy wprzód spłacić dawne zobowiązania.

Po wysądowaniu opinji rządu amerykańskiego i sfer finansowych Stanów Zjednoczonych, co zostało dokonane przez wytrawnego finansistę i dyplomatę, dr. Mario Alberti, Mussolini powierzył min. Volpi sprawę uregulowania długu amerykańskiego. Zadanie to hr. Volpi wypełnił z najpomyślniejszym rezultatem.

Dzięki zabiegom hr. Volpi, finansiści udzielili Italji pożyczki w wysokości 90 milj. dolarów, mającej stanowić podstawę dla przeprowadzenia stabilizacji lira.

Dzięki racjonalnej i dalekowidzącej polityce finansowej samorządów miejskich (Rzym i Medjolan), oraz dogodnym warunkom, na jakich zostały im udzielone pożyczki, hr. Volpi mógł uzyskać nowy zapas walut, które odpowiednio zabezpieczył, nie powiększając obiegu. Rezultaty te, posiadające niezmiernie doniosłe znaczenie, mogły być osiągnięte dzięki wytrawnej polityce kredytowej i dyskontowej rządu.

Jakkolwiek Banca d'Italia usiłował przyciągnąć wkłady drogą opłat uprzywilejowanych na korzyść banków deponujących, ostatecznie jednak suma depozytów zwiększyła się tylko o 1 miljard lirów.

Jednocześnie polityka deflacyjna rządu spowodowała, iż w bankach prywatnych zgromadziły się znaczne wkłady, a dzięki utrzymaniu stopy dyskontowej na poziomie 7%, zapotrzebowanie gotówki oraz redyskonto weksli pokrywane było przeważnie przez banki prywatne.

W związku z tem suma wkładów w Banca d'Italia znacznie się zmniejszyła, a jednocześnie uszczuplił się portfel wekslowy, kredyty i t. p.

Bardzo ważnym krokiem, który umożliwił stabilizację lira, byłoześrodkowanie prawa emisji w jednym banku, mianowicie w Banca d'Italia, czego w sferach gospodarczych domagano się już od dłuższego czasu.

Energiczna akcja, podjęta w kierunku stabilizacji waluty italskiej, znalazła swój wyraz w przemówieniu Mussoliniego, wygłoszonem w Pesaro w dn. 18 sierpnia 1926 r., które wzmocniło wiarę w możność ustabilizowania lira i zniweczyło zabiegi, mające na celu utrzymanie w Italji inflacji.

Rezultatem podróży do Londynu Stringhera oraz Beneduce, prezesa Istituto dei Cambi, było uzyskanie kredytu (nie pożyczki) w wysokości 75 milj. dolarów, udzielonego przez grupę emisyjnych banków zagranicznych oraz 50 milj. dolarów, uzyskanych od grupy banków prywatnych z bankiem I. P. Morgana na czele.

Nigdy stabilizacja waluty nie została przeprowadzona przy tak wielkiem pokryciu w złocie i walutach pełnowartościowych, jak to miało miejsce ostatnio w Italji.

Łącznie z walutami Istituto dei Cambi, przekazanemi Banca d'Italia, pokrycie wynosi 81½%.

Zniesienie kursu ustawowego, dokonane przez Magliani'ego, któremu towarzyszyła reforma walutowa, raczej pozorna, niż istotna, polegająca na wprowadzeniu złota do obiegu i uzyskaniu pożyczki bez zapewnienia jej należytego pokrycia, nie może być w żadnym wypadku porównane z obecną sanacją walutową.

Przygotowywana od dłuższego czasu stabilizacja lira, oparta na pracach mozolnych i drobiazgowych, dziś jest faktem dokonanym. Naród italski zasłużył sobie na nią i niewątpliwie zdoła nadać jej charakter trwały, co szczególnie stanie się możliwe dzięki współdziałaniu jego z poczynaniami rządu, którego obecna reforma walutowa jest dziełem.

MARIO MAZZUCHETTI.

L'ECONOMIA POLACCA (1924—27*).

(POŁOŻENIE GOSPODARCZE W POLSCE (1924 — 27).

1) L'ultima fase della svalutazione del marco polacco. — 2) La stabilizzazione del 1924. — 3) Il deprezza mento dello zloty nel luglio 1925. — 4) La rivalutazione e stabilizzazione dello zloty (maggio 1926 — ottobre 1927). 5) Conclusione.

1) Nei primi anni della sua esistenza, nell'immediato dopoguerra, la Polonia ha subìto, comme altri Stati dell'Europa Centro - Orientale, una forte svalutazione della propria moneta. Svalutazione determinata dall'inflazione, a sua volta causata dalla necessita di far fronte alle esigenze del nuovo Stato sorto in condizioni interne ed esterne quanto mai difficili. La svalutazione monetaria, se da una parte, come noto, porta ad una prosperita passeggera, piu che altro fittizia, favorendo la produzione, termina da ultimo, specialmente quando assume una velocita elevata, con l'annullare o quasi qualunque forma di produzione e di scambio. Questi effetti che si sono riscontrati in altri Stati e che sono stati studiati magistralmente dal Bresciani Turroni sopratutto per la Germania, si sono verificati anche nella Polonia. (Per farsi un concetto sino a qual punto sia arrivata la velocita della svalutazione monetaria in questo Stato, basta pensare che dalla fine di settembre alla fine di dicembre del 1923 il corso del dollaro espresso in marchi polacchi sale da 318.667 a 6.312.500; ma la massima velocita di svalutazione esterna e raggiunta dal marco polacco nell'ottobre, riducendosi in detto mese il suo valore di ben l'80%.) E conviene notare che in quest'ultimo periodo la svalutazione interna della moneta e ancora piu rapida di quella esterna, che quasi tutti gli indici dell'attivita economica aumentano in misura inadeguata all'incremento dei prezzi, che la disoccupazione accenna ad aumentare. E tutto ció mentre continuano incessanti le nuove emissioni di carta moneta, del resto di gran lunga inferiori alla svalutazione della medesima, emissioni che vanno ad aumentare il debito dello Stato verso la Cassa Nazionale di Prestiti.

Tutti questi fatti, cui si aggiunge l'aumento del saggio dello sconto, che arriva fino al 48%, ed il deficit del bilancio statale, stanno a dimostrare chiaramente come l'economia polacca fosse arrivata alla fine del 1923 ad un punto tale, che la svalutazione della moneta non poteva continuare se non si voleva arrestare ogni attivita economica e dissolvere ogni ordinamento sociale.

E' sulla fine del 1923 che si gettano le basi per il prossimo risanamento monetario. La costituzione del Gabinetto Grabski e tutti i provvedimenti presi dallo stesso valgono ad arrestare, se anche non subito, l'ulteriore deprezzamento del marco polacco, che anzi dopo ever raggiunto nella prima metá del gennaio 24 la sua quotazione piu bassa [1]), guandagna alcuni punti, portandosi a 9.325.000 (= 1 dollaro) nei mesi di marzo-aprile, quando ormai la stabilizzazione sembra assicurata, e quando si procede all'istituzione della nuova moneta, lo zloty polacco.

2) Il passaggio improvviso da una rapida svalutazione monetaria ad una moneta stabile non può non influire potentemente su tutta la economia dello Stato che tale cambiamento subisce. Per quella forza d'inerzia che e caratteristica di tanti fenomeni economici, i prezzi interni continuano a salire, anche per compensare in parte il dislivello con i prezzi esterni, solito a verificarsi in un periodo di deprezzamento monetario. Buona parte dell'apparato produttivo, sorto durante l'inflazione ed abituato a vivere in quelle date condizioni ambientali caratteristiche del periodo inflazionista, viene a trovarsi improvvisamente in una situazione del tutto diversa, per la quale non si sente costruito ed alla quale soltanto difficilmente e non sempre riesce ad adattarsi. E così molte produzioni e scambi, che prima erano od apparivano convenienti, si presentano ora sotto l'aspetto opposto; e pertanto rallenta l'attivita economica, aumenta la disoccupazione, si fa piu difficile il commercio di esportazione e piu facile quello di importazione, cresce il costo del capitale, che scarseggia: é insomma la crisi di stabilizzazione che si produce inevitabile con tutte le sue peculiarita ben note [2]).

Nella stabilizzazione polacca osserviamo questo fenomeno particolare: che cioe nei primi mesi della stabilita del cambio, contrariamente a quanto si e verficato in altri Stati, ha luogo una diminuzione dei prezzi; detta diminuzione, che dal febbraio si estende a tutto giugno, deve spiegarsi in parte con quell'enorme aumento dei prezzi verficatosi nell'ultima fase della svalutazione, in seguito al quale il numero indice dei prezzi all'ingrosso in oro [3]) era salito dall'ottobre 1923 al febbraio 1924 da 74.8 a 125.6, con un aumento quindi del 68% nello spazio di soli quattro mesi.) Questo aumento é ancora piu vertiginoso per i prodotti agricoli, il cui numero indice oro

*) Articolo pubblicato nel „Bollettino dell'Istituto statistico - economico" annesso alla R. Universita degli studi economici e commerciali di Trieste (Nr. 11 — 12, 1927).

1) L'8 gennaio il corso del dollaro sale a 10.250.000 marchi polacchi, ma le contrattazioni fine mese si fanno sulla base di 20 milioni di marchi per un dollaro.

2) Vedi Bresciani Turroni: La crisi della stabilizzazione monetaria. Giornale degli Economisti, 1926, gennaio.

3) La base di questo numero indice e il livello dei prezzi nella ultima settimana del gennaio 1914.

ALCUNI INDICI DEL MOVIMENTO ECONOMICO POLACCO (1924-27) [1]

Mese	Corso dei dollari in marchi polacchi ed in zloty [2]	Valore dello zloty in percentuale della sua parità	Numeri indici dei prezzi all'ingrosso oro (gennaio 1914=100)	Circolazione fiduciaria complessiva (milioni di Zloty)	di cui biglietti della Banca di Polonia (milioni di Zloty)	Indici ore di ... industriali (1914=100)	Importazioni (in milioni di zloty oro)	Esportazioni (in milioni di zloty oro)	Esp./Imp. · 100	Produzione carbone fossile (1000 tonn.)	Disoccupati (in migliaia) [3]	Mezzi alle stanze di compensazione (milioni di zloty)	Mese
1924 Gennaio	9 521,667	—	122.0	170.0	—	54.3	81	97	119.8	2.964	101	6.8	1924 Gennaio
Febbraio	9 324 375	—	125.6	293.8	—	63.4	107	113	105.6	2.805	111	8.6	Febbraio
Marzo	9.375.000	—	123.4	331.2	—	61.9	123	113	91.9	2.694	110	11.7	Marzo
Aprile	9.325.000	—	121.2	317.1	—	46.8	142	121	85.2	2.504	95	14.0	Aprile
Maggio	5,1845	99,98	114 2	440.0	245.0	28.2	148	125	84.5	2 988	98	19.0	Maggio
Giugno	5,1850	99,95	108.2	480.7	334.4	21.3	112	90	80 4	2 478	138	17.0	Giugno
Luglio	5 1842	99,97	111.5	530.0	394.3	30.6	97	81	83.5	2.441	152	36.2	Luglio
Agosto	5,1840	99,97	123.1	568.5	430.3	36.2	81	63	77.8	1.374	165	32.6	Agosto
Settembre	5,1837	99,98	124.8	591.1	460.4	26.8	113	95	84.1	2.890	156	44 3	Settembre
Ottobre	5,1837	99,99	129.1	642.9	503.7	23.5	151	109	72.2	3.211	147	56.2	Ottobre
Novembre	5,1842	99,97	127.0	629.0	497.6	20.9	145	123	84.8	3.036	151	48.8	Novembre
Dicembre	5,1838	99 98	128.2	675 8	550.9	18.5	179	136	76.0	2.840	162	86.3	Dicembre
1925 Gennaio	5,1850	99,95	134.9	694.3	553.2	20.7	169	107	63.3	2.851	121	95.0	1925 Gennaio
Febbraio	5 1944	99,97	138.6	737.1	549.6	28.8	151	103	68.2	2.398	134	96.2	Febbraio
Marzo	5,1848	99,98	140.1	754 9	563.2	25.1	190	120	63.2	2.682	138	130 6	Marzo
Aprile	5,1850	99 95	136.5	702.5	567.2	19 8	183	90	49.2	2.394	137	143.3	Aprile
Maggio	5,1850	99 95	134 6	706.2	557 1	17.5	186	106	57.0	2.450	132	132.1	Maggio
Giugno	5,1850	99,95	134.6	747.1	503.2	14.6	170	104	61.2	2.204	127	128.9	Giugno
Luglio	5,1850	99,95	133.0	746,3	461.6	16.0	181	87	48.1	2.106	132	195.0	Luglio
Agosto	5,3647	96,70	118.7	745.7	439.5	13.4	116	99	85.3	2 087	143	177.0	Agosto
Settembre	5,9400	86,67	115.3	730.7	396.5	9.5	67	100	149.3	2.321	153	158,1	Settembre
Ottobre	5,9800	86,67	112.4	761 5	382.4	9.8	69	113	163.8	2.582	172	124.0	Ottobre
Novembre	6,9331	74,75	103.5	745,0	361.8	7.6	71	130	183.1	2 549	204	105.7	Novembre
Dicembre	8 4525	61,31	98.7	615.0	381.4	8.5	50	113	226.0	2.457	251	92.1	Dicembre
1926 Gennaio	7 5530	68 65	109.0	781.0	362.0	9.5	47	109	231.9	2.459	301	85.8	1926 Gennaio
Febbraio	7 5037	69.07	105.3	791.7	377.9	9 3	48	91	189.6	2.143	302	69.9	Febbraio
Marzo	7.8042	66.41	103.8	815.2	389.4	8 4	73	88	120.5	2.298	296	100.0	Marzo
Aprile	9.0135	57.50	95.3	828.7	392.9	6.3	68	94	138.2	2.186	272	97.6	Aprile
Maggio	10 5507	49.12	92.8	855.2	413.0	5.1	52	90	173 1	2.235	257	71.4	Maggio
Giugno	10,0920	51.35	101.8	907.8	448 0	6.0	64	102	159.4	2.651	243	77.0	Giugno
Luglio	9.1954	56.36	103.6	980 9	511.2	10.2	66	120	181.8	3 474	223	90 2	Luglio
Agosto	9 0553	57.23	108.1	1,007.3	560.2	14.3	92	128	139.1	3.683	205	66.5	Agosto
Settembre	9.000	57.58	109.2	1,008.2	581.4	12.4	85	115	135.3	3.781	185	90.9	Settembre
Ottobre	9 000	57.58	110.3	1,036.3	585.2	13 0	102	118	115.7	3.533	168	92.2	Ottobre
Novembre	9.000	57.58	111.2	989.7	557.9	11.9	108	132	122.2	3.703	168	112.6	Novembre
Dicembre	9 000	57.58	112.0	1,031 1	592 7	11.4	91	119	130.8	3.601	190	143.2	Dicembre
1927 Gennaio	8 99	57.65	112.8	995 1	584.8	14.3	108	116	107.4	3.698	208	143.5	1927 Gennaio
Febbraio	8.95	57 91	114.1	1,046.7	633.5	16.9	112	116	103.6	3 409	214	141.7	Febbraio
Marzo	8.95	57.91	115.8	1,091.0	668.4	18.3	128	129	100 8	3.002	206	224.5	Marzo
Aprile	8.93	58.04	119.4	1,128.3	693.7	22.4	148	119	80.4	2.599	191	220.3	Aprile
Maggio	8.93	58.04	120.5	1,104.0	705.2	24.0	164	114	69.5	2.731	174	258.0	Maggio
Giugno	8.93	58.04	120.2	1,121.4	727.5	17.7	160	114	71.3	2.773	159	206.9	Giugno
Luglio	8.93	58.04	120.9	1,129.8	744.9	20.1	136	114	83.8	3.077	148	231.0	Luglio
Agosto	8.93	58.04	120.1	1,190.9	793.8	20.6	130	121	93.1	3.189	133	206.3	Agosto
Settembre	8.93	58.04	119.3	1,253.0	844.5	22 6	127	119	93.7	3.254	117	205.0	Settembre
Ottobre	8.93	58.04	119.7	1,309.0	929.0	25.0	151	138	91.3	3.406	116	283.0	Ottobre
Novembre	8.93	58.04	120.7	1,289.0	940.4	24.4	155	133	85.8	3.438	137	309.5	Novembre
Dicembre	8.93	58.04	120.0	1,312.0	1.003.0	24.5	161	126	78.2	3.446	165	208.3	Dicembre

1) Cfr. Annuaire Statistique de la République Polonaise 1927 (Office Central de Statistique de la République Polonaise); Informations Statistiques de l'Office Central de Statistique N. 1-24, 1927 e 1-4 1928.

2) Fino al mese d'aprile incluso in marchi polacchi e a partire dal maggio in zloty.

3) Per il 1924 i dati si riferiscono alla massa complessiva dei disoccupati nell'ultima settimana del mese, e sono soltanto approssimati; per gli anni 1925-27 invece i dati si riferiscono al numero dei disoccupati annunziati agli Uffici di collocamento al 1° del mese seguente a quello in cui sono riportati. Epperò i dati del 24 sono paragonabili a quelli del 1925-27 soltanto nelle loro variazioni: per quanto concerne il passaggio dal dicembre '24 al gennaio '25 conviene osservare che il dato approssimato di gennaio per la disoccupazione complessiva è di 175 mila, ciò significa che anche nel corso del gennaio 1925 si è verificato un peggioramento nelle condizioni del mercato del lavoro.

passa in detto periodo da 43.7 a 106.6, mentre e meno considerevole per quelli industriali, che aumentano soltanto del 34.6% (il relativo numero indice passa da 106.4 a 143.2). La reazione ai livelli bassissimi raggiunti rispetto ai prezzi esterni in un primo tempo e la cessazione di quella fuga di fronte alla moneta deprezzantesi, e quindi la diminuzione dell'intensita nella richiesta delle merci, in un secondo tempo, possono spiegare il fenomeno sopraccennato.

L'andamento dei prezzi che si verifica nella fase della stabilizzazione e in contrasto, apparente, con quello della circolazione, che cresce in misura notevolissima, triplicandosi quasi nel primo semestre del 1924. Il fenomeno però dell'incremento della circolazione in seguito alla stabilizzazione, al quale non corrisponde che in tenue misura, o anche affatto, un aumento dei prezzi, va messo in rapporto [1]) oltre che alla variazione della velocita di circolazione della moneta, al fatto stesso che nel periodo di svalutazione molto acuta, circolano accanto alla moneta deprezzantesi buone monete estere, che, una volta stabilizzata quella nazionale, non hanno piu ragione di fungere quale mezzo di scambio o di conservazione dei valori.

E' soltanto così che si può spiegare come durante la svalutazione molto accentuata il valore globale della circolazione polacca, espresso in dollari, scenda soltanto a poche decine di milioni. E che in Polonia ci fosse stata a quell'epoca abbondanza di valute estere, e dimostrato dal fatto che, non appena istituita la nuova moneta e costituita la Banca di Polonia, l'oro e le valute estere affluirono copiose sia per la sottoscrizione del capitale del nuovo istituto d'emissione (100 milioni di zloty), sia ad arricchire le riserve dello stesso [2]).

Il fenomeno osservato per i prezzi all'ingrosso si verifica anche per quelli al minuto e per il costo della vita, sebbene meno deciso ed in proporzioni attenuate.

Da quanto precede e da numerosi altri indici si puo concludere che nei primi mesi della stabilizzazione, fino cioe all'estate, l'attivita economica non risente ancora in misura notevole gli effetti della crisi iniziatasi con la stabilizzazione monetaria.

E' appena nel luglio che i prezzi all'ingrosso cominciano a salire, per raggiungere nel marzo del 25 l'indice 140.1; detto movimento d'ascesa si verifica anche nei prezzi al minuto e nel costo della vita, sebbene soltanto fino al dicembre 24; il deficit della bilancia commerciale, che si avvertiva gia nella primavera, pur verificandosi un incremento tanto delle esportazioni che delle importazioni, va crescendo continuamente, per raggiungere i suoi massimi nell'aprile e nel luglio 1925, quando le importazioni sono piu che doppie delle esportazioni. Aumenta contemporaneamente la disoccupazione, la quale raggiunge il suo

[1]) Vedi Bresciani Turrini: Considerazioni su alcune recenti esperienze monetarie. Giornale degli Economisti, 1925, gennaio.

[2]) La copertura, in oro e divise estere, della circolazione della Banca di Polonia che per statuto deve essere del 30%, si mantiene ad un livello molto superiore ed al 31 maggio e eddirittura del 105.4%.

culmine nel febbraio 1925, pur presentando nel settembre-ottobre 1924 una leggera diminuzione.

Il tasso ufficiale di sconto si mantiene sempre sul 12% fino al 28 novembre quando viene abbassato al 10%; ma il mercato azionario si mostra quanto mai irrequieto e l'indice delle 9 azioni industriali, attraverso notevoli oscillazioni, raggiunge un livello molto basso nel dicembre 1924, per riprendere fortemente nei mesi successivi e discendere da ultimo nella primavera del 1925. L'insufficienza dei capitali, sia per i bisogni dell'industria che del commercio e dell'agricoltura, si manifesta attraverso le difficolta creditizie; i prestiti contratti all'estero in questo periodo (Italia, Stati Uniti, Francia) e la fondazione della Banca dell'Economia Nazionale da parte dello Stato, permettono di provvedere almeno ai bisogni piu impellenti.

La produzione del carbone, dopo la forte depressione nell'agosto 24, aumenta rapidamente, e si mantiene elevata fino alla primavera del '25; lo stesso si può dire di quella del petrolio; il trasporto ferroviario delle merci, dopo la breve espansione autunnale, si contrae sensibilmente nei mesi invernali.

Per quanto concerne gli indici della moneta e del credito, sono in costante aumento le riserve auree, mentre e oscillante quella delle divise estere; cresce la circolazione bancaria ed il portafoglio di sconto della Banca di Polonia; anche le maggiori banche libere accusano una espansione del credito, alla quale corrisponde un allargamento delle disponibilita che loro affluiscono, depositi a risparmio compresi. Gli affari alle stanze di compensazione sono pure in rapido aumento, nonostante qualche discesa (novembre), mentre quelli alla Borsa di Varsavia sono quanto mai oscillanti e segnano negli ultimi mesi del '24 una profonda contrazione.

Da questo complesso di indici non risulta chiaro l'andamento dell'attivita economica polacca in detto periodo; si può dire che questa attraversi la fase di depressione, con il culmine nell'estate (agosto) e con due leggere punte di risveglio nei mesi di marzo — aprile e settembre — ottobre.

3) Ma frattanto il deficit sempre crescente della bilancia commerciale [1]) (soltanto nel I° quadrimestre del '25 esso ammonta a ben 273 milioni di zloty oro), e l'impossibilita di accrescere le esportazioni, sebbene migliori le condizioni del mercato del lavoro in seguito ad una ripresa industriale piu che altro stagionale, determinano una contrazione nello stok delle divise estere presso la Banca di Polonia. In questo periodo però, in cui maturano le cause determinanti la caduta dello zloty della fine di luglio, la circolazione fiduciaria non aumenta ed il portafoglio dell'istituto d'emissione, che s'era allargato nei mesi precedenti, s'arresta e diminuisce anzi leggermente. Ai fattori suddetti vanno aggiunte le difficoltà sorte in seguito alla guerra doganale con la Germania. E' così che lo zloty inizia la sua caduta il 27 luglio, quando l'istituto d'emissione non può piu far fronte alla richiesta delle divise estere.

[1]) Per notizie piu ampie vedi D. Doria: Il Commercio estero della Polonia. Questo Bollettino 1926, N. 12.

Ma in principio la svalutazione dello zloty e soltanto lenta; e del 3.21% nell'agosto e si arresta nei mesi di settembre - ottobre mantenendosi sul 13.33% (concessione alla Banca di Polonia di un prestito di 10 milioni di dollari da parte della Federal Reserve Bank di New-York per il sostenimento della valuta); appena in seguito la svalutazione dello zloty assume un ritmo piu celere (38.7 alla fine di dicembre) e raggiunge il suo massimo nel maggio 1926, quando il valore dello zloty si riduce a meno della meta (49.1), dopo aver segnato una ripresa passeggera nei primi mesi del '26.

Gli effetti della svalutazione monetaria si fanno sentire, piu o meno rapidi, in tutta la vita economica della Polonia.

La bilancia commerciale si trasforma radicalmente; diventa attiva gia nel settembre, però piu in seguito all'enorme contrazione delle importazioni, che all'aumento, soltanto leggero, delle esportazioni ed attiva essa rimarra per tutto il periodo seguente, fino all'aprile 1927. Naturalmente questo cambiamento nella bilancia commerciale non e dovuto soltanto al libero gioco delle forze economiche, ma anche ad una severa politica di restrizione nelle importazioni adottata dal governo polacco. In complesso il commercio estero, se si eccettua la breve espansione autunnale nelle esportazioni, attraversa un periodo di depressione.

I prezzi all'ingrosso, che gia a partire dal marzo erano in una fase discendente, reagiscono si, ma in misura del tutto inadeguata alla svalutazione monetaria, sicche i prezzi oro decrescono rapidamente, per raggiungere il loro livello piu basso nel maggio 1926 (indice 92.8), dopo aver accusato un notevole aumento nel gennaio, in coincidenza con la ripresa, del tutto passeggera, dello zloty in tale epoca. (L'aumento nei prezzi oro si verifica, pur diminuendo i prezzi carta). Analogo fenomeno si osserva per i prezzi al dettaglio e per il costo della vita.

Ma nonostante questi indici che lascerebbero credere che la svalutazione dello zloty abbia determinato una ondata di prosperita, magari soltanto passeggera, ed un certo risveglio nell'attivita economica, il paese soffre di una profonda crisi, che culmina al principio del 1926, quando la massa dei disoccupati, sempre crescente a partire dal luglio 1925, raggiunge la cifra imponente di 300.000 individui. Da quest'epoca le condizioni del mercato del lavoro migliorano costantemente ed alla fine di maggio il numero dei disoccupati e ridotto ormai a 257.000.

Il rallentamento dell'attivita economica si avverte anche nella produzione del carbone, che in seguito alla guerra doganale con la Germania deve cercare nuovi sbocchi per le sue esportazioni (ciò che le riesce facilmente); pure il trasporto ferroviario delle merci, dopo la espansione stagionale in autunno, si mantiene piuttosto basso nei primi cinque mesi del 1926.

Di fronte alla svalutazione monetaria il governo non resta inattivo; gia il 12 agosto il saggio ufficiale di sconto viene portato dal 10% al 12%, provvedimento che influisce sul corso dei titoli, i quali discendono rapidamente (in oro); la circolazione fiduciaria per conto del commercio diminuisce in un primo tempo [1]; si restringe il credito sia della banca d'emissione che degli istituti privati e governativi; le riserve auree vengono rafforzate, ma le scorte delle monete e divise estere, che gia nei mesi precedenti s'erano assottigliate in modo impressionante, continuano a diminuire, per presentare addirittura un saldo passivo a partire dal novembre, saldo passivo che scomparira appena nel '26. Ma ben presto l'aumento dei prezzi che si verifica all'interno (l'indice dei prezzi all'ingrosso, nominali, sale da 133 nel giugno a 161 nel dicembre) determina un allargamento della circolazione bancaria, che rimane però per tutto il periodo di deprezzamento monetario inferiore al livello raggiunto durante la fase precedente di stabilizzazione. Continua invece a crescere, come gia nei mesi anteriori, la circolazione per conto dello Stato e divisionale, raggiungendo i 434 milioni alla fine di dicembre (contro i 285 milioni alla fine di luglio), quota però che non viene superata di molto nel periodo successivo di svalutazione. Cosicche l'incremento che si rileva nella circolazione complessiva e la risultante di due movimenti opposti: la diminuzione della circolazione bancaria, e l'aumento di quella statale e divisionale.

La causa di quest'inflazione governativa e il deficit costante del bilancio dello Stato, deficit che viene coperto anche con l'aumento del debito flottante.

Circa le condizioni dell'attivita economica in detto periodo di svalutazione monetaria, riescono molto significativi gli indici relativi agli affari conclusi nelle stanze di compensazione ed alla Borsa di Varsavia, che denotano tutti e due una forte diminuzione. I depositi a risparmio presso la Cassa di Risparmio Postale, quelli a termine e a vista presso le banche ordinarie decrescono nettamente in un primo tempo, per avere poi un andamento oscillante nel primo semestre del 26; il numero dei fallimenti, che s'era ridotto a cifre insignificanti durante l'inflazione del 1922-23, e che

[1]) La diminuzione della circolazione bancaria va messa in rapporto all'ondata di sfiducia verso la moneta nazionale per cui riappariscono nelle contrattazioni e vengono sopratutto tesorizzate le valute forti. E' questo il fenomeno caratteristico che si verifica quando la moneta interna si svaluta molto rapidamente, e che consiste precisamente nell'inversione della legge di Gresham (vedi Bresciani - Turroni). E' interessante notare come nella seconda svalutazione monetaria subita dalla Polonia il fenomeno suaccennato si verifica pur con un deprezzamento relativamente modesto, il che sta a dimostrare quanto pronta sia stata di fronte alla seconda svalutazione la reazione di tutta l'economia polacca, ammaestrata dalle vicende della prima. Quando poi nella seconda meta del 1926 lo zloty si rivalutera, avremo un aumento della circolazione bancaria; e ció sara dovuto al ritorno della fiducia nella moneta interna il cui uso andra estendendosi in un campo sempre più vasto, mentre verranno diboscate le valute pregiate.

Come possiamo spiegare quest'ultimo fenomeno con riferimento alla legge di Gresham? E' la moneta cattiva che scaccia la buona o viceversa? Senza approfondire l'argomento, possiamo dire soltanto che, trattandosi di paragonare una moneta buona, stabile, ad una cattiva, ma in processo di rivalutazione, quest'ultima può considerarsi migliore o peggiore della prima, a secondo che la si consideri dal punto di vista dinamico o statico. Ma in complesso praticamente prevarra la prima considerazione, per cui si può dire che nel caso anzidetto ci si trova pure di fronte ad un'inversione della legge di Gresham; quando però detto fenomeno abbia luogo non e possibile precisare.

Szwedzkie dźwigi węglowe w porcie Gdyni. — Elevatori svedesi per il carbone nel porto di Gdynia.

Widok wnętrza cukrowni w Kościanie
Veduta dell'interno dello zuccherificio a Kościan (Polonia Occidentale).

ancora nel '24 s'era mantenuto relativamente basso, aumenta fortemente nel I° semestre del '25, per raggiungere proporzioni elevatissime durante la seconda svalutazione (agosto 1925 - maggio 1926); nel periodo che va dal luglio '25 a tutto il giugno '26 si contano ben 508 fallimenti, di cui 177 nel solo IV trimestre del '25. Particolarmente accentuato e questo processo di epurazione tra le ditte commerciali (dei 508 fallimenti, 359 sono dovuti a questa categoria), mentre meglio sembrano resistere le imprese industriali, con soli 136 fallimenti. Gli stabilimenti di credito danno anch'essi il loro contributo (12 fallimenti).

Naturalmente queste cifre vanno interpretate con grande circospezione, in quanto converrebbe rapportarle al totale delle imprese esistenti per le varie categorie [1]).

4) E' nel maggio del '26 che incomincia un nuovo ciclo nella vita economica e politica della Polonia. La rivoluzione che porto al Governo il 12 maggio il maresciallo Pilsudski e stata un fatto importante anche dal punto di vista economico ed ha influito potentemente sul risanamento finanziario. Il corso del dollaro che sale persino a 11 nella settimana dal 24 al 29 maggio, inizia da allora una rapida discesa: e di 9.07 al principio d'agosto e si stabilizza sui 9 zloty a partire dal settembre; sara soltanto piu tardi, nel corso del '27, che avra luogo una ulteriore leggera rivalutazione dello zloty, il quale vedra scendere il suo corso rispetto al dollaro lentamente e gradualmente fino a 8.91 nell'ottobre, livello al quale lo zloty verrà stabilizzato legalmente, con decreto del 13 ottobre, in seguito alla conclusione del prestito di stabilizzazione [2]).

In confronto alla massima svalutazione (1 dollaro = 11 zloty) abbiamo dunque una rivalutazione del 23.5%; ma se si considera che detta svalutazione e stata di brevissima durata, mentre quella media per il mese di maggio e stata soltanto del 50.88%, la rivalutazione si riduce al 18.2%, e per di piu scaglionato in un periodo piuttosto lungo (16 mesi).

Questa rivalutazione, interrotta da successive brevi stabilizzazioni, ha dovuto pur influire sull'andamento dell'attivita economica del Paese. I prezzi all'ingrosso diminuiscono e vero nei primi mesi (giugno, luglio), ma poi crescono di continuo fino a tutto luglio (1927), determinando naturalmente un rialzo notevole in quelli oro. L'aumento e piu considerevole per i prodotti agricoli e va collegato con i risultati poco soddisfacenti del raccolto nel 1926; mentre la diminuzione che ha luogo a partire dall'agosto (1927) nei prezzi carta (ed anche in quelli oro) e dovuta soltanto al ribasso dei prodotti agricoli (quelli industriali continuano a salire) e va pure messa in rapporto al raccolto del '27, che se non buono, risulta superiore a quello dell'anno scorso.

Come nelle altre fasi gia ricordate, anche questa volta osserviamo un fenomeno analogo nell'andamento dei prezzi al minuto e del costo della vita; questi però sono piu lenti nell'adattarsi alle nuove condizioni e rilevano pertanto un incremento meno sensibile (sopratutto i prezzi al dettaglio).

Il saggio ufficiale di sconto segna in questo periodo un notevole ribasso; portato al 10% il 7 luglio, esso scende gradualmente all'8% (13 maggio 1927). Anche il tasso per le anticipazioni su titoli fa lo stesso cammino; viene ridotto dal 14 al 12% il 7 luglio, ed e ora del 9% in seguito all'ultimo ribasso (15 ottobre 1927). Pure il saggio di sconto privato, che s'era mantenuto durante la svalutazione dello zloty sul 24%, scende con la rivalutazione e stabilizzazione monetaria prima al 20% e poi al 16%; nel gennaio del '27 esso e ribassato ancora al 14%. Di questa minor tensione monetaria s'avvantaggia evidentemente il mercato dei titoli; il numero indice delle azioni e gia nell'agosto del '26 piu che raddoppiato rispetto al maggio; ed anche in seguito, sebbene attraverso forti oscillazioni, registra un notevole aumento.

La circolazione fiduciaria complessiva cresce sensibilmente nei primi mesi della rivalutazione, e dopo un periodo d'incertezza (novembre — gennaio) riprende la corsa all'aumento, superando nel settembre quasi del 50% il livello della fine di maggio; ma questo aumento di quasi 440 milioni di zloty e dovuto per intero alla circolazione bancaria, mentre quella di Stato e divisionale, dopo un piccolo e breve allargamento nel giugno - luglio 1926, si contrae lentamente ed e nel settembre scorso di circa 30 milioni inferiore al maggio del' 26.

A partire dal luglio, le entrate superano costantemente le spese; lo Stato non ha piu bisogno di ricorrere all'emissione di nuova carta moneta, ma può anzi rimborsare i suoi debiti ed accrescere le sue disponibilita presso l'istituto di emissione. E' del novembre 1926 la riduzione di 25 milioni nel suo debito verso la Banca di Polonia, mentre ancora nel giugno-agosto viene rimborsato alla Federal Reserve Bank il credito di 10 milioni di dollari: il conto del Tesoro presso la Banca di Polonia, che presentava un saldo attivo di soli pochi milioni al 31 maggio '26, oscilla nel corso del '27 tra un minimo di 20 ed un massimo di 140 milioni.

All'aumento della circolazione bancaria corrisponde appena nel '27 un allargamento del portafoglio

---

[1]) Dal numero dei contribuenti all'imposta industriale, che viene riscossa sull'ammontare degli affari, risulta che il rapporto tra le imprese commerciali e quelle industriali era di 1.8 nel 1925; siccome invece il rapporto tra i rispetti fallimenti e di 2.6, si può dire che in questo periodo il saggio di epurazione e per le imprese commerciali del 44% superiore a quello per le imprese industriali.

[2]) Il prestito di stabilizzazione della Repubblica Polacca del 1927 si compone di 2 milioni di sterline (7%), collocate in Inghilterra, e di 62 milioni di dollari (7%), di cui 47 milioni collocati negli Stati Uniti, 6 nella Svizzera, 4 in Olanda, 2 in Francia, 2 in Isvezia ed 1 in Polonia.

Il valore dello zloty, ormai definitivamente stabilizzato, corrisponde a 0.1122 dollari, quindi soltanto al 57,8% dello zloty oro 1924. Verrano coniate nuove monete ed altri provvedimenti verranno presi nei riguardi della Banca di Polonia, della concessione di prestiti alla produzione, ecc. (Vedi: Societe de Banque Suisse, Bulletin mensuel, N. 10 - 1927).

di sconto della Banca di Polonia [1]), ma in misura molto limitata, arrivando esso appena al 432 milioni (20 ottobre) contro i 303 milioni della fine maggio 26, mentre in detto periodo la circolazione bancaria e aumentata, come s'e visto, di oltre 400 milioni. Anche gli altri istituti aumentano in misura considerevole i crediti alla produzione ed al commercio, sia sotto forma di sconti che di anticipazioni o di scoperti. Ed e questo un segno palese che l'attavita economica e in generale ripresa [2]).

Il numero dei fallimenti, che nel periodo della svalutazione dello zloty era molto elevato, si riduce a cifre modeste nella seconda meta del '26 (57 nel III trimestre e 43 nel IV); ma nel primo trimestre dell'anno in corso esso sale leggermente (63) per diminuire poi nuovamente nel II trimestre (40). Sono ancora sempre le imprese commerciali che danno il maggior contributo, mentre gli istituti di credito contano una sola caduta (giugno).

Il miglioramento dell'attivita economica e dimostrato chiaramente dai dati della disoccupazione, che, iniziata la fase discendente ancora nella primavera del '26, raggiunge il suo minimo nell'ottobre-novembre (16800 disoccupati). Dopo il peggioramento stagionale durante l'inverno (nel febbraio 1927 i disoccupati salgono a 214 mila), le condizioni del mercato del lavoro tornano a migliorare, cosicchè al principio d'ottobre il numero dei disoccupati annunciatisi agli uffici di collocamento si riduce a soli 177.000. Anche il numero degli operai lavoranti ad orario ridotto (short-time) diminuisce, mentre, cresce in corrispondenza il numero degli operai occupati e quello medio delle ore di lavoro settimanali. Naturalmente il miglioramento non e uguale per tutti i rami dell'attività economica, ne per tutte le regioni. Negli ultimi dodici mesi (1° settembre '26 - 1° settembre '27) la diminuzione piu sensibile nella disoccupazione si nota nell'industria metallurgica, in quella dei metalli e nella tessile (40—50%), mentre e quasi insignificante per l'industria mineraria (6%), che accusa anzi un aumento nella primavera dell'anno in corso. Per quanto riguarda la suddivisione territoriale, sono i distretti di Lodz, Bialystok, Poznan e Cracovia a registrare i miglioramenti piu rilevanti, mentre questi sono insignificanti nella Slesia e nel distretto di Leopoli. Le mutate condizioni nel mercato del lavoro ed in tutta l'economia dello Stato si riflettono anche sui salari, i quali aumentano in misura cospicua; cosicche, dato l'incremento non rilevante del costo della vita, si può dire che in questo periodo anche i salari reali sono aumentati [1]).

Certo che la ripresa generale dell'economia polacca e stata favorita dallo sciopero minerario inglese, per cui l'industria carbonifera e quelle connesse entrano in una fase di alta congiuntura. A partire dal maggio la produzione del carbone aumenta rapidamente, raggiugendo il suo massimo nel settembre (3,8 milioni di tonn.) e si mantiene elevata anche in seguito, se si prescinde da una breve depressione nei mesi di aprile-giugno 1927. Molto piu significativi però, perche depurati dall'incremento del consumo interno, sono, per quanto riguarda l'influenza dello sciopero inglese, i dati concernenti l'esportazione di carbone, che supera i 2 milioni di tonn. nell'agosto, di fronte ad una media mensile di 550 mila tonn. nel primo quadrimestre '26. Nei mesi seguenti l'esportazione diminuisce, ma si mantiene sempre superiore a quella del periodo precedente lo sciopero inglese.

Anche la produzione della ghisa, dell'acciaio, dello zinco aumenta considerevolmente; si contrae invece quella del petrolio. Ed a risentire gli effetti di questo cambiamento nelle condizioni economiche dello Stato e della rinata fiducia sono inoltre gli indici del movimento ferroviario, degli affari conclusi nelle stanze di compensazione ed alle borse, i depositi, nonche le quotazioni dei prestiti polacchi alla borsa di New - York [2]).

Il commercio estero, che durante la svalutazione dello zloty s'era contratto sensibilmente, riprende a partire dal giugno con due punte (la seconda mag-

[1]) Nel secondo semestre del '26 l'aumento del portafoglio della Banca di Polonia è di 20 milioni (31 dicembre: 3121,3 milioni). Però in questo periodo l'istituto d'emissione segue una politica di espansione nel credito, e ciò risulta chiaro dal l'incremento dei crediti consentiti, che da 345.6 milioni al 31 gennaio raggiungono i 445.3 milioni al 31 dicembre (Vedi. Compte Rendu des opérations de la Banque de Pologne pendant l'annèe 1926; pag. 15).

[2]) I crediti a breve scandeza concessi dalla Banca di Polonia, dalla Banca dell'Economica Nazionale, dalla Banca Agricola di Stato, dalle principali banche comunali e per azioni, nonchè dalla Cassa di Risparmio postale, presentano l'andamento seguente nell'ultimo biennio:

milioni di zloty

[illegible]	31—12—25	31—[illegible]—2[illegible]	30—6—26	30—9—26	31—12—26	31—3—27	30—6—27
990 7	1.028,1	1.081,2	1.129,5	1.246,9	1.367,0	1.519,6	1.718,6

[1]) Dal giugno 1926 al giugno dell' anno in corso il costo della vita e aumentato dell'11,4% (il relativo numero indice, avente per base il gennaio 1914, passa in detto periodo da 184,1 a 205,1); i salari invece hanno subito le variazioni che risultano dal prospetto seguente:

	Salario per una giornata di 8 ore di lavoro in zloty		
	30-6-1926	30-6-1927	aumento in percenti
Minatore qualificato (miniere di carbone, bacino di Dąbrowa e di Cracovia)	4.80	5.60	+ 16.7
Minatore qualificato (miniere di carbone Alta Slesia)	6.08	7.12	+ 17.1
Perforatore di pozzi (bacino petrolifero Boryslav)	9.39	10.99	+ 17.0
Artigiano (industria metallurgica, Varsavia)	6.16	7.28	+ 18.2
Filatori di cotone (industria tessile, Lódz)	6.17	7.77	+ 25.9
Compositore a mano (industrie grafiche, Varsavia)	19.04	19.04	—
Compositore a mano (industrie grafiche, Poznan)	10.88	13.20	+ 21.3

Appare quindi evidente come i salari reali siano generalmente aumentati, per quanto in misura differente per i vari rami industriali; e ciò va messo in relazione al diverso grado della ripresa nella loro attivita. In complesso poi gli aumenti nei salari hanno luogo nel secondo semestre del'26, mentre nel corso del'27 tendono piuttosto a stabilizzarsi, se si eccettuano l'industria tessile, quella delle costruzioni e qualche altra.

[2]) In corso del prestito polacco 1925 in dollari (8%) ch'era di 84.21 nel giugno 1926 alla Borsa di New-York, raggiunge quasi la pari nel settembre dell'anno in corso (99 49); anche il prestito in dollari 1920 (6%) subisce un rialzo in detto periodo, passando da 64,38 a 84,22.

giore della prima) nel novembre '26 e nel maggio-giugno '27; l'ultima punta, dovuta esclusivamente alle importazioni, cade gia nel periodo in cui la bilancia commerciale e diventata passiva, in seguito all'incremento delle importazioni; ma nei mesi successivi, quest'ultime decrescono, e la passivita della bilancia commerciale si riduce ormai nei mesi di agosto-settembre a cifre insignificanti, per quanto le esportazioni non accennino ad aumentare che molto lentamente. Cosicche i primi nove mesi dell'anno in corso si chiudono con un passivo nella bilancia commerciale di 151,1 milioni di zloty oro (esportazione 1.062,1, importazione 1.213,2 milioni) contro un attivo di 342,4 milioni (esportazione 937,6 importazione 595,2) nel corrispondente periodo del '26. Certo che detto cambiamento non può riescire strano, quando si pensi che nonostante le favorevoli condizioni in cui vengono a trovarsi nel 1926 le esportazioni polacche, queste non aumentano che leggermente, e che quindi l'attivo della bilancia commerciale e dovuto sopratutto alla contrazione delle importazioni, la quale aveva assunto proporzioni tali, segnatamente per i prodotti industriali e per quelli agricoli, da non poter perdurare a lungo [1]).

E' importante poi rilevare come l'esportazione complessiva, al netto dell'aumento di quella del carbon fossile (107 milioni), segni nel 1926 rispetto all'anno precedente una contrazione di circa 70 milioni di zloty oro (diminuiscono sopratutto le esportazioni degli articoli industriali, che scendono da 263 a 162 milioni). La contrazione nelle esportazioni dei prodotti industriali, gia verificatasi nel '25 in confronto al '24, e che nel '26 assume un carattere di spiccata generalita, e un fatto che meriterebbe d'essere studiato attentamente insieme ai dati relativi alla produzione ed all'importazione, per vedere in qual modo esso vada interpretato ed a quali cause possa ascriversi. La circostanza che l'importazione delle materie gregge e semilavorate non varia sensibilmente nell'ultimo triennio, ed i dati relativi alla produzione ed al consumo delle materie prime e degli articoli industriali, non lasciano dubbio che la Polonia, pur attraverso le oscillazioni dei cicli economici, va accrescendo sempre piu la sua attrezzatura industriale, sebbene resti uno Stato a base sopratutto agraria. Ma il fatto che l'esportazione dei prodotti industriali diminuisce, sta a dimostrare che l'industria polacca trova difficolta nelle sue vendite, all'estero e lavora principalmente per il mercato interno, il che non può interpretarsi in senso favorevole.

Nei primi otto mesi del '27 aumentano, in seguito alla ripresa economica, le importazioni delle materie greggie e semilavorate (sopratutto tessili e metalliche), nonchè quelle dei prodotti finiti (industria mineraria, metallurgica, elettrica ecc.); nelle esportazioni delle materie greggie e semilavorate invece e importante soltanto l'aumento nell'industria del legno (100 milioni di zloty); del tutto insignificante e nemmeno generale e l'incremento dell'esportazione dei prodotti fabbricati (8,5 milioni di zloty).

5) L'economia polacca, che ha attraversato nella sua breve esistenza un periodo quanto mai difficile e tormentoso, entra, a partire dalla seconda metà del '26, in una fase di notevele miglioramento. A base sopratutto agraria, la Polonia risente in misura rilevante dell'andamento del raccolto e dei prezzi dei prodotti agricoli. Le ricchezze minerarie e forestali costituiscono una base solida e naturale per lo sviluppo industriale del paese, ch'e però difficoltato dalla mancanza di capitale e dal costo elevato del credito. La moneta e stabilizzata; il bilancio dello Stato, chiusosi per la prima volta con un avanzo di 153 milioni di zloty nell'esercizio 1926 — 1927, si presenta attivo anche nell'esercizio in corso; non e, relativamente, gravoso il peso delle imposte, e lieve, in confronto agli altri Stati, e quello del debito pubblico, per il 90% estero.

La Polonia si presenta, dal punto di vista economico, come un mercato relativamente chiuso. Tutto il commercio con l'estero arriva soltanto a 2 — 3 miliardi di zloty oro, poca cosa se si considerano le ricchezze e la popolazione dello Stato, ammontante a 30 milioni.

I prodotti che la Polonia riceve dall'estero (industriali, semilavorati e greggi, agricoli) vengono pagati sopratutto con quelli del suolo e del sottosuolo; in misura meno notevole dagli articoli industriali. Entro la protezione delle barriere doganali, la produzione polacca, in quanto serve al consumo interno, può svolgersi in determinate forme; ma se, in seguito al suo sviluppo, essa dovrà venir esportata in misura maggiore, verrà a trovarsi di fronte alla concorrenza estera; sarà pertanto necessario, che s'adatti alle nuove condizioni, rendendo più economico e più razionale tutto il suo ordinamento; ed e in vista di questa necessita che gia ora la produzione polacca s'incammina lentamente sulla via della standardizzazione e della razionalizzazione.

DOTT. MARIO DE VERGOTTINI

[1]) Per quanto riguarda l'importazione dei prodotti agricoli, questa va messa in rapporto all'andamento del raccolto, che essendo cattivo nel '24, ottimo nel '25, e poco soddisfacente nel '26, spiega le forti oscillazioni anzidette.

IL MERCATO DEI VINI IN POLONIA.

(RYNEK WIN W POLSCE).

Gusti e abitudini: — Per quanto in Polonia non vi sia „regime secco" pure questo Paese non e forte consumatore di vini. Quale bevanda abituale e la birra, ma non e da credere che essa figuri normalmente sulle mense demestiche e nei ristoranti; anzi chi avesse avuto occasione di osservare le abitudini famigliari, particolarmente nella regione d'ex occupazione russa, avra osservato, non senza sorpresa, come sulla tavola polacca quasi sempre non figurino bottiglie e bicchieri. Non devesi dedurre da ció che quì mangiando non si beva, ma generalmente la bevanda giunge in fine ed e costituita dal the.

Nei ristoranti d'ogni categoria come pure, ma non generalmente, nelle case private, le bevande piú in uso sono, oltre la birra, le acque minerali naturali o artificiali. I vini compaiono quasi esclusivamente nelle mense piu ricche o in occasione di feste, pranzi, ecc., e nei ristoranti rari sono i tavoli ove una bottiglia di vino faccia bella mostra fra quelle, quasi sempre presenti, della „wódka" e dei liquori.

Il consumo dei vini poi non e uniforme nelle varie regioni del Paese poichè sulla sua minore o maggiore diffusione influiscono i gusti e le abitudini particolari delle rispettive popolazioni gia incorporate, prima della restaurazione della Polonia, in tre Stati economicamente ed etnicamente diversi (Germania, Austria, Russia) e che a differenza della Polonia potevano e possono considerarsi paesi con produzione vinicola. Così nelle provincie gia sotto la dominazione dell'Austria e della Germania il consumo del vino e piu diffuso che non nella regione d'ex occupazione russa, e in quelle si incontrano, sia pur poco numerosi, veri e propri negozi di vino con mescita. La regione di maggior consumo di vini e la Poznania in cui la preferenza e data ai vini del Reno, ai vini rossi e forti. Nella Galizia vengono preferiti i vini bianchi (ungheresi, austriaci, ecc). Nelle provincie centrali incontrano maggior favore i vini amabili, dolci e in genere di lusso e da pasto. — Piu ristretto e il cerchio degli amatori di vini „duri", „secchi" e di gusto aspro.

Mancano, data la nuova formazione dello Stato polacco, statistiche precise sul consumo dei vini, tuttavia i dati approssimativi confermano come ai polacchi piaccia il „terreno nettare" e se attualmente questo consumo e molto piu ristretto in confronto a quello dell'anteguerra ció e dovuto agli alti prezzi che i vini reggiungono sul mercato e alla diminuita capacita d'acquisto della popolazione.

Produzione locale di vini non di uva: — Sembra quasi strano che in Polonia, paese in cui la vite non vegeta, vi siano (patricolarmente a Varsavia) celebri cantine. La rinomanza secolare di queste cantine e data dai loro vini di miele (Miód) e dal „Tokaj" ungherese che in esse subiscono uno speciale trattamento ed un lungo invecchiamento. Lo conferma il detto: *„Nullum vinum nisi hungaricum, Hungariae natum Varsaviae educatum"*. Nell'anteguerra questi vini prelibati, che raggiungevano la vetusta eta piu che centenaria, venivano in parte esportati specialmente in Russia e ne. Paesi scandinavi e figuravano sulle mense regali.

La produzione dei vini non di uva da vita in Polonia ad una industria di non trascurabile importanza e che ha avuto, per quelli di frutta, il maggior impulso nel periodo post - bellico. Ne ad essa mancano favorevoli risorse: assoluta mancanza di produzione di vini d'uva, protezione doganale, abbondante produzione di miele, di frutta, di zucchero, di spirito, ecc. Esistono attualmente una trentita di fabbriche di vini (nel 1923 se ne contavano circa 50) la di cui capacita produttiva peró non e sempre completamente sfruttata dato il limitato assoibimento del marcato. Prima della guerra la produzione di vini di frutta era insignificante stante la concorrenza dei vini indigeni dei rispettivi Stati d'occupazione. La maggior produzione di vini di frutta si e avuta nel 1923 con 1.800.000 litri, ma dopo che il mercato manifestó una certa saturazione ed anche per l'accresciuta concorrenza dei vini d'uva esteri, molte fabbriche, nonostante un'attiva propaganda a favore del consumo dei vini locali, si chiusero e la produzione cominció a contrarsi. Così nel 1924 essa passò a 1.200.000 litri e nel 1925 scese a 500.000 litri per mantenersi poi approssimativamente su questo livello. Quasi costante invece si e mantenuta la produzione del vino di miele.

I vini di frutta comprendono la imitazione di quasi tutti i piú rinomati tipi di vino estero: dal „Vermouth" al „Marsala", dal „Madera" al „Porto", dal „Tokaj" al „Balaton" e tutta la varieta dei piu reputati vini francesi. — I prezzi sono, per ragioni facilmente comprensibili, molto piu bassi di quelli dei vini d'uva importati, ma ció nonostante la concorrenza de, primi ai secondi non ha grande valore. — L'imitazione, piu o meno felice, non e limitata ai tipi, ma viene estesa ai recipienti, alla confezione e alle etichette portanti pure diciture in lingua estera.

Mercato dei vini: — L'importazione dei vini di qualsiasi specie e colpita da divieto fin dai primi tempi del risorto Stato polacco e il vino e quì considerato articolo di lusso. Tuttavia le deroghe concesse nei limiti di contigenti assegnati a favore di alcuni Stati (Italia, Francia, Ungheria, ecc.) sono risultate piu che sufficienti a coprire la richiesta del mercato il di cui potere d'assorbimento ha seguito le oscillazioni della situazione economico - finanziaria del paese e del potere di acquisto della popolazione, nonche la differente elevatezza dei dazi doganali e delle tasse interne.

Prima dell'entrata in vigore del nuovo trattato di commercio con la Francia (10 luglio 1925) che ha fissato riduzioni doganali del 90%, i vini esteri in Polonia reggiungevano prezzi proibitivi: nell'immediato dopoguerra e fin verso la meta del 1925, nei ristoranti un fiaschetto di „Chianti" da mezzo litro veniva a costare circa 35 lire, una bottiglia di „Champagne" dalle 500 alle 800 lire!

I vini vengono ordinariamente importati da ditte che dispongono di vasta organizzazione commerciale e di installazioni e locali adatti per il confezionamento e la conservazione. La vendita al minuto, in bottiglie già confezionate, vien fatta oltre che dalle predette ditte, nei negozi di generi alimentari o nei negozi che vendono esclusivamente alcoolici.

L'elevato costo della speciale patente di cui deve essere munito chiunque commerci in vini ed alcoolici, contribuisce unitamente agli altri gravami fiscali, ad aumentare i prezzi di vendita e a rendere limitato il numero delle ditte che si occupano di tale commercio.

Regime doganale: — Secondo il vigente regime doganale i vini pagano i seguenti dazi:

Vini d'uva, di frutti e di bacche	Dazio per 100 kg. in Zloty	
	Normale	Convenzionale
1. d'ogni specie, in fusti, in damigiane d'una capacita di 50 litr o piu . .		
a) contenenti fino a 16° d'alool inclusivamente, compreso il peso dei fusti e delle damigiane . . .	340.—	
Nota: Vini d'uva contenenti fino a 15° d'alcool inclusivamente, compreso il peso dei fusti e delle damigiane		34.—
b) contenenti da fino a 25° d'alcool inclusivamente, compreso il peso dei fusti o delle damigiane . .	688.—	
2. In recipienti diversi da quelli nominati al § 1:		
a) non spumanti, conteneti al piu 25° d'alcool, compreso il peso dei contenenti immediati	1.272.80	
Nota: Vini non spumanti centenenti al piu 15° d'alcool, compreso il peso del contenente immediato . . .		127.28
b) spumanti, compreso il peso delle bottiglie	5.332.—	
Nota: Spumanti, compreso il peso delle bottiglie		533.20
Nota 1: Il diazio sui vini importati in vagoni cisterne e calcolato sul peso reale del vino, aumentato del 20% per la tara		
Nota 2: I vini contenenti piu 25° d'alcool seguono il regime della voce N. 27 (liquori)		
Nota Vini aduletrati mediante sale, destinati per la fabbricazion del „viniak". contenenti		
a) fino a 13° d'alcool inclusivamente, dietro autorizzazione del Ministero del Tesoro .	26.—	
b) oltre 13° fino a 25° (inclusivamente) d'alcool, dietro autorizzazione del Ministero del Tesoro	52.—	

Oltre il dazio doganale il vino estero e gravato da una tassa interna, da pagarsi all'atto dello sdoganamento, nella seguente misura:

Per vini d'ogni specie contenti al massimo 15° d'alcool, Zloty 1,55 al litro;

Per vini d'ogni specie contenenti oltre 15° d'alcool, Zloty 2,20 al litro.

L'introduzione dei vini non e sottoposta a speciali formalita, salvo naturalmente, l'ottenimento del permesso d'importazione il quale benche possa essere richiesto tanto dall'importatore quanto dall'esportatore estero, osservando la speciale procedura, viene rilasciato esclusivamente al nome ed a favore della ditta importatrice.

I dazi convenzionali sono applicabili ai prodotti di origine francese e a quelli di Stati che, avendo stipulato con la Polonia trattati di commercio, godono del trattamento della Nazione piu favorita. Fra questi oltre che l'Italia vi e l'Ungheria, la Rumania, l'Austria, ecc., mentre trattati di commercio con la Polonia non sono stati ancora stipulati dalla Spagna e dal Portogallo.

Per poter usufruire dei dazi convenzionali e necessario che la merce sia accompagnata del certificato di origine debitamente vistato dalle Autorita consolari polacche all'estero. Per ragioni di tariffa doganale l'importazione viene fatta quasi esclusivamente in fusti o, ma piu raramente, in damigiane, quindi l'imbottigliamento viene eseguito nel paese dalle ditte importatrici. Le etichette, capsule, materiali di reclames devono essere, conforme le disposizioni vigenti, importate unitamente alla merce.

Il limite massimo della gradazione alcoolica (15°) nei riguardi delle riduzioni doganali e delle tasse interne, esige una speciale considerazione per l'importazione dei vini „forti" e particolarmente nei riguardi dell' Italia, per l'importazione del vino „Marsala".

Importazione: — L'importazionedei vini durante gli ultimi anni e secondo le classificazioni adottate dalle statistiche ufficiali, si presenta come apresso:

	1922	1923
Vino in fusti, fino a 16°	Qli 8.605	Qli 16.359
Vino in fusti, da oltre 16° a 25°	„ 339	„ 187
Vino non spumante, in bottiglie	„ 572	„ 462
Vino spumante, in bottiglie	„ 1.143	„ 7
Vino denaturato con sale per la fabbricazione del „winiak"	„ 1.151	„ 6.367

Vino d'uva, di frutta e bacche, in fusti, fino a 16°

Provenienze		1924	1925	1926
Austria	Qli	5.095	9.156	8.232
Francia	„	7.945	13.391	12.629
Spagna	„	538	312	208
Germania	„	1.569	448	349
Rumania	„	1.059	773	373
Ungheria	„	?	622	2.725
Italia	„	?	3.395	1.969
Altri paesi	„	1.980	1.114	2.483
Totale	Qli	18.186	29.211	28.968

Vino d'uva, di frutta e bacche, in fusti, da 16° a 25°

Provenienze		1924	1925	1926
Francia	Qli	327	368	160
Spagna	„	119	0	?
Italia	„	121	31	?
Altri paesi	„	205	62	95
Totale	Qli	772	461	255

Per il 1927 mancano ancora dati particolareggiati relativamente alla gradazione alcoolica e complessivamente l'importazione dei vini in fusti fino a 25° e stata di Q.li 38.263. Ad essa l'Italia ha partecipato con Q.li 3.103; la Francia con Q.li 17.698; l'Ungheria con Q.li 4.861; l'Austria con Q.li 7.242; gli altri paesi con Q.li 5.359.

Vino non spumante, in bottiglie, contenente neno di 25° d'alcool.

Provenienze:		1924	1925	1926	1927
Francia	Qli	242	529	633	502
Germania	„	41	116	41	93
Italia	„	?	47	5	31
Altri paesi	„	19	62	169	62
Totale	Qli	302	754	848	688

Vino spumante, in bottiglie.

		1924	1925	1926	1927
Austria	Qli	110	?	?	?
Francia	„	5	136	547	1.264
Altri paesi	„	0,4	14	2	20
Totale	Qli	115,4	150	549	1.284

Vino denaturato

Austria	Qli	523	0	0	0
Francia	„	342	1.067	160	160
Germania	„	517	1	0	0
Italia	„	276	285	57	131
Altri paesi	„	0	0,1	0	0
Totale	Qli	1.658	1.353	1.217	604

Durante gli ultimi quattro anni, l'importazione complessiva e stata: per i vini comuni, di Qli 19.260 nel 1924 (Italia 931); Qli 30.426 nel 1925 (Italia 3.492); Qli 30.071 nel 1926 (Italia 2.024); Qli 38.951 nel 1927 (Ital.a3.134); — per i vini spumanti in bottiglie, di Qli 115 nel 1924, Ql 150 nel 1925, Qli 549 nel 1926, Qli 1.284 nel 1927; — per i vini denaturati, di Qli 1.658 nel 1924 (Ital.a 276), Qli 1.353 nel 1925 (Italia 285), Qli 217 nel 1926 (Italia 57), Qli 604 nel 1927 (Italia 131).

I vini italiani sul mercato polacco: — Tradizionalmente i vini francesi delle varie provenienze, compresi quelli di „Champagne" sono i piu conosciuti ed affermati e accanto a questi, che predominano, stanno solo alcune specie di vini tipici italiani, ungheresi, spagnoli e portoghesi. — Tenuto conto del potere di assorbimento del mercato, dei gusti della popolazione non si puó affermare che, in confronto all'importazione dagli altri paesi concorrenti, la posizione dei vini italiani abbia raggiunto il posto che le potrebbe spettare. Ne si puó ció attribure alla deficienza dei contingenti i quali, al contrario, non sono stati ancora mai esauriti.

Volendo analizzare le cause che hanno costretto in cifre modeste l'importazione dei vini ital ani, occorre risalire alla situazione del mercato durante gli anni trascorsi. La Polonia risorta costituiva infatti un mercato nuovo per gli esportatori di vini italiani e i tentativi fatti da essi per l'affermazione dei loro prodotti hanno trovato seri ostacoli nelle vicende valutarie e nelle periodiche depressioni economiche, onde l'importazione dei vini, non appoggiandosi ad un organizzazione gia formata, ha avuto carattere saltuario, spesso speculativo e limitata a tipi che per la loro fama mondiale avessero reso meno aleatorio il pronto smaltimento. La quasi totalita dei vini importati comprende, in ordine decrescente, il „Vermouth", il „Chianti", i vini comuni per uso liturgico. Non sono ancora riapparsi su questo mercati l'Asti spumante e il „Moscato" che gia prima della guerra erano conosciuti ed apprezzati.

Numerosi altri tipi, della ricca varieta dei vini italiani, incontrerebbero sicuramente il gusto ed il favore dei consumatori polacchi: Da quelli do pasto pregevoli per ricchezza di toni e di aroma, per robustezza di corpo, a quelli piu dolci, generosi e delicati, da „dessert.".

Osservazioni per la penetrazione dei vini italiani: L'esportatore italiano non deve considerare la Polonia alla stregua di quei paesi ove il vino costituisce una bevanda comune ed a buon prezzo. Questo mercato e, sotto questo riguardo, troppo raffinato ed esigente e non si potra sperare su una seria affermazione di vini se ad essa non si dedicheranno speciali cure. Infatti ad eccezione dei tipi prima rammentati, gli altri sono quasi del tutto sconosciuti, ne alla propaganda per la loro conoscenza e giusto apprezzamento vi spenderanno energie le ditte locali. L'azione di propaganda deve partire con il prodotto, dal paese d'origine ed essere condotta con larghezza di mezzi e di vedute. I frutti non dovrebbero tardare a verificarsi.

Tre principali fattori debbono attirare la massima attenzione:

a) L'invio di tipi costanti, vecchi o ben maturi da escludere la formazione di deposito nelle bottiglie. — Il vino come gia si e detto viene venduto esclusivamente in bottiglie già confezionate e, stante il lento smaltimento, la formazione del deposito non solo pregiudica la reputazione di questa o di quella ditta, ma ha evidentemente sfavorevoli ripercussioni sul buon nome dell industria enologica italiana.

b) Non abbandonare completamente all'importatore l'imbottigliamento, onde assicurare che esso venga eseguito a regola d'arte e che garantisca oltre la genuinita del prodotto, la sua conservazione, spe-

cie per i tipi soggetti a facile fermentazione acetica. Ditte in Polonia hanno infatti confezionato del „Chianti" di case vinicole di fama mondiale, in bottiglie e fiaschetti con chiusura non sufficientemente ermetica o con aggiunta di olio (sistema questo da escludere assolutamente per ragioni climatiche e per praticita di vendita e di consumo), onde sovente l'acquirente deve usare come aceto il vino acquistato ed a prezzo non lieve. — Anche la confezione esige accuratezza ed eleganza, per la buona presentazione del prodotto, elemento questo da non trascurare.

c) Curare in modo particolare la propaganda, specie per l'introduzione di nuovi tipi per i quali se ne può in precedenza accertare la favorevole accoglienza. — Nelle liste dei ristoranti non esclusi quelli di lusso, raramente figurano accanto alla numerosa varietà dei tipi di vino francese, quelli italiani o tutt'al piu vi e compreso il „Chianti", il „Vermouth" e il „Marsala". Quanti altri invece degnamante potrebbero figurarvi!

Nei ristoranti, nei ritrovi notturni, nei „bars", nei principali caffe, nei „clubs", da questi principali centri di consumo di bevande alcooliche dovrebbe aver inizio l'azione di propaganda ed irradiarsi copiosamente nelle svariate ed idonee forme di pubblicita.

Ditte italiane del ramo specializzate per l'esportazione (fra esse non scarseggiano quelle che possono disporre di potenti mezzi finanziari, di vasta organizzazione tecnico - commerciale e di giusta conoscenza delle esigenze dei mercati esteri) dovrebbero, con vantaggio anche dell'intera espansione di uno fra i più importanti prodotti del suolo italiano, spingere la loro diretta attivita fin su questo mercato installando depositi e magari aprendo negozi nelle principali citta, indipendentemente o in combinazione con le migliori ditte locali. A questa iniziativa, se ben condotta, non potra mancare il successo.

Sorpassato il periodo di disorientamento postbellico, di fluttuazioni valutarie ed iniziatosi anche qui quello di ricostruzione e di consolidamento, possono considerarsi ormai dissipate quelle incertezze che giustificatamente facevano affacciare timidamente su questo mercato gli esportatori esteri. — La Polonia, considerata quale mercato di sbocco, con la sua nuova moneta a base aurea, ha preso una nuova fisionomia ed essa offre ormai alle imprese condizioni di vita e di sviluppo piu favorevoli ed agli esportatori esteri, per quanto ancora ostacolati dalle restrizioni sulle importazioni, un terreno non piu irto di difficolta e di rischi.

Di questa nuova situazione, il commercio dei vini e fra quelli che maggiormente se ne avvantaggiera.

DOTT. A. BARIGIANI.

PRZEMYSŁ LALEK W ITALJI.

(L'INDUSTRIA DELLA BAMBOLE IN ITALIA).

Do niedawna na międzynarodowym rynku lalek panowały bezkunjurencyjnie wyroby norymberskie. Bezpośrednio po wojnie fabryki niemieckie próbowały odzyskać swe dawne znaczenie ,lecz od trzech lat napotykają na konkurencję italską. Fabryka „Lenci" była pierwszą, która przeciwstawiła lalkom niemieckim swoje wyroby, odznaczające się wielką wytrzymałością oraz nadzwyczaj estetycznym wyglądem i odpornością na wszelakie zniekształcenia.

Gałąź ta przemysłu zabawkarskiego stopniowo się udoskonalała, specjalnie w ostatnich dwuch latach, i rozwinąła się do bardzo znacznych rozmiarów, a nawet zaczęła odgrywać coraz większą rolę w handlu wywozowym. Powstały liczne nowe fabryki, zaś dawne kilkakrotnie zwiększyły swą produkcję. Obecnie w Turynie istnieją cztery fabryki: mianowicie „Lenci", „Sima", „Vat" i „Varale", w Medjolanie — „Fata", „Tripi", „F.i.a.b a." w Cremona — „Alma", we Florencji — „Riglioni" i „Cecconi". w Rzymie — „Burgarella". W Sardynji w dalszym ciągu pomyślnie rozwija się produkcja charakterystycznych lalek drewnianych.

Lalki wyrobu italskiego znane są we wszystkich częściach świata, z jednej strony poczynając od Ameryki Północnej i Południowej i kończąc na Afryce Południowej i z drugiej strony, od Kairu po Archipelag Sundajski, nie mówiąc już o krajach europejskich.

Najważniejszymi rynkami zbytu są Ameryka Północna i Anglja. Śmiało jednak można powiedzieć, iż wszędzie na świecie produkcja italska cieszy się wielkim popytem, skutecznie przeciwstawiając się konkurencji fabryk norymberskich.

Wytwórnie niemieckie, zaniepokojone tym faktem, usiłują ratować swą produkcję i w tym celu zmuszone były uciec się do naśladownictwa wyrobów italskich. Ostatnio przystąpiły one do fabrykacji lalek z materjału, który pozwala upodobnić je do lalek italskich. Lalki te sprzedawane są jednocześnie po bardzo nizkich cenach.

Nowy ten wyrób niemiecki, wprowadzony na rynek przy pomocy bardzo szumnej reklamy, okazał się zarówno pod względem wyglądu zewnętrznego, jak i metod fabrykacji znacznie niższy od italskiego; pomimo to zdołał on opanować rynki angielski i amerykański. Okoliczność ta potwierdza fakt, iż w państwach funta i dolara nabywcy, wprawdzie bardzo wrażliwi na zalety artystyczne nabywanych przedmiotów, większą uwagę zwracają na ich ceny.

Drugą trudnością, na jaką napotyka produkcja italska, są wysokie taryfy celne. Lalki wyrobu fabryk „Lenci", „Fata", „Alma" i t. p. są uważane za przedmioty zbytku. Należą one bowiem nietylko do kategorji zabawek, lecz są bardzo często używane jako nadzwyczaj efektowne motywy dekoracyjne i jako takie podlegają cłom prohibicyjnym. Wystarczy za-

znaczyć, iż cło, jakiemu podlegają lalki w Stanach Zjednoczonych wynosi 75% ad valorem, zaś w Portugalji opłata celna wynosi 400% ad valorem. Liczby te stanowią wymowne świadectwo, iż gałąź ta wytwórczości przed przedostaniem się na rynki zagraniczne ponosi ogromne ciężary, a nadto walczyć musi na obcych runkach z konkurencją innych krajów, a w niektórych krajach, jak np. w Kanadzie, podlega specjalnym opłatom od sprzedaży, które pobiera się od całkowitej wartości towaru łącznie z opłatą celną.

Wyroby, przeznaczone dla kolonij angielskich, przedostają się tam zwykle za pośrednictwem W. Brytanji, gdyż wówczas przysługuje im cło preferencyjne, stosowane w niektórych krajach i specjalnie w Austrji i Kanadzie, gdzie produkcja italska ma duże widoki zbytu.

W chwili obecnej wzrost kursu lira spowodował lekkie zachwianie się wytwórczości lalek, która główne zyski czerpie z wywozu. Jest to jednak objaw chwilowy, spowodowany konkunkturą przejściową i w żadnym razie nie może być utożsamiany z pojęciem kryzysu.

. . . .

Fabryka lalek może przybrać różny kształt. Zależy to od wrażenia, jakie ona wywiera. Widzowi mało wrażliwemu wyda się ona wielką salą anatomiczną, ten zaś, kto umie się przenieść na chwilę w świat bajek, dojrzy w niej świat legendowy, w którym za dotknięciem różdżki czarodziejskiej powstają tysiące i tysiące małych istotek, oczekujących życiodajnego tchnienia, mającego pobudzić je do życia. Wydaje się, iż jest to gniazdo, z którego wyruszają zwinne bociany i, niosąc pod skrzydłami słodki ciężar i lecąc z nim daleko, zatrzymują się po wsiach i miastach i spuszczają delikatnie przez otwór komina malutkie istotki młodym matkom, które z utęsknieniem ich oczekują.

Kiedy wędrujemy po idealnie czystych i schludnych oddziałach jednej z największych medjolańskich fabryk lalek, która pod względem metody pracy wysunęła się na pierwsze miejsce, doznajemy w tem królestwie lalek coraz to nowych wrażeń i wzruszeń i przenosimy się wspomnieniem w lata dziecięce, pełne niewysłowionego uroku i czaru.

Lalki, wytwarzane przez tę fabrykę, odznaczają się nietylko wielką wytrzymałością (są one wyrabiane z filcu), lecz również nadzwyczajną lekkością rysunku i estetycznym wyglądem nawet bez ubrania, które stanowi dopełnienie wytwornej całości, a nie zamaskowanie ukrytych błędów.

Rozpocznijmy od działu wytłaczań i montażu (terminologja jest nieco... prozaiczna, lecz należy ona do „żargonu"). Oto surowiec: ogromne arkusze kartonu skórzanego, nadzwyczaj mocnego, który ma tę wyższość nad t. zw. „papier mache" używanym dawniej (papier roztarty do konsystencji płynu i utrwalony w piecach), iż jest niewrażliwy na wilgoć. Z tych arkuszy wykraja się stalowem narzędziem formy nóg, głowy i korpusu. Otrzymane w ten sposób kawałki umieszcza się w specjalnych maszynach do wytłaczania, których istnieje siedem rozmiarów. Motorowe tłoki w tych maszynach o ciśnieniu 11 tys. kg. nadają tym kawałkom odpowiedni kształt.

Z maszyn tych wychodzą poszczególne anatomiczne części, już doprowadzone do odpowiedniego kształtu i utrwalone. Następnie układa się je w długie rzędy na specjalnych półkach. Są one gotowe do trzeciej operacji, mianowicie do zeszywania. Operacji tej prawdziwie chirurgicznej dokonywują zręczne dziewczęta, które umiejętnie cienkim drutem łączą obydwie połowy nóg lub korpusu i naciągają na nic woreczki filcowe, ściśle dopasowane. Ramiona, wypchane odpadkami bawełnianemi, wykonywane są osobno, gdyż muszą być one ruchome. Głowa naturalnie podlega specjalnym zabiegom, wymagającym nadzwyczajnej staranności i dokładności: filc grubszy od poprzedniego, t. zw. cielisty, naciąga się za pomocą specjalnych mosiężnych maszyn na twarz, wykonaną z kartonu.

Następnie przechodzimy do działu malarskiego: twarzyczki dotychczas szare i wszystkie podobne do siebie, nabierają życia i indywidualności; umiejętne pociągnięcie pędzla nadaje im swoisty wyraz i wywołuje figlarne zmrużenie oczu lub wesoły uśmiech. Jeszcze jeden krok naprzód: ogromne zwoje jasne, czarne lub kasztanowe dzielone są na warkocze i spływają w postaci loków lub piętrzą się w postaci splątanych grzywek na główkach lalek.

Ostatecznie głowa, korpus, ręce i nogi łączone są w harmonijną całość.

Różowe, okrągłe laleczki są już gotowe; czeka je jeszcze zabieg ostateczny, toaleta. Jest to operacja niezmiernie delikatna i ważna, pozostawiająca szerokie pole dobremu smakowi artystek i będąca ostatniem posunięciem przed wykończeniem małych arcydziełek. Oto garderoba lalczyna, wykonana wyłącznie z filcu, której istnieją najróżnorodniejsze modele: stroje narodowe i egzotyczne, powiewne spódniczki, płaszcze książęce, zgrabne gorseciki, różnokolorowe kapelusze, złote pantofelki i sandałki, wszystko to różnobarwne, mieniące się wszelakiemi kolorami, pomarańczowym i lila, różowym i szkarłatnym, lazurowym, zielonym, żółtym, fjoletowym i purpurowym. Zrzynki od sukienek, wykańczanych ręcznie, zużytkowywane są w postaci kwiatów, które tysiącami zdobią ubranka, płaszczyki, koszulki, jak odblask tęczy, jak skrzydełka motyli, skrzące się w blasku słonecznym.

Wystawa lalek gotowych — to prawdziwy raj i to raj nietylko dla dzieci, lecz śmiało to można powiedzieć, że i dla dorosłych. Twarzyczki o wyrazie zadziwionym lub łobuzerskim, okrągłe buziaki figlarnie uśmiechnięte lub zdające się oczekiwać na miłą niespodziankę; tu mały holender z rękoma w kieszonkach szerokich spodeniek i z pewnym siebie wyrazem zdaje się oczekiwać na piękną dziewczynę, aby zrobić do niej „oko"; mikroskopijne damy o skupionem spojrzeniu stanęły półkolem, jakby miały zatańczyć taniec wiosny; próżni panowie, wieśniacy w białych bufiastych kaszulach, pajacyki, pokorni braciszkowie i dziewczęta w stroju abruzzeńskim. Tam an-

LALKI ITALSKIE — LE BAMBOLE ITALIANE

LALKI ITALSKIE — LE BAMBOLE ITALIANE

daluzyjka, — wspaniale oddany klasyczny typ namiętnej hiszpanki — o aksamitnem palącem spojrzeniu, z olbrzymim złotym grzebieniem we włosach, cała spowita w śnieżne koronki, w szerokiej, jak balon, spódniczce, z pod której wychylają się zgrabne nóżki; lub ta druga w charakterystycznem „sombrero", o czarnych lokach, nasuniętych na policzki; tu mandaryn niezgrabny, a jednak malowniczy, o apatycznym wyrazie twarzy, właściwym książątkom wschodu, o wąsiskach w dół zwisających i w przedziwny kapelusz zdobny w hieroglify, w sandałach drewnianych i stroju haftowanym w zielone i czerwone smoki; dalej damy z osiemnastego wieku w kapelusikach przechylonych na upudrowanych perukach, z pieprzykiem na twarzach i cienką laseczką, ozdobioną kwiatami, w ręku; tu figlarny murzynek w naszyjniku dżetowym i stroju nieco przykrótkim, tam urocza wenecjanka w kapeluszu trójkątnym i o czarnych lokach, dalej melancholijny pierot w czarno - fioletowym stroju z mandoliną w ręku, pełen ekstazy, kornie leżący u stóp wiecznie gardzącej nim kolombiny. Są i maskotki do samochodów i do ozdoby salonów w postaci bajader, lśniących od pereł i drogich kamieni, damy, chińczycy, kawalerowie...

Cała nieprzeliczona armja, świetnie uszykowana, gotowa przekroczyć Alpy, przepłynąć ocean i nieść wszędzie wyrafinowany wdzięk kultury italskiej.

ALDO PASETTI.

MANIFESTACJE PRZYJAŹNI POLSKO-ITALSKIEJ.

Z OKAZJI ODCZYTÓW W KRAKOWIE I LWOWIE DR. A. MENOTTI CORVI'EGO.

Na zaproszenie Tow. Ekonomistów Polskich w Krakowie i Lwowie p. dr. A. Menotti Corvi wygłosił w dn. 20 stycznia w Krakowie i 21 we Lwowie wobec licznych słuchaczy, wśród których było wielu przedstawicieli ze świata naukowego i gospodarczego , dwa odczyty, w których zostały zobrazowane rezultaty 5-letnich rządów Mussolniego.

W Krakowie zebraniu przewodniczył prof. dr. Adam Krzyżanowski, we Lwowie zaś — prof. Leopold Caro. Zarówno w Krakowie, jak i we Lwowie odczyty d-ra Menotti Corvi'ego, były wysłuchane z dużem zainteresowaniem i obudziły ożywioną dyskusję. Jednocześnie dały one powód do zamanifestowania przez przedstawicieli miejscowych sfer intelektualnych głębokiej przyjaźni, żywionej od wieków przez naród polski do Italji. W prasie polskiej odczyty te spowodowały ukazanie się szeregu artykułów i dłuższych notatek, świadczących, iż społeczeństwo polskie postępami Italji faszystowskiej na wszystkich polach życia się interesuje i pragnie być możliwie najszczegółowiej o nich informowane.

Oto, co m. in. o odczycie d-ra Memotti Corvi'ego pisze „Czas", z 25 stycznia, organ konserwatystów krakowskich:

„Odczyt p. Menotti - Corvi, radcy handlowego poselstwa włoskiego w Warszawie, wygłoszony 20 b. m. staraniem Tow. ekon. w Izbie handlowej w Krakowie, stał się piękną manifestacją przyjaźni polsko - włoskiej. Przewodniczący profesor Krzyżanowski, witając prelegenta podniósł, że między Polską a Włochami wiele jest punktów wspólnych zarówno natury materjalnej, jak i uczuciowej, a niema zadnych przeciwieństw. Przypomniał też, jak znaczne zasługi na polu zbliżenia polsko-włoskiego położył p. Menotti - Corvi, który pracując od szeregu lat w Polsce, przyswoił sobie gruntownie język polski i jest autorem zarówno dzieł w języku włoskim o Polsce, jak i w polskim o Włoszech. W ten sposób dawał poznać Włochom Polskę, a Polsce Włochy.

Następnie p. Menotti - Corvi witany hucznemi oklaskami obecnych wzniósł okrzyk na cześć Polski i Krakowa, poczem w krótkiem, lecz treściwem zestawieniu przedstawił bilans dotychczasowej działalności rządów faszystwoskich na polu ekonomicznem. Przechodząc kolejno różne działy gospodarstwa narodowego prelegent wskazał na zmianę deficytu budżetowgeo, który przed objęciem rządów przez faszystów przekraczał 12

MANIFESTAZIONI D'AMICIZIA POLACCO-ITALIANA.

IN OCCASIONE DELLE CONFERENZE DEL DOTT A. MENOTTI CORVI A CRACOVIA E A LEOPOLI.

Invitato dalla Societa degli Economisti Polacchi di Cracovia, il dott. A. Menotti Corvi pronunciò in presenza di un numeroso uditorio - fra cui si notavano molti autorevoli rappresentanti delle sfere intellettuali ed economiche — il 20 gennaio a Cracovia e il 21 a Leopoli, 2 conferenze, illustranti i risultati conseguiti dal Governo di Mussolini durante i primi 5 anni della sua esistenza.

L'assemblea era presieduta a Cracovia, dal prof. dott. Adam Krzyzanowski e a Leopoli dal prof. Leopold Caro. In ambedue le citta le conferezne del Dott. Menotti Corvi furono ascoltate col massimo interesse e suscitarono vive discussioni. Esse nel contempo dettero occasione ai rappresentanti delle sfere colturali delle due citta di manifestare la profonda e sincera simpatia che da secoli unisce la Nazione polacca all'Italia. In tale occasione la stampa polacca pubblicò una serie di articoli e di notizie, chiara dimostrazione del vivo interesse icon cui l'opinione polacca segue i progressi conseguiti dall'Italia Fascista e desidera esserne precisamente informata.

Ecco che cosa dice in proposito fra gli altri giornali, il „Czas" di Cracovia del 25 gennaio u. s., organo dei conservatori.

Bilnacia commerciale del Primo lustro del Fascismo

La conferenza del Sig. Menotti Corvi, Addetto Commerciale alla Legazione d'Italia di Varsavia, tenuta il 20 c. m. sotto gli auspici della Societa Economica alla Camera di Commercio di Cracovia, ha dato luogo ad una bella manifestazione dell'amicizia italo-polacca. Il presidente prof. Krzyżanowski salutando il conferenziere, accennò a molti punti comuni di natura materiale e sentimentale che esistono fra la Polonia e l'Italia e all'assenza di qualsiasi contrasto. Accennò poi ai meriti del dott. Menotti Corvi per l'avvicinamente italo - polacco. Il Sig. Menotti Corvi, esercitando da molti anni le sue funzioni in Polonia, conoscendone perfettamente la lingua, e autore di opere in italiano sulla Polonia ed in polacco sull'Italia, facendo conoscere in tal modo la Polonia agli Italiani e l'Italia ai Polacchi.

Salutato da entusiastici applausi, ha inneggiato alla Polonia ed a Cracovia; in un breve, ma preciso resoconto ha presentato il bilancio dell'attivita del Governo Fascista nel campo economico, parlando poi a turno dei vari campi dell'economia nazionale Il conferenziere parlò quindi del cambiamento

miljardów lirów, na nadwyżki budżetowe w ostatnich latach, dalej na zmniejszenie długu wewnętrznego i uregulowanie w sprawie długów zagranicznych. (Powszechnie znany jest fakt, że Włochy uzyskały niezwykle korzystne warunki spłaty długu wojennego wobec Ameryki, co jest w znacznej mierze zasługą obecnego ministra finansów hr. Volpi).

W związku z tem nastąpiła ustawowa i faktyczna stabilizacja, lira, połączona z podniesieniem jego wartości (obecnyparytet 19 lirów za dolara). Stabilizacja ta jest dobrze ugruntowana, bo pokrycie zamiast przewidzanych ustawowo 40 proc. wynosi 94 proc.

Prócz uregulowania finansów i waluty może się rząd faszystowski poszczycić ogromnym rozwojem przemysłu wydobywczego i prac nad wykorzystaniem energji wodnej (rzecz szczególnie ważna dla Włoch, nie posiadających węgla) w dziedzinie rolnictwa rząd faszystowski zdaniem prelegenta dokonał w ciągu 5 lat więcej, niż poprzednie rządy przez 50 lat; dotychczas zmeljorowano obszar 700.000 ha, a na najbliższe lata przewidziana jest meljoracja dalszych 600.000 ha. Głosząc hasło t. zw. „walki o zboże", rząd powiększył znacznie wydajność produkcji rolnej. Takiemi samemi sukcesami może się rząd faszystowski poszczycić na polu obrotów handlowych z zagranicą, komunikacyj lądowych i morskich. Zarówno co do żeglugi przybrzeżnej, jak i oceanicznej Włochy wysuwają się w Europie na czołowe miejsce ustępując miejsca tylko Anglji. Rząd przeprowadził też szereg budowli i robót publicznych i zelektryfikował dotychczas 3000 km. kolei.

Wszystkie te sukcesy przypisać należy karności i pracowitości, zdaniem prelegenta, ludu włoskiego oraz zdolnościom energji jego kierowników, a przedewszystkiem uwielbianego przez cały naród wodza Mussoliniego.

W dyskusji po odczycie zabrał głos pierwszy p. T. Dzieduszycki, który w naszej publicystyce od kilku lat propaguje ideę organizacji państwa na podstawie zawodowej, i nawiązując do wywodów p. Menotti - Corvi, wskazał, ze włoska organizacja państwa jest zastosowaniem w ustroju państwowym zasad naukowej organizacji pracy, przyjętych oddawna w gospodarce prywatnej.

W dalszym ciągu rzucono w dyskusji szereg uwag i zapytań pod adresem prelegenta, między innemi prof. Krzyżanowski wskazywał na konieczność dostosowania ustroju do psychologji narodu, na niebezpieczeństwo eksportowania faszyzmu ślepo na grunt obcy, a Dr. Zweig, wskazując na sukcesy gospodarcze innych państw w ostatnich latach pytał, w jakiej mierze mozna sytuację ekonomiczną Włoch obecnych przypisać samemu faszyzmowi. Na wszystkie uwagi odpowiedział krótko prelegent, zgadzając się z prof. Krzyżanowskim, że faszyzmu nie można przeszczepiać ślepo na grunt obcy (co zresztą stwierdził sam Mussolini). W odpowiedzi Dr. Zweigowi zauważył prelegent, że obudzenie zaufania do Włoch (prelegent używa zawsze wyrażenia Italja, Ital) we Włoszech i zagranicą jest niewątpliwą zasługą rządu faszystowskiego, a tem samem i przyspieszenia rozwoju ekonomicznego Włoch. Na to, co uczynili faszyści w 5 latach, byłby inny rząd potrzebował nierównie więcej czasu. Zresztą rząd Mussoiniego nie ma zamiaru spoczywać na laurach".

„Dziennik Lwowski" z 25 stycznia pisze, co następuje:

„W dniu 21 b. m. w Polskiem Towarzystwie Ekonomicznem, wygłosił odczyt p. *Menotti Corvi*, radca poselstwa włoskiego w Warszawie. P. Menotti Corvi, który rozpoczął swój odczyt okrzykiem na cześć Lwowa, przedstawił wyniki rządu faszystowskiego, które — poza opanowanem anarchji — wy-

avvenuto nel deficit del bilancio, il quale, prima dell'avvento fascista oltrepassava i 12 miliardi di lire e negli ultimi anni si e trasformato in un avanzo; della diminuzione del debito interno, della sistemazione dei debiti all'estero (e noto a tutti che l'Italia ha ottenuto condizioni eccezionalmente favorevoli per il pagamento del suo debito in America, in gran parte merito dell'attuale ministro delle finanze Conte Volpi).

In seguito a ciò si è avuta la legale ed effettiva stabilizzazione della lira, e il rialzo del suo valore (attualmente 19 lire per un dollaro). Questa valorizzazione e stabile, perchè la copertura aurea e al 94% invece del previsto 40%.

Oltre la sistemazione delle finanze il Governo Fascista può vantarsi dell'enorme sviluppo dell'industria mineraria e dello sfruttamento delle forze idrauliche (molto importante per l'Italia che non ha carbone). Nel campo dell'agricoltura, secondo il conferenziere, il Governo Fascista ha fatto in 5 anni piu di quanto i governi precedenti fecero in 50. Sono gia stati bonificati altri 600.000 ha. Colla „battaglia del grano" il Governo Fascista ha aumentato di molto la produzione agricola. Di simili successi il Governo Fascista può vantarsi anche nel campo del commercio con l'estero, delle comunicazioni terrestri e marittime. Nella navigazione costiera ed oceanica l'Italia viene ad occupare il primo posto in Europa dopo l'Inghilterra. Il Governo ha poi effettuato la costruzione di molti edifici ed ha moltiplicato i lavori publici. Ha elettrificato oltre 3000 km. di linee ferroviarie.

Tutti questi successi secondo il conferenziere si debbono attribuire alla disciplina e alla laboriosita del popolo italiano come alla capacita ed energia dei suoi dirigenti ed in primo luogo al Duce Mussolini adorato da tutto il popolo.

Nella discussione svoltasi dopo la conferenza, parlò per primo il Sig. T. Dzieduszycki (il quale nelle sue pubblicazioni gia da parecchi anni propaga l'idea dell'organizzazione dello stato su base professionale), che richiamandosi alle dichiarazioni del Sig. Menotti Corvi, ha fatto notare come l'organizzazione italiana dello stato sia appunto l'applicazione, nel regime statale, dei principi dell'organizzazione scientifica del lavoro, adoperata da tempo nell'economia privata.

Sono state fatte al conferenziere molte osservazioni e domande e, fra gli altri, il prof. Krzyżanowski affermò la necessita di adattare il regime alla psicologia dei popoli, facendo presente il pericolo di esportare alla cieca il Fascismo all'Estero. Il dott. Zweig accennando ai successi economici degli altri stati negli ultimi anni, domandò in quale misura l'attuale situazione economica dell'Italia si possa attribuire al Fascismo. A tutte le domande il conferenziere ha brevemente risposto dando ragione al prof. Krzyzanowski che non si può alla cieca trapiantare il Fascismo all'Estero (come del resto affermò Mussolini stesso). Rispondendo al Dott. Zweig, il conferenziere osservò che la fiducia dell'Estero verso l'Italia (il conferenziere usa sempre l'espressione Italia, Ital) e senza dubbio merito dell'amministrazione fascista che e la vera causa dello sviluppo economico dell'Italia. Tutto ciò che hanno fatto i fascisti in 5 anni, gli altri governi forse avrebbero fatto in un tempo infinitamento piu lungo. Del resto il Governo di Mussolini non ha intenzione di riposare sugli allori.

Il „Dziennik Lwowski" del 25 gennaio pubblica:

„Il 21 u. s. il dott. A. Menotti Corvi, Addetto Commerciale alla Legazione d'Italia in Varsavia, pronunciò una conferenza nella sede della Societa degli Economisti. La conferenza del dott. Menotti Corvi, iniziata con un saluto a Leopoli, illustrò i risultati ottenuti al Governo Fascista, il quale — oltre

rażają się przedewszystkiem w rezultatach na polu gospodarczem. W szczególności rząd faszystowski uporządkował budżet Włoch, który z budżetu deficytowego w kwocie przeszło 12 miljardów lirów w r. 1921 stał się budżetem aktywnym (ostatni rok budżetowy przyniósł nadwyżkę 400 miljonów lirów). W dalszym ciągu rząd faszystowski dokonał naprawy finansów, przez zmniejszenie długu wewnętrznego (z 92 miljardów w roku 1922 na 86 miljardów) i przez uregulowanie długów zewnętrznych. Wreszcie w ostatnim roku po uporządkowaniu budżetu i finansów została przeprowadzone ustawa stabilizacji lira, która pod względem techniki przypomina do pewnego stopnia reformę walutową przeprowadzoną ostatnio w Polsce. Kryzys, jaki zaznaczył się we Włoszech w związku z reformą walutową, osiągnął już swój punkt kulminacyjny i obecnie gospodarstwo narodowe wkracza na normalne drogi. W dalszym ciągu swego odczytu przedstawił p. Corvi rozwój gospodarczy Włoch w ostatnich latach i omówił kwestję włoskiego bilansu handlowego, a w związku z tem, sprawę samowystarczalności, rozwój rolnictwa, komunikacji, żeglugi i t. p. W końcu zajął się prelegent omówieniem t. zw. karty pracy, która zmusza do usunięcia konfliktów między kapitałem i pracą.

W dyskusji, jaka się wywiązała, pierwszy zabrał głos dr. Tadeusz Dzieduszyński, który jako koreferent przedstawił zasady włoskiego państwa kooperacyjnego. Pozatem w dyskusji zabierali głos: prof. dr. Caro, dr. Gałuszka, dr. Dręgiewicz, dr. Kordys i Glanz. W końcu na zadane pytania odpowiedział jeszcze p. Corvi. Należy nadmienić, że p. Corvi włada doskonale językiem polskim, tak, że odczyt, jako też odpowiedź swą wygłosił po polsku"

Korespondent krakowski dziennika warszawskiego „A. B. C." z 22 stycznia informuje o odczycie krakowskim dr. Menotti Corvi'ego w sposób następujący:

„Na zaproszenie Towarzystwa Ekonomistów Polskich w Krakowie i we Lwowie, radca handlowy Poselstwa Włoskiego w Warszawie, dr. A. Menotti - Corvi, wygłosił konferencje: w Krakowie w dniu 20 b. m. i we Lwowie w dniu 21-ym b. m.

Pragnąc dać pełny obraz wyników rządów Mussoliniego, prelegent dotknął wszystkich dziedzin życia gospodarczego, politycznego, społecznego i kulturalnego Italji, uwypuklając cyframi i faktami przemiany na lepsze, świadczące o znacznym postępie ogólnym kraju, osiągniętym w ciągu ubiegłych lat pięciu.

Odczyty ujęte w formę treściwą i zwięzłą, nacechowane głęboką znajomością omawianych spraw, obudziły żywe zainteresowanie u licznie zebranych słuchaczów, wśród których było wielu przedstawicieli świata naukowego i gospodarczego.

Prelegenta nagrodzono gorącymi oklaskami za ciekawą ilustrację rzeczywistości italskiej w dobie obecnej."

Nadto życzliwe uwagi o odczycie d-ra Menotti - Corvi'ego znajdujemy w „Kurjerze Warszawskim", „Kurjerze Polskim", „Epoce", „Messager Polonais", „Dniu Polskim", „Warszawiance", a z pism prowincjonalnych w „Ilustrowanym Kurjerze Krakowskim", łódzkiej „Prawdzie" i w. in.

O żywem zainteresowaniu, jakie obudził w Małopolsce odczyt d-ra A. Menotti - Corvi'ego, świadczy również fakt, iż ukazujący się w Krakowie miesięcznik „Przegląd Współczesny" będący jednym z najpoważniejszych czasopism polskich, postanowił na łamach swoich odczyt d-ra Menotti - Corvi'ego w całości opublikować i wydać w oddzielnej odbitce.

ad aver vinto l'anarchia — ha conseguito progressi importanti nel campo economico. Fra le sue realizzazioni occorre mettere in particolare rilievo il riordinamento del bilancio statale, che da un deficit, ammontante nel 1921 a piu di 12 miliardi di lire, è passato ad un caldo attivo (nell'ultimo esercizio finanziario ammontante a 400 milioni di lire). Inoltre il Governo Fascista ha proceduto all'assestamento finanziario, in primo luogo alla diminuzione del debito interno (da 92 miliardi, nel 1922, a 86 miliardi), e quindi al regolamento del debito estero. Infine nell'anno scorso, dopo il riordinamento del bilancio e delle finanze, si effettuò la stabilizzazione della lira, la quale, tecnicamente, può rassomigliare alla riforma valutaria, effettuata in Polonia. La crisi, nata dalla riforma valutaria, è stata gia superata e ora l'economia nazionale è avviata decisamente verso un generale risanamento. Svolgendo la sua conferenza il dott. Menotti Corvi presentò lo sviluppo economico dell'Italia negli ultimi anni e si trattenne sulla questione della bilancia commerciale e della indipendenza economica del Paese, sullo svolgimento dell'agricoltura, delle comunicazioni, della navigazione ecc.

Finalmente il conferenziere procedette all'analisi della „Carta del lavoro", che ha per scopo l'eliminazione di ogni conflitto fra il capitale e il lavoro.

Nella discussione seguita, come di solito alla conferenza, prese la parola il dott. Tadeusz Dzieduszyński che espose i principi dello Stato corporativo. Presero quindi parte alla discussione il prof. dott. Caro, il dott. Gałuszka, il dott. Dręgiewicz, il dott. Kordys i il sig. Ganz ai quali rispose esaurientemente il dott. Menotti Corvi. Occorre rilevare, che il dott. Menotti Corvi, conoscitore perfetto del polacco, pronunciò in questa lingua la sua conferenza e rispose alle interrogazioni.

Il corrispondente da Cracovia dell' „A. B. C." di Varsavia dette così notizia della conferenza del dott. Menotti Corvi:

„Invitato dalla Societa degli Economisti Polacchi di Cracovia e di Leopoli, il dott. A. Menotti Corvi, Addetto Commerciale alla Legazione d'Italia in Varsavia, pronunciò due conferenze, una a Cracovia, il 20 gennaio l'altra a Leopoli il 21 gennaio. u. s. Proponendosi di dare una precisa visione dei risultati conseguiti dal Governo di Mussolini, il conferenziere passò in rassegna tutti i campi della vita economica Italiana mettendo in rilievo i progressi conseguiti nell'ultimo quinquennio.

Le conferenze, caratterizzata da uno stile conciso e dalla profonda conoscenza delle questioni trattate, suscitarono un vivo interesse fra gli uditori, tra cui si trovavano autorevoli e numerosi rappresentanti del mondo scientifico e industriale, e furono accolte con molti applausi."

Inoltre troviamo menzioni lusinghiere sulle conferenze del dott. Menotti Corvi nel „Kurjer Warszawski", „Kurjer Polski", „Messager Polonais", „Dzień Polski", „Epoka", „Warszawianka", e, fra i giornali provinciali, nell' „Ilustrowany Kurjer Krakowski", „Prawda" di Łódź, ecc.

Quale prova del vivo interessamento suscitato dalla conferenza del dott. Menotti Corvi a Cracovia, notiamo infine che la rivista mensile „Przegląd Współczesny", di Cracovia, una delle maggiori riviste polacche, ha stabilito di pubblicare la conferenza per intero, facendone anche un'edizione speciale.

ISTRUMENTY MUZYCZNE W ITALJI.

(GLI STRUMENTI MUSICALI IN ITALIA).

WARUNKI ROZWOJU PRZEMYSŁU INSTRUMENTÓW MUZYCZNYCH PRZED I PO WOJNIE ŚWIATOWEJ.

Pomimo muzykalności, stanowiącej cechę charakterystyczną ludu italskiego, oraz specjalnego uzdolnienia do wytwarzania skomplikowanych i subtelnych instrumentów muzycznych, ta dziedzina przemysłu nie zdołała rozwinąć się w Italji do należytych rozmiarów.

Ze względu na brak potrzebnych surowców i urządzeń przemysłowych, które umożliwiłyby wyrób instrumentów serjami i w większych ilościach, i w następstwie obniżyć wysokie koszty produkcji, — nie zdołano jeszcze całkowicie dorównać konkurencji zagranicznej. Jednakże niektóre wyroby pod względem jakościowym znacznie przewyższają wyroby zagraniczne, zwłaszcza, gdy chodzi o instrumenty, których tajemnica fabrykacji znana jest tylko przemysłowcom italskim.

Już w czasach przedwojennych rynek Italski, coprawda zaopatrzony w niektóre wyroby produkcji rodzimej, charakterystyczne dla kraju, zarzucony był jednak towarem niemieckim, naogół niedrogim, a opowiadającym najwybredniejszym wymaganiom techniki instrumentalnej. Dla zdania sobie sprawy z sytuacji przedwojennej wystarczy rozpatrzeć dane z r. 1913.

Wartość ogólna importu instrumentów, przewiezionych do Italji w owym roku dosięga cyfry 4.764.546 lirów — wartość zaś eksportu — zaledwie L. 3.454.317. Import obejmuje prawie w $^3/_4$-ych fortepjany i pianina, i w $^2/_3$-ich wartości importu — instrumenty strunowe.

Brak towaru niemieckiego w okresie wojny światowej i w pierwszych latach powojennych stał się bodźcem dla wytwórców italskich, którzy dzięki bardziej pomyślnym warunkom rynku zagranicznego oraz wewnętrznego znacznie rozszerzyli zakres swej pracy.

Obecnie jednakże Niemcy znów całkowicie odzyskały utracone rynki, co ponownie utrudnia Italji zbyt swych wyrobów, temwięcej, że w niektórych krajach, jak np. w Stanach Zjednoczonych A. P. i w Czechosłowacji, fabrykacja instumentów muzycznych rozwinęła się po wojnie w stopniu tak znacznym, iż pozwala on pokrywać nieustannie wzmagające się potrzeby obcych krajów.

Obok tych niekorzystnych okoliczności wspomnieć jeszcze należy o dzisiejszych hasłach pedagogicznych, głoszących, iż w wychowaniu współczesnej młodzieży pierwsze miejsce winien zająć rozwój sił fizycznych przy pomocy wszelkiego rodzaju sportów, i powodujących naogół zaniedbanie rozwoju zdolności artystycznych.

Niesprzyjające te czynniki nie zdołały jednak zniweczyć wysiłków, nieustannie podejmowanych przez przemysł italski w kierunku zapewnienia sobie zbytu na licznych rynkach światowych.

Świadczą o tem wymownie cyfry wywozu italskiego w ciągu kilku ostatnich lat. Tak więc: w roku 1922 wartość ogólna eksportowanych z Italji instrumentów muzycznych łącznie z oddzielnie sprzedawanemi częściami instrumentów wyraziła się cyfrą 8.214 tys. lirów; w r. 1924 — liczba ta wzrosła do 17.214 i w roku 1926 do 31.089 tys. lirów. Okres pierwszych 9-ciu miesięcy 1927 r. (16.281 tys. lirów) wykazuje nieznaczny spadek w stosunku do tegoż okresu 1926 r., w którym wywóz wyrażał się cyfrą 17.504 tys. lirów. Isnieje jednak nadzieja wyrównania tej niekorzystnej różnicy dzieki znacznemu zbytowi, jaki miał miejsce w ciągu ostatnich 3-ch miesięcy roku ub.

Po tem krótkiem streszczeniu ogólnej sytuacji przemysłu muzycznego Italji przystąpimy do rozpatrzenia wytwórczości i handlu Italji w zakresie najważniejszych rodzajów instrumentów muzycznych.

WYTWÓRCZOŚĆ I WYWÓZ POSZCZEGÓLNYCH INSTRUMENTÓW.

Instrumenty strunowe.

Wytwórzość obejmuje instrumenty następujące: gitarę, mandolinę, mandolę, wiolonczelę i skrzypce.

Szczególnie znane są i rozpowszechnione gitary i mandoliny, wyrabiane w Neapolu i Katanji. Dzięki doskonałej organizacji tego działu przemysłu muzycznego Italja skutecznie przeciwstawia się współzawodnictwu Francji, Niemiec i Czechosłowacji. Ceny wyrobów italskich, pomimo braku w Italji surowców, w jakie obfitują wspomniane kraje, są znacznie niższe.

Natomiast mniej korzystnie w porównaniu z konkurencją zagraniczną przedstawia się sytuacja w dziedzinie wyrobu skrzypiec, wiolonczel i kontrabasów.

Niżej zamieszczona tabela odtwarza rozmiary wywozu w latach 1924, 1926 i 1927.

Instrumenty muzyczne strunowe wagi nie powyżej 400 gr.

	1927 Styczeń-październik		1926		1924	
	Ilość sztuk	Lirów tys.	Ilość sztuk	Lirów tys.	Ilość sztuk	Lirów tys.
Razem:	4.042	211	7.608	957	6.968	391
Austrja	100	5	1.579	137	3.106	169
Anglja	—	—	1.050	85	141	17
Czechosłowacja	879	39	810	35	1.176	38
Stany Zjednoczone A. P.	478	16	991	28	285	26
Tranzyt przez Tryjest	—	—	840	12	—	—
Niemcy	784	31	488	71	141	17

Wywóz instrumentów, objętych powyższemi danemi statystycznemi, wzmaga się stale, zwłaszcza w stosunku do roku 1923 w którym to czasie eksport wyniósł zaledwie 2.967 sztuk. W r. 1927 miało miejsce znaczne zmniejszenie wywozu do Austrji, która to strata została częściowo wyrównana przez zwiększenie się wywozu na rynki czechosłowacki i niemiecki.

Instrumenty muzyczne strunowe, wagi powyżej 400 gr.

	1927 styczeń-październik		1926		1924	
	Ilość sztuk	Lirów tys.	Ilość sztuk	Lirów tys.	Ilość sztuk	Lirów tys.
Razem:	66.661	3.090	102.931	5.826	81.321	3.945
Niemcy	11.630	498	15.317	742	8.691	409
Anglja	5.671	241	12.941	641	8.662	351
Czechosłowacja	6.718	256	10.712	430	18.196	373
Francja	2.217	106	9.396	792	5.866	321
Austrja	2.802	128	7.288	412	11.013	433
Grecja	8.578	364	4.672	222	5.419	282
Holandja	2.308	130	4.018	217	1.523	75
Polska	3.588	173	3.966	195	1.649	74
Stany Zjedn. A. P.	8.134	228	2.467	207	—	—

Mniejsze ilości eksportowano do Japonji, Egiptu, Norwegji i Finlandji. Lecz i tu daje się zauważyć zwrot pomyślny, zwłaszcza w stosunku do 1923 r.

W 1927 roku miało miejsce wzmożenie się wywozu do Grecji i Stanów Zjedn. A. P. Dość znacznie w porównaniu z r. 1924 wzrósł wywóz do Polski.

Instrumenty dęte.

Po okresie upadku, jaki w swoim czasie przebyła wytwórczość w tej dziedzinie, nastąpił zwrot ku lepszemu, co zostało spowodowane współdziałaniem udoskonaleń technicznych, a tem samem uwolnieniem rynku italskiego od niebezpiecznej konkurencji innych krajów. Obecnie dzięki organizującym się coraz liczniej — zarówno wśród dojrzałego społeczeństwa, jak i wśród młodzieży, orkiestrom, stowarzyszeniom, zrzeszeniom miłośników muzyki, i t. p. należy liczyć się ze znacznym wzmożeniem się tej dziedziny produkcji.

Czynnikiem, utrudniającym Italji opanowanie rynków zagranicznych, jest brak niektórych materjałów, mianowicie, alpagi i hebanu, za które wytwórcy italscy zmuszeni są płacić wygórowane ceny. Pomimo to niżej podane cyfry wskazują na systematyczne wzmaganie się wywozu instrumentów dętych cięższej wagi.

Instrumenty muzyczne dęte, wagi powyżej 400 gr.

	1927 styczeń-październik		1926		1924	
	Ilość sztuk	cena w tys. l.	Ilość sztuk	Lirów tys.	Ilość sztuk	Lirów tys.
Razem	4.133	1.590	7.086	2.157	6.227	1.193
Brazylja	517	122	1.008	328	1.387	166
Anglja	862	389	917	362	99	50
Argentyna	324	67	703	227	1.387	166
Austrja	367	164	57	18	12	0,7
Grecja	313	86	476	135	562	137
Niemcy	281	109	420	116	—	-
Hiszpanja	192	73	133	57	53	12

Jednocześnie jednak ma miejsce znaczne zmniejszenie się wywozu instrumentów dętych wagi nie powyżej 400 gr. Liczba eksportowanych instrumentów, wynosząca w 1922 r. 3.944 szt., spadła w roku 1924 do 1.555, w 1926 do 1.453 a w pierwszych 10-ciu miesiącach 1927 r. wynosiła zaledwie 252 szt.

W roku 1926 wywieziono do Grecji 481 szt., do St. Zjednoczonych A. P. — 134, do Egiptu — 154 i do Szwajcarji — 143; w mniejszych ilościach wywożono te instrumenty do Niemiec, do Francji oraz do niektórych państw Ameryki Południowej.

Harmonijki (z miechami).

Przemysł harmonijek, przeważnie ześrodkowany jest w prowincji Marche i szczególnie w miejscowości Castelfidamo. Po zaradzeniu trudnościom, z jakiemi przemysł ten walczył w okresie stagnacji powojennej, przed kilku laty znowu został podjęty wywóz zagranicę.

W przeciwieństwie do rynku wewnętrznego, rynki zagraniczne okazują wzmagające się ciągle zainteresowanie tym artykułem. Dodać należy, iż wytwórczość tych instrumentów w ostatnich latach uległa znacznemu udoskonaleniu. Dzisiejsze harmonijki italskie bynajmniej nie przypominają dawnych, prymitywnych wyrobów o ubogiej skali tonów. Powiększone pod względem objętości, wyposażone w niezmiernie precyzyjny mechanizm, ozdobione artystycznie i wreszcie w bardzo skomplikowany sposób wykonane, co przy ograniczonym rozmiarze pozwala na wydobycie z nich dźwięków i akordów, nie ustępujących efektom fortepjanowym, przedstawiają one wartość, zasługującą na poważne traktowanie.

Niżej przytoczone są ogólne dane, dotyczące wywozu, z uwzględnieniem ważniejszych rynków:

	1927		1926		1924	
	ilość sztuk	tysiące lirów	ilość sztuk	tysiące lirów	ilość sztuk	tysiące lirów
Razem .	13.090	9 566	26.232	16.705	13.227	8.004
Francja	2.428	1.658	6.744	4.623	2.248	1.687
Stany Zjedn. A. P.	3.843	2.658	4.102	1.622	3.980	1.215
Brazylja	1 783	1.272	3.427	2.235	1.267	993
Szwajcarja . . .	702	544	1.851	1.436	1.716	1.499
Anglia	204	181	1.642	960	290	201
Belgja	358	329	1.855	1.224	839	560

Mniejsze ilości wysyłane są na rynki: Hiszpanji, Niemiec, Holandji, Finlandji, Norwegji, Egiptu i Argentyny.

Wyżej przytoczone liczby wymownie świadczą o ogromnych wysiłkach italskich wytwórców instrumentów muzycznych w kierunku ożywienia ruchu wywozowego, który w 1922 r. wyrażał się zaledwie cyfrą 8259 sztuk.

Fortepiany, pianina i fisharmonje.

W dziedzinie produkcji fortepjanowej czynniki, o których wspomnieliśmy już wyżej, utrudniają należyty jej rozwój. Konieczność zaopatrywania się zagranicą w niezbędne materjały, jako to: struny, kołeczki, klawisze, mechanizmy, filc, materjały ornamentacyjne i t. p. wywiera niekorzystny wpływ nietylko na koszty produkcji, lecz nawet i na jakość wyrobu.

Mimo to w przemyśle fortepjanowym, czerpiącym zachętę i bodziec do zwiększania swej produkcji we wzmagającem się zapotrzebowaniu rynku wewnętrznego, w ostatnich latach nastąpił zwrot ku lepszemu, o czem świadczą również przytoczone niżej liczby, dotyczące wywozu tych instrumentów.

	1927 styczeń-paźdź.		1926		1924	
	ilość sztuk	Liry w tys.	ilość sztuk	Liry w tys.	il. szt.	tys. l.
Razem .	101	563	262	1.711	126	632
Brazylja	16	107	103	623	21	108
Argentyna . . .	15	78	36	249	16	71
Trypolitanja . .	11	51	32	170	—	—
Egipt	2	12	23	134	6	31
Szwajcarja . . .	6	37	17	89	12	80
Malta	8	44	10	40	1	2

Pianina.

Wywóz fortepjanów koncertowych wyraził się w 1926 r. cyfrą 18 sztuk wartości 178 tys. lirów. Z tej ilości 4 sztuki zakupiły Stany Zjednoczone A. P. i 3 Brazylja. Od stycznia do października 1927 r. eksportowała Italja 12 sztuk fortepjanów. Z tego jedną sztukę wywieziono do Francji i 4 do Argentyny.

Wyrób fisharmonij, w Italji jeszcze przed kilku laty wynosił zaledwie 25—30 sztuk dziennie. Konkurencja zagraniczna utrudnia należyty jego rozwój.

Poważniejszą konkurencję Italja napotyka ze strony Stanów Zjedn. A. P. i Niemiec.

Organy.

Według badań, przeprowadzonych przed kilku laty, Italja posiadała w owym czasie około 10-ciu warsztatów organowych, których produkcja wyrażała się przeciętną cyfrą 50 instrumentów rocznie.

Wywóz organów kościelnych wyraził się w r. 1926 liczbą 156 kwintali wartości 244 tys. lirów i w r. 1925—160 kwint. W r. 1927 eksport nieco się zwiększył. Od stycznia do października wyniósł on 117 szt.

Kiedy w r. 1926 głównymi odbiorcami wyrobów italskich były: wyspa Malta, Indje Angielskie, Nikaragua i St. Zjedn. A. P., wywóz w 1927 r. skierował się przeważnie na rynki Kolumbji, Argentyny i Szwajcarji.

S. K.

Le stato economico della Polonia

(Stan gospodarczy Polski)

SPECIFICAZIONI	1926	1927												1928
	XI	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
Produzione, migliaia tonnellate:														
Carbone	3,599	3,098	3,411	3,002	2,599	2,733	2,772	3,085	3,109	3,254	3,406	3,438	3,446	3,452
Ferro greggio	40,0	42,3	42,7	47,6	47,9	48,1	46,8	146,2	56,6	59,2	62,4	55,6	57,6	.
Acciaio	87,4	98,4	94,2	114,4	97,4	96,1	102,9	111,5	115,0	100,7	104.3	106,2	95.0	.
Zinco	11,4	11,5	10,9	12,5	12,1	12,9	12,7	12,8	12,9	12,9	13,2	12,8	13,2	.
Lavoro														
Occupati (migliaia)	615,4	609,9	622,9	636,6	644,4	662,5	673,2	685,9	704,5	702,9	723,8	724 7	706,8	.
Disoccupati (migliaia)	190,1	208,5	213,6	205,8	190,6	174,3	159,4	147,7	133,0	116,8	115,7	136,7	165,3	.
parziali%	10,9	9,1	6,6	5,3	7,6	7.6	12,3	4,1	4,5	10,3	7,5	7,3	13,5	.
Comunicazione														
Ferrovie, migliaia tonnellate	15,0	10,6	14,7	14,4	13,1	14,0	14,3	15,1	15,4	15,9	17,8	17,7	15,2	13,6
Bastimenti, migliaia tonnellate. Danzica e Gdynia – entrati	331,5	319,1	296,1	341,0	373,1	373,5	339,0	383,9	390,4	369,9	370,7	388,5	387,4	372,8
Danzica e Gdynia – usciti	344,4	340,2	290,8	366,0	364,5	365,7	322,8	385,9	388,1	383,7	356,2	371,5	413,6	344,8
Commercio estero, mil. di zl oro														
Esportazione totale	118,7	115,8	116,4	128,7	119,4	114,2	114,0	113,9	120,6	119,1	138.3	229,2	215,4	218,4
Prodotti agricoli	46,5	43,0	35,6	45,9	40,1	38,2	41,0	32,5	33.4	42,4	51,4	103,0	88,4	
Carbone	24,5	20,9	16,7	14,6	14,4	17,1	13.8	17 3	17,7	15,1	19,9	25,2	25,7	30,5
Importazione totale	90,9	107,7	112,0	128,3	148,2	163,8	160,0	136,2	129,9	127,1	151.1	265,9	275,3	171,2
Tessili greggi	12,4	22,9	22,9	22,3	29,0	24,5	27,8	22,9	22,7	23,7	30,2	55,8	52,5	
Saldo	+27,8	−8,2	+4,4	+04,4	−28,8	−49,6	−46,2	−22,3	−9,3	8,0	12,8	−31,7	−59,9	−52,7
Prezzi-Indici														
In grosso:														
Generale	194,5	195,2	197.4	199,5	205,7	207,7	206,4	207,7	120,1	119,3	119,7	120,7	120,0	118,6
Prodotti agricoli	219,2	214,4	216,8	219,1	231,5	235.9	232,8	235,0	132,3	129.4	128,4	129.7	117,0	123,2
Prodotti industriali	181,4	184.8	186 9	189,0	191.5	191,9	191,7	193,6	113,7	114.4	115,7	116,3	116,9	117,2
Costi della vita	199,2	210,8	201,3	200,3	203,0	204,6	205,1	198,6	116,4	117,2	119,0	121,8	121,0	120,3
Costi d'alimenti	247,0	247,4	248,0	247,6	245,4	250,0	251,1	240,5	143,3	143,2	143,5	148,5	146,5	142,8
Credito														
Dollaro, indice	173,7	173,1	172,7	172,3	172,3	172.3	172,3	172,3	172,3	172,3	99.8	99,5	99,5	99,8
Azioni, indice	19,86	24.74	29,14	31,47	38.66	41,90	30,50	34,72	20,65	22,58	24,97	24,41	24,49	23,32
Circolazione bancaria (milioni di zl.)	1021	995	1047	109,1	1128	1104	1121	1129	1191	1253	1339	1289	1312	2893
Bigl. di banca (milioni di zl.)	593	589	634	668	694	705	727	745	794	844	929	940	1003	1009
Monete divisionali (milioni di zl.)	428	407	413	423	434	399	394	384	397	409	410	349	309	285
Banca di Polonia														
Valute, milioni di zl. oro	164,9	187,2	220,1	234,6	237,4	230,2	218,9	220,7	405,3	418,3	441,1	881,0	894,6	837,1
Sconto, milioni di zl. oro	321,3	319,2	329,1	351,9	364,7	375,9	387,8	406,1	407,9	419,7	432,6	430.9	456,0	460,7
Banche per azioni														
Sconto (milioni di zl.)	147,0	155,5	171,3	184,7	198,5	208,2	212 4	224,1	238,3	242,3	254,2	276,1	284,9	.
Depositi: a termine (milioni di zl.)	50,6	58,9	64,1	62,8	62,8	64,5	72,2	80,0	90,5	91,2	91,8	104,3	115 0	.
a vista (milioni di zl.)	153,0	152,9	170.3	108,5	196,2	204,9	203.8	217,1	215,0	221,2	231,3	248,5	236,4	.
Casse di risparmio														
Depositi, milioni di zl.	56,0	61,4	71,4	78 0	86,1	91,1	97,6	105,8	109,9	116,6	122,0	132,0	137,5	.
Cooperative														
Depositi, milioni di zl.	*8,0*	8,8	13,3	14,2	18,0	17,7	18,0	19,1	19,5	19,5	20,4	22,6	23,4	.

INDUSTRIA E COMMERCIO

ESPORTAZIONE DEL CARBONE NEL MESE DI GENNAIO.

(Wywóz węgla w m. styczniu).

L'esportazione del carbone fossile nel mese di gennaio 1928, secondo i dati provvisori, si presenta come segue (in migliaia di tonnellate):

Media mensile.

Paesi	[illegible]	[illegible]	[illegible]	Dicembre 1927	Gennaio 1928
Austria	104	214	192	272	276
Ungheria	36	42	45	36	40
Svezia	—	144	212	289	299
Danimarca	3	72	97	142	144
Cecoslovacchia	87	41	87	94	90
Danzica	36	37	27	29	25
Lettonia	1	38	25	45	33
Jugoslavia	8	14	22	8	4
Svizzera	2	10	19	11	17
Italia	7	49	126	36	45
Rumenia	8	8	10	9	7
Lituania	1	3	6	4	5
Memel	1	3	2	3	9
Olanda	—	1	—	—	3
Finlandia	—	8	9	10	5
Francia	—	24	36	10	33
Norvegia	—	7	15	42	41
Inghilterra	—	37	—	—	—
Germania	451	1	1	2	—
Belgio	—	—	17	8	—
Russia	—	—	9	—	—
Altri paesi	—	1	6	11	4
Totale	776	734	892	998	1.006
Carbone per le navi	—	38	15	28	7
Totale	776	772	907	1.026	1.013
Esportazione esclusa la Germania	325	771	906	1.024	1.013
Delle suddette quantità sono state spedite per i porti:					
di Danzica	[illegible]	225	314	384	417
„ Gdynia	—	30	54	109	104
„ Tczew	—	1	11	—	—

Per quanto l'esportazione del carbone polacco nel mese di gennaio u. s. abbia subito, in confronto al mese precedente, una lieve diminuzione, però il suo andamento fu in generale piuttosto favorevole, nonostante la concorrenza inglese sui mercati scandinavi. Occorre rilevare, che il ribasso dei prezzi, preveduto per il gennaio, da parte degli industriali inglesi — i quali, come è noto, si sono imposti un tasso ammontante a 3 d per 1 tonn. di carbone, allo scopo di combattere con maggior efficacia il carbone polacco sui mercati scandinavi — non ha ancora avuto luogo.

In queste condizioni l'esportazione del carbone polacco nel gennaio 1928 è stata di 1.013 mila tonn., cioè di 13 mila tonn. in meno, pari al 1,27%, in confronto al mese precedente. L'intera diminuzione riguarda il bacino slesiano, da dove sono state esportate 823 mila tonn., con una diminuzione di 27 mila tonn. pari al 3,18% in confronto al dicembre. L'esportazione dalla regione di Dąbrowa invece subì un aumento di 14 mila tonn. cioè del 8%, raggiungendo nel gennaio 189 mila tonn.

Il primo posto nell'esportazione del carbone polacco, ripartita secondo i paesi di destinazione, viene occupato dai trasporti verso i paesi scandinavi e baltici; essi ammontarono nel gennaio u. s. a 462 mila tonn., cioè di 24 mila, pari al 4,94% in meno del mese precedente. Questa riduzione è dovuta alla diminuzione dei trasporti verso la Lettonia (di 12 mila tonn.), verso la Svezia (di 11 mila tonn.) verso la Finlandia (di 5 mila tonn.) e verso Danzica (di 4 mila tonn.). L'esportazione del carbone polacco in Danimarca, in Norvegia, in Lituania e a Memel subì invece un lieve aumento (di 8 mila tonn. in totale).

Per quanto riguarda l'esportazione del carbone fossile verso i paesi successori, bisogna osservare che esso ha subito un aumento di 7 mila tonn. raggiungendo nel gennaio 429 mila tonn.; aumentarono i trasporti verso l'Unghebia e l'Austria, diminuirono invece quelli verso la Cecoslovacchia.

L'esportazione verso i rimanenti mercati è stata di 115 mila tonn. e l'aumento segnalatosi ammontò a 25 mila tonn. pari al 21,74%. Quest'aumento deve essere attribuito all'intensificazione dell'esportazione verso la Francia (di 16 mila tonn.) e verso l'Italia (di 9 mila tonn.). Oltre a ciò in questo mese l'Olanda venne a figurare per la prima volta fra gli acquirenti del carbone polacco, assorbendo la quantità, bensì lieve, di 3 mila tonn. Una diminuzione insignificante si segnalò nelle esportazioni verso la Jugoslavia, la Rumunia, la Germania e il Belgio.

Una riduzione abbastanza considerevole si è avuta nello smercio del carbone per le navi.

TRATTAMENTO DEI VIAGGIATORI DI COMMERCIO.

(Rozporządzenie, dotyczące kupców podróżujących).

E' stata pubblicata recentemente una disposizione del Ministero d'Industria e Commercio polacco circa l'esercizio delle funzioni dei viaggiatori di commercio e degli agenti commerciali indipendenti.

Detta disposizione, che stabilisce l'obbligo di una speciale carta di legittimazione, disciplina le professioni dei commessi viaggiatori indigeni e di quelli esteri appartenenti a Stati, che non hanno stipulato trattati di commercio con la Polonia, oppure i cui accordi commerciali non prevedono disposizioni speciali in merito.

Nei riguardi dell'Italia l'attività dei commessi viaggiatori in Polonia risulta regolata dal Trattato di commercio del 12 maggio 1922, per cui dette norme non sono applicabili ai nostri viaggiatori di commercio.

CERTIFIKATI DI ORIGINE.

(Świadectwo pochodzenia).

A norma di un recente provvedimento governativo è stato disposto in merito ai certificati di origine, agli effetti dell'applicazione dei dazi convenzionali, quanto segue:

Qualora non venga importato tutto il quantitativo di merce indicato nel certificato di origine, ma soltanto una parte, si applicherà il dazio convenzionale, in quanto le marche dei singoli colli e il loro peso corrispondano ai dati specificati dal certificato di origine.

Tale certificato di origine è però valido soltanto per quel quantitativo di merce, che fu importato unitamente al certificato stesso.

I colli ritirati susseguentemente non possono beneficiare della tariffa convenzionale in base a detto certificato.

La merce deve arrivare in Polonia nello stesso stato e con lo stesso imballaggio, con cui fu spedita dal Paese di origine.

L'INDUSTRIA TESSILE DI LODZ.

(Przemysł włókienniczy w Łodzi).

Secondo i recenti dati statistici vi sono a Lodz 2.315 imprese tessili. L'industria tessile propriamente detta comprende 1513 stabilimenti, quella dell'abigliamento 289, quella della maglieria e calze 382; altri 131 stabilimenti riguardano industrie tessili varie.

Nel 1925 l'industria tessile di Lodz esportò 4.511.451 kg. di prodotti per un valore di 43.103.000 zloty, mentre nei primi 11 mesi del 1927 sono stati esportati 6.343.032 kg. per un valore di 67.450.000 zloty. Si è avuto quindi un aumento del 40% sul peso e del 56% sul valore. Il principale paese di sbocco di questa produzione è stato la Rumenia con 20 milioni di zloty; secondo è stato la Lituania con più di 4 milioni di zloty.

LA PRODUZIONE DEL PETROLIO GREGGIO E DEL GAS NATURALE NEL BACINO DI BORYSŁAW NELL'ANNO 1927

(Produkcja ropy naftowej i gazu w Zagłębiu Borysławskiem w r. 1927).

La produzione del petrolio greggio nel bacino di Borysław è stata per il 1927 la seguente:

Borysław	Tonn.	16.606,0
Tustanowice	„	20.201,3
Mraznica	„	16.261,2
Altri distretti	„	7.850,8
Totale	tonn.	60.919,3

In confronto alla produzione del 1926 che fu di 67.884,3 tonn, quella del 1927 segna una diminuzione di 6.965 tonn.

La produzione del gas naturale nello stesso bacino petrolifero, si presenta come segue:

Borysław	89.614.000 m³
Tustanowice	98.649.00 „
Mraznica	98.649.000 „
Altri distretti	60.530.000 „
Totale	331.744.000 m³

In confronto al 1926, la produzione del 1927 è stata inferiore di 12.935.000 m³.
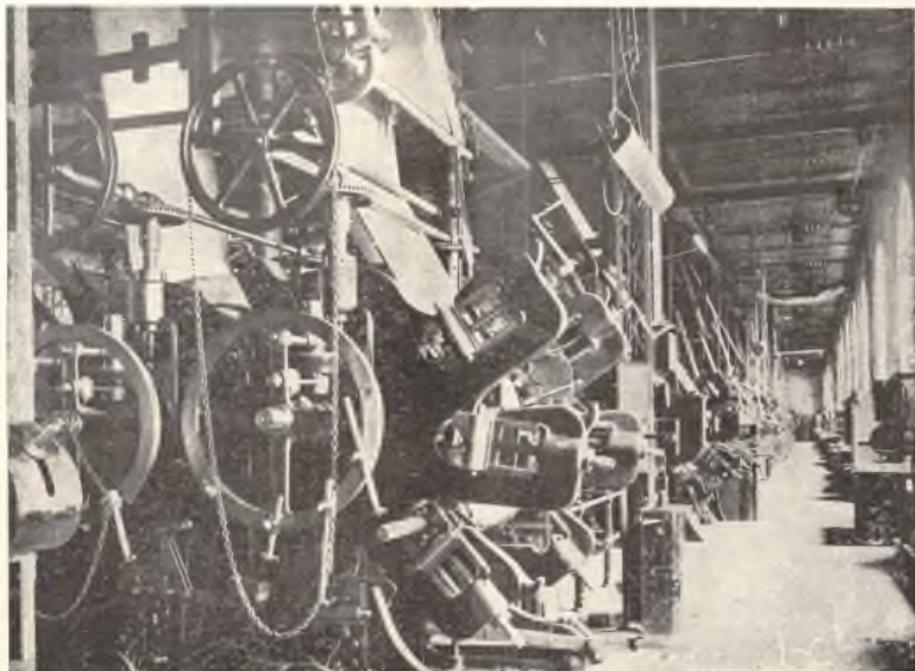
Jedna z przędzalni bawełny, należących do Sp. Akc. „Scheibler & Grohman" w Łodzi.
Una delle filande di cotone della ditta „Scheibler & Grohman LTD" a Łódź.

Łódź, ośrodek przemysłu włókienniczego — Łódź. Centro dell'industria tessile.

La produzione della gazolina è stata di m.[3] 219.848.000 e di kg. 2.528.796, mentre nel 1926 si sono avute le seguenti quantità: m.[3] 157.000.000 e kg. 1.749.777. Si è avuto quindi nel 1927 un aumento di m.[3] 62.848.000 e kg. 779.818.

PRODUZIONE DELLO ZINCO.

(Produkcja cynku).

Le fonderie di zinco in Polonia, durante i primi 11 mesi del 1927, hanno prodotto 137.094 tonn. di zinco greggio e 14.537 tonn. di lamiera di zinco contro 112.466 e 8.674 tonn. del corrispondente periodo del 1926. Come risulta dalle suddette cifre, la produzione delle fonderie ha segnato un sensibile aumento in confronto all'anno precedente.

La produzione del piombo greggio ha raggiunto, durante i primi 11 mesi del 1927, 26.551 tonn. contro 23.977 tonn. del corrispondente periodo del 1926.

Le esportazioni di zinco e di piombo sono state (in tonnellate):

	Ottobre	Novembre	Gennaio-Novembre
	1	9 2	7
Zinco e polvere di zinco	12.100	11.209	118.644
Lamiera di zinco	1.081	1.046	11.448
Piombo	994	823	14.951
Totale . . .	14.175	13.078	145.043
Valore in migliaia di franchi oro . . .	10.151	9.364	108.741

Come risulta dalle surriportate cifre le esportazioni di zinco greggio e della polvere di zinco hanno, in novembre, diminuito in confronto al mese precedente, del 7,4% e quelle di piombo del 16,2%. Le esportazioni della lamiera di zinco non hanno subito quasi alcun cambiamento.

L'ISTITUTO DI RICERCHE CHIMICHE A VARSAVIA

(Instytut badań chemicznych w Warszawie).

La necessità di uno „stretto legame fra lo scienziato e l'officina" preconizzata dal grande scienziato francese Henri le Chartelier e dalla concorrenzza nel campo delle scoperte scientifiche sul mercato mondiale, è stata rapidamente compresa dalle nazioni libere e ben organizzate. I difetti e le necessità create dalla grande guerra hanno attirato l'attenzione generale sull'importanza del lavoro degli scienzati nei loro laboratori. L'importanza di tale collaborazione fra lo scienziato e la fabbrica è stata ben apprezzata fin da molto tempo prima della guerra, dalla Germania.

Il popolo tedesco, giustamente reputato per la sua organizzazione, si è sforzato di assicurare non solo la possibilità di estendere gli studi tecnici ad un più gran numero possibile di individui, ma pure la possibilità di un lavoro creatore ed indipendente a tutte le persone che ne erano capaci. Tale idea ha avuto la sua realizzazione nella creazione di grandi laboratori presso le università e le scuole politecniche come pure nella fondazione di istituti di ricerche per i varî rami dell'industria.

Negli altri paesi questa opera è stata iniziata molto più tardi e fu la grande guerra che provocó il sorgere di numerosi istituti di questo genere aventi carattere di utilità pubblica ed il di cui scopo principale è di rendere il più possibile i paesi indipendenti dalle importazioni sia di materie prime sia dei prodotti finiti.

La Polonia risorta si trova, sotto questo rapporto, in una situazione del tutto differente poichè, al tempo del regime russo, non era nell'interesse dello Stato di organizzare istituti scientifici nelle provincie polacche. Per ció la Polonia, riacquistata la sua indipendenza, non aveva a sua disposizione nemmeno un solo istituto di questo genere.

Allo scoppiare della guerra, la questione dell'indipendenza della Polonia ridivenne attuale. E fu in questo momento che il Dott. Ignazio Mościcki allora profesore alle Scuola Politecnica e attualmente Presidente della Repubblica, volendo anche da parte sua contribuire al benessere del suo paese, organizzó con l'appoggio di parecchie persone del suo ambiente, l'Istituto chimico per ricerche scientifiche.

Nel prendere tale iniziativa egli voleva creare una organizzazione che assumesse, nell'avvenire, il compito di mettere la scienza al servizio della difesa nazionale.

La Società Anonima „Metan" di cui il Professore Mościcki fu l'animatore, inizió dunque il suo modesto, ma fruttuoso lavoro e non tardó a trasformarsi, in seguito ad una decisione unanime degli azionisti, in un istituto di utilità pubblica avente per scopo lo sfruttamento delle materie prime del paese per i bisogni della difesa nazionale.

Nel frattempo venne formato a Varsavia un Comitato Civico per la difesa contro i gas con lo scopo principale di raccogliere fondi necessari per la costruzione di un edifizio destinato all'Istituto per la difesa contro i gas. La questione assunse tale importanza che il Ministero della Guerra decise, di sua iniziativa, di prendere la questione nelle sue mani.

Essendo così risolto il problema della difesa contro i gas, i delegati del Comitato trasformatosi poi in società, decisero di cedere tutti i fondi già raccolti all'Istituto Chimico delle ricerche scientifiche. In pari tempo l'amministrazione della Società per la difesa contro i gas si trasformó in un Comitato per la fondazione dell'Istituto delle ricerche scientifiche.

Allo scopo di ottenere un aiuto da parte dei polacchi residenti in America, il Comitato Civico aveva sollecitato l'appoggio delle differenti organizzazioni polacche negli Stati Uniti. Vi fu creato un Comitato per la creazione di Istituti di ricerche scientifiche al nome di Tadeusz Kościuszko. Il danaro ha ben presto affluito dall'America intera. La somma raccolta di 30.000 dollari è stata rimessa al Ministero della guerra.

Fu deciso di costruire in primo luogo un edificio comprendente i laboratori, le officine, ed una sala tecnologica ove possano venire eseguiti esperimenti e lavori tecnici. L'edifizio già costruito a cura della Società per la difesa contro i gas fu ceduto all'Istituto per le ricerche scientifiche fondato dal Presidente della Repubblica e posto sotto la sua direzione scientifica.

Come lo provano gli statuti della Società, gli organizzatori dell'Istituto per le Ricerche Scientifiche avevano per scopo la creazione di un centro di lavori tecnologici per lo sviluppo dell'industria polacca e il suo adattamento ai bisogni della difesa nazionale.

L'Istituto Chimico di Ricerche essendo la sola organizzazione del genere fino ad ora sorta in Polonia, non ha tardato a divenire un'istituzione centrale comprendente tutti i campi dell'industria chimica.

La Direzione dell'Istituto delle Ricerche Chimiche, conformemente al suo vasto piano di attività, si propone di trattare tutti i problemi scientifici che presentano una importanza per la vita economica del paese.

I lavori dell'Istituto sono divisi in 6 sezioni, e cioè:

1) Sezione della grande industria inorganica che comprende:
   a) industria dei composti di zolfo e d'azoto;
   b) industria trasformatrice dell'agrilla e dei silicati;
   c) industria metallurgica.
2) Sezione dell'industria agricola che comprende:
   a) industria saccarifera e industrie connesse;
   b) industria della fermentazione.
3) Sezione del petrolio e del carbone che comprende:
   a) trasformazione del carbon fossile;
   b) trasformazione della lignite;
   c) trasformazione del petrolio.
4) Sezione sintetica e organica che comprende:
   a) coloranti;
   b) caoutchouc;
   c) industria farmaceutica;
5) Sezione commerciale dalla quale dipendono le seguenti sotto - sezioni:
   a) analitica;
   b) meccanica;
   c) chimica (reazioni e preparazioni).
6) Sezione amministrativa che comprende:

a) contabilita;
b) corrispondenza;
c) servizio di cassa
d) patenti, contratti, convenzioni;
e) amministrazione del giornale „L'Industria Chimica";
f) biblioteca e giornali;
g) depositi.

La creazione dell'Istituto per le Ricerche Chimiche costituira una delle piu belle pagine della storia dello sviluppo economico della Polonia ed esso rendera importanti servizi per la difesa del paese.

LA DISOCCUPAZIONE IN POLONIA.

(Bezrobocie w Polsce).

Durante il 1927 il numero dei disoccupati è andato continuamente decrescendo salvo che negli ultimi due mesi. Questo aumento però, coincidente con il periodo invernale, e spiegabile per la morta stagione agricola, la fine dei lavori nell' industria edilizia, l'arresto dei lavori fluviali e in genere la diminuita attività delle industrie stagionali. La situazione e venuta peggiorando anche per il parziale ritorno degli operai emigrati in Germania. Lo stato della disoccupazione nei mesi del 1927 in confronto al 1926, si presenta come appresso:

	1926	1927
Gennaio	301.475	208.536
Febbraio	302.179	213.592
Marzo	295.529	205.770
Aprile	272.414	190.578
Maggio	256.943	174.349
Giugno	243.302	159.365
Luglio	223.474	147.713
Agosto	205.393	132.952
Settembre	185.207	177.054
Ottobre	167.826	117.021
Novembre	168.008	132.687
Dicembre	165.010	160.440

DAZIO D'ESPORTAZIONE SULLE OSSA.

(Cło wywozowe na kości).

In virtu di un decreto del Ministero delle Finanze polacco, pubblicato nel Dziennik Ustaw Nr. 116 del 29 dicembre u. s., il dazio d' esportazione sulle ossa greggie, macinate o no, della voce 226 della tariffa doganale, e stato stabilito a Zloty 7 per 100 Kg.

Il provvedimento e entrato in vigore il 3 gennaio 1928.

LEGISLATIONE DOGANALE

APPLICAZIONE DI DAZI MASSIMI.

(Stosowanie ceł maksymalnych).

E stato pubblicato nel Dziennik Ustaw una nuova disposizione del Ministero delle Finanze polacco in merito all'applicazione dei dazi massimi.

Secondo detta disposizione i dazi massimi risultano fissati pari al doppio di quelli normali, applicati secondo la vigente tariffa doganale.

Inoltre, sono introdotti dei dazi massimi per le seguenti merci, importate sinora in franchigia doganale:

1	Cereali e legumi:	
	1) cereali:	
	a) segala, orzo, avena . . .	6 —
	b) frumento	15 —
	c) granone, grano nero, miglio	4 —
	d) dente di cavallo	esente
	2) legumi:	
	a) piselli, lenticchie, fave, veccie, seradelle .	4 —
	b) fagiuoli . .	7 —
	c) lupini . .	esenti
5	Ortaggi:	
	1) freschi:	
	c) cavoli cappucci:	
40	II. — Importati dal 16 luglio al 31 maggio . . .	5 —
	Animali, pollame, insetti e rettili:	per unita
	3 *c)* vitelli.	15 —
	5 - capre e montoni,	15 —

I dazi massimi sono applicati alle merci provenienti da Paesi che non hanno regolato i propri rapporti commerciali a mezzo di Convenzioni, in quanto le merci provenienti dal territorio polacco vengano assoggettate, all'importazione nei rispettivi Paesi, ad un trattamento piu sfavorevole rispetto a quello praticato a merci di altre provenienze, oppure in quanto l'esportazione da detti Paesi in Polonia venga agevolata con il sistema di premi.

Con apposito decreto potra essere sospesa l'applicazione dei dazi massimi nei riguardi di quei Paesi, con i quali siano pendenti trattative commerciali.

Le disposizioni in oggetto non riguardano l'Italia, che continua a godere del regime doganale ordinario, cioè della tariffa minima.

A titolo d'informazione avvertiamo che la Polonia ha stipulato a quanto risulta finora, Trattati di commercio con i seguenti Stati: Italia, Belgio, Bulgaria, Cecoslovacchia, Danifarca, Inghilterra, Finlandia, Francia, Grecia, Olanda, Islanda, Norvegia, Austria, Palestina, Romania, Svezia, Svizzera, Regno S. H. S., Turchia, Ungheria, S. U. A. e Lettonia.

La Polonia ha iniziato inoltre trattative commerciali con la Germania e l'Estonia.

La nuova disposizione sui dazi massimi lascia sostanzialmente inalterate le norme precedenti or ora abrogate. E' stata introdotta solamente la modificazione, secondo la quale l'applicazione dei dazi massimi potra essere sospesa nei riguardi dei Paesi, che stanno trattando con la Polonia per la stipulazione di una Convenzione commerciale.

Con apposita circolare del Ministero delle Finanze sono state informate le autorita doganali che il decreto sara applicato praticamente, quando il Ministero delle Finanze avra pubblicato l'elenco dei Paesi, ai quali saranno applicati i dazi massimi.

CREDITO E FINANZE.

LA BANCA DI POLONIA NEL 1927.

(Bank Polski w r. 1927).

Il miglioramento della situazione economica della Polonia iniziatosi verso la meta del 1926, ha avuto nel 1927 un andamento molto piu pronunciato.

L'equilibro del bilancio raggiunto per la prima volta nel 1926, e stato consolidato nel 1927, in seguito all'aumento delle entrate e delle riserve del Tesoro. Il cambio stabilizzato con mezzi propri della Polonia, ha ottenuto, in seguito alla conclusione del prestito estero, solide basi che garantiscono lo zloty contro tutte le influenze di congiunture sfavorevoli. Benche la bilancia commerciale si sia chiusa con un saldo passivo, tuttavia l'aumento delle importazioni riguarda principalmente i prodotti indispensabili per la produzione e il „deficit" e coperto dall'afflusso di crediti esteri.

Le riserve auree della Banca e quelle di valute stere, in ottobre 1927, cioe alla vigilia dell'incasso del prestito di stabilizzazione, sono state superiori di oltre il 15%, a quelle della fine del 1924.

Malgrado alcune fluttuazioni stagionali e transitorie, specialmente verso la fine dell'anno, un considerevole miglioramento e stato constatato in tutti i campi della vita economica e una sempre piu intensa attivita nella produzione come lo comprova la progressiva diminuzione dei disoccupati.

In seguito al miglioramento generale della situazione sul mercato monetario, la Banca di Polonia ha potuto sviluppare, in larga misura, la sua attivita creditizia, che si presenta come segue: (in milioni di zloty):

31 dicembre 1926	449.3	321.3	9.3
31 gennaio 1927	454.7	319.2	10.0
febbraio	484.1	329.1	10.8
marzo	494.5	351.9	13.0
aprile	512.4	364.7	13.9
maggio	519.1	375.9	15.6
giugno	538.4	387.8	19.1
luglio	549.5	406.0	21.3
agosto	550.8	407.9	29.0
settembre	560.5	419.7	30.4
ottobre	591.8	432.6	32.0
novembre	620.0	430.0	34.2
dicembre	650.0	456.0	40.9

Il crediti della Banca di Polonia, secondo i singoli gruppi economici che ne hanno usufruiti, si presentano come appresso:

	Fine 1926	Fine 1927
Agricoltura	25.5%	25.4%
Miniere e industria	31.0%	25.2%
Commercio	40.5%	44.1%
Vari	3.0%	5.3%
	100.0%	100.0%

Il rapporto mensile fra l'ammontare delle tratte protestate e quello delle tratte presentate all'incasso, e illustrato dal seguente specchietto:

Gennaio	1.96%
Febbraio	1.93%
Marzo	1.72%
Aprile	1.68%
Maggio	1.69%
Giugno	2.10%
Luglio	2.55%
Agosto	2.34%
Settembre	2.16%
Ottobre	2.03%
Novembre	2.05%
Dicembre	2.34%

Durante l'esercizio 1927, il tasso di sconto della Banca e stato ridotto tre volte e precisamente: il 10 febbraio dal 9½ al 9%, il 10 marzo dal 9% fino all'8½% e il 12 maggio dall'8½ fino all'8%.

Dal confronto dell'attività della Banca di Polonia nel campo del credito durante il 1927 con quella dell'anno precedente, risulta che, in seguito allo sviluppo di attività degli istituti di credito a lungo termine, il carattere del portafoglio, a breve scadenza, precedentemente troppo gravato da titoli continuamente prorogati,

Indici delle azioni quotate alle borse di Polonia.

Anno mesi	Indice generale	Miniere, metallurgia, altre industrie: Totale	Produzione b: Totale	Produzione b: Metallurgia e siderurgia	Produzione b: Altri rami della produzione	Consumo: Totale	Consumo: Industria alimentare	Consumo: Altre industrie	Commercio e Trasporti	Banche
Numero dei titoli	45	34	21	10	11	13	7	6	6	5
1924	139,7	144,8	148,0	145,4	150,7	140,5	130,3	153,5	118,0	137,2
1925	76,8	76,4	75,0	75,0	74,4	79,4	81,0	77,5	79,6	76,2
1926	42,6	45,8	42,4	35,9	48,5	51,9	52,0	51,8	35,1	32,6
1927										
I	65,9	71,3	71,0	66,1	75,8	71,8	72,4	71,0	52,3	51,1
II	82,0	86,8	86,5	83,3	89,6	87,3	82,5	92,8	70,1	66,9
III	94,4	96,5	97,6	80,2	105,8	94,7	90,4	100,0	90,5	80,0
IV	115.8	117,5	119,5	113.1	125,7	114,4	99,6	134,6	118,7	101,6
V	118,0	119,9	122,8	110,7	135,0	115,3	103,2	131,1	129,9	94,7
VI	94,5	95,8	96,9	82,6	112,0	94,2	84,4	107,0	100.6	80,1
VII	103,6	105,8	108,2	94,2	122,6	102,0	93,5	118,8	112,8	81,5
VIII	106,3	109,8	112,9	102,8	122,9	105,1	91,6	123,3	113,6	78,5
IX	114,1	118,7	122,2	111,8	132,4	113,2	98,0	133,9	118,1	83,7
X	123,3	128,9	133,0	120,3	145,7	122,5	110,9	137,6	127,4	87,6
XI	115,9	121,2	124,9	106,2	144,9	115,4	103,5	131.0	113,0	87,9
XII	115,3	121,1	124,6	104,5	146,4	115,5	102,1	133.2	109,5	88,1
1928										
I	111,4	113,3	115,8	98,9	133,6	109,4	94,6	129,8	119,4	91,19

ha segnato un sensible miglioramento. A misura che l'importanza delle banche private va aumentando, la Banca di Polonia applica maggior rigore per le operazioni di sconto e ció allo scopo di assicurare al portafoglio della Banca di emissione un carattere di equivalenza effettiva con la produzione.

Per facilitare l'influenza delle cambiali di prim'ordine la banca ha allargato in forte misura i limiti dei crediti riconosciuti e, nell'avvenire, essa allarghera o diminuira questi limiti a seconda dei bisogni effettivi del mercato, tenuto conto delle esigenza della circolazione monetaria. Il collocamento delle buone cambiali commerciali sia presso la Banca d'emissione sia presso gli istituti bancari privati, non presentava grandi difficolta nel corso del 1927 e si ha motivo di credere che tale collocamento sara ancora piu facile nel 1928.

Corso delle divise

UNITÀ	Corso X	Corso XI	Corso XII	Corso I	Indice parita 100 X	Indice parita 100 XI	Indice parita 100 XII	Indice parita 100 I	Valore Rapp. °/₀ risp. la parità X	XI	XII	I
MEDIA MENSILE — Corsi alla Borsa di Varsavia												
1 lira sterlina	43,46	43,45	43,52	43,47	100,2	100,2	100,3	100,2	99,8	99,8	99,7	99,8
1 dollaro degli Stati Uniti	8,91	8,90	8,90	8,90	100,0	99,8	99,8	99,8	100,0	100,2	100,2	100,2
100 franchi francesi	35,05	35,03	35,10	35,06	20,4	20,4	20,4	20,4	490,7	491,0	490.1	490,5
100 „ belgi	124,20	124,24	124,64	124,25	100,2	100,2	100,6	100,2	99,8	99,8	99,4	99,8
100 „ svizzeri	172,12	171,90	172,18	171,81	100,1	99,9	100,1	99,9	99,9	100,1	99,9	100,1
100 lire italiane	48,78	48,56	470,92	47,18	28,4	28,2	27,9	27,4	352,6	354,2	358,9	364,6
100 florini olandesi	358,53	359,66	360,31	359,45	100,1	100,4	100,6	100,3	99,9	99,6	99,4	99,7
100 corone svedesi	240,11	239,84	246,59	239,37	100,5	100,4	100,7	100,2	99,5	99,6	99,3	99,8
100 „ ceche	26,44	26,41	25,41	26,41	14,6	14.6	14,6	14,6	683,0	683,9	683,9	683,9
100 schil. austriaci	125,92	125,70	124,75	125,69	100,4	100,2	100,2	100,2	99,6	89,8	99,8	99,8

Situazione della Bancha di Polonia.

Specificazione	Migliaia di zloty							
	31.XII 1926	30.VI 1927	30.IX	31.X	30.XI	31.XII	31.I	10.II
Oro	238 742	276 430	312 939	326 503	508 220	517 298	526 353	126 464
Argento	1 011	1 665	2 215	2 226	2 275	2 565	2 693	2 716
Valute, divise e altri crediti esteri:								
a) compresi nella copertura	282 707	376 472	418 297	441 075	651 174	687 545	636 819	639 586
b) non compresi nella copertura					229 776	207 084	200 264	206 736
Monete d'argento e divisionali	29 054	5 843	348	1 904	743	9 808	16 972	15 802
Portafoglio di sconto	321 330	387 759	419 694	432 638	430 905	455 999	460 703	469 013
Anticipazioni su titoli	9 359	19 102	30 357	32 026	34 246	40 896	41 532	43 478
Tesoro dello Stato	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Biglietti in circolazione	592 653	727 513	844 479	929 413	930 896	1 003 028	1 003 288	938 058
Obligazioni pagabili immediamente:								
a) conti di giro delle Casse dello Stato	9 381	95 605	125 175	95 675	226 937	659 784	637 195	696 715
b) altri conti di giro	125 025	110 420	124 236	112 654	146 138	237 403	293 009	288 534
c) conti di cambio dei biglietti dello Stato	—	—	—	—	30 000	184 277	131 959	164 257
d) conto di acquisto dell'argento	—	—	—	—	90 000	123 695	113 198	112 208
e) conto dei fondi statali di credito	—	—	—	—	141 342	—	—	—
f) conti diversi	8 486	6 160	6 200	6 590	10 109	—	—	—
Copertura % statuaria	*64,29*	*66,95*	*64.41*	*64,72*	*73,32*	*72,61*	*71,07*	*69,37*
Conti speciali del Tesoro dello Stato	—	—	—	—	555 376	75 000	75 000	75 000

Il corso dei prestiti polacchi alla Borsa di New-York

Data	Il prestitio in dollari all' 8% (prestitio Dillon) del 1925		Il prestito in dollari al 6% del 1920		Il prestito in dollari al 7% del 1927	
	Corso medio	Transazioni in dolari	Corso medio	Transazioni in dollari	Corso medio	Transazioni in dolari
1926						
I	88.66	1.539.000	68.05	71.000	—	—
II	89.64	1.328.500	68.17	57.000	—	—
III	89.36	1.414.000	67.69	91.000	—	—
IV	88.15	972.000	67.24	49.000	—	—
V	84.99	2.557 000	63 84	166.000	—	—
VI	84.21	813 000	63 08	51.500	—	—
VII	85.96	864.500	65.48	80.000	—	—
VIII	87.30	1.577.000	68.44	143.900	—	—
IX	89.66	1.485.500	70.42	180.000	—	—
X	88.91	1.077.009	70.70	156 000	—	—
XI	91.97	2.385.090	73.46	169.000	—	—
XII	92.10	2.941.000	75.75	406.000	—	—
1927						
I	95.42	322.600	82.34	536 000	—	—
II	95.47	1.840.000	82.58	178.000	—	—
III	97.15	2.896.000	73.25	272.000	—	—
IV	98.00	2.045.000	82.96	71.000	—	—
V	98.27	1.482.000	82.81	157.000	—	—
VI	96.82	3.278.000	81.99	260.000	—	—
VII	96.44	851.000	80.27	72.000	—	—
VIII	100.00	618.000	84.56	56.000	—	—
IX	99 49	4.627.000	84.22	348.000	—	—
X	99.52	2.846.000	83.70	241.000	—	—
XI	99.13	1.324.000	82.04	105.000	92.05	2.015
XII	99.64	525.000	80.52	132.000	89.67	2.743
1928						
I	98.39	712.000	82.12	118.000	90.67	2.103

LA POLONIA APPROVA IL BILANCIO 1928 — 29.

(Zatwierdzenie budżetu na r. 1927-29 w Polsce).

Il Consiglio dei Ministri polacco riunitosi sotto la presidenza del maresciallo Pilsudski, ha approvato il bilancio dello stato per l'esercizio 1928 — 29. Il bilancio prevede 2476 milioni di zloty di spese con una eccedenza delle entrate sulle spese per 49 milioni. Esso sara presentato alla nuova dieta che si riunira nel prossimo marzo.

LEGISLAZIONE CAMBIARIA

PROTESTI CAMBIARI.

(Protesty wekslowe).

La Corte di Cassazione a Varsavia ha deciso ultimamente, che le disposizioni di esecuzione emanate dai Tribunali del territorio polacco, gia russo, per quanto concerne le cambiali protestate, siano estese ai territori polacchi gia facenti parte della cessata Austria.

RIVALUTAZIONE DI CAMBIALI.

(Waloryzaca weksli).

La legge polacca sulla rivalutazione, emanata in data 14 maggio 1924, stabilisce che le cambiali, il cui titolo giuridico è sorto prima del 28 aprile 1928 erano state emesse originariamente in marchi polacchi, marchi germanici, rubli oppure corone austriache, e susseguentemente divennero pagabili in base alle prescrizioni circa l'introduzione dei marchi polacchi, debbano essere rivalutate per il 10%. E' però in facolta del Tribunale di ordinare una rivalutazione superiore a tale limite.

La Corte di Cassazione di Varsavia ha nella sua prassi accordata una rivalutazione del 25% per i crediti cambiari assicurati da ipoteca cauzionale.

Con altra decisione del Tribunale di Lodz e stata consentita la rivalutazione del 100% di un credito cambiario, risultando che il debitore aveva procrastinato in male frede lo svolgimento del processo cambiario.

PRESCRIZIONE CAMBIARIA.

(Prolongata weksli).

In virtu di una recente disposizione presidenziale polacca, le pretese di ogni genere dei possessori di cambiali, emesse e pagabili prima del 1° gennaio 1925, cadono in prescrizione il giorno 30 giugno 1928.

Le pretese dei possessori di cambiali emesse prima del 1° gennaio 1925 e pagabili dopo questa data, soggiacione alla prescrizione alla scadenza di tre anni, a partire dalgiorno in cui è pagabile la cambiale, però non prima del 30 giugno 1928.

Nei riguardi di dette cambiali sono prorogati fino al 30 giugno 1928 i termini di esecuzione di ogni azione tendente alla conservazione dei diritti cambiari.

Le pretese di rivalsa dei giranti fra loro e contro l'accettante o l'emittente si prescrivono dopo un mese, a partire dal giorno in cui il girante ha pagato la cambiale o in cui gli è stata consegnata l'ingiunzione al pagamento, però non prima del 30 giugno 1928.

Tali norme non concernono le cambiali emesse prima del 30 luglio 1924.

La disposizione presidenziale di cui si tratta, riflette i diritti cambiari a cui sono applicabili le prescrizioni del codice del 1808, cioè quelle in vigore sul territorio della Polonia ex russa.

VARIE

IL CONSUMO DEL TABACCO IN POLONIA.

(Konsumcja tytoniu w Polsce).

Secondo i dati statistici pubblicati dalla Direzione del Monopolio dei Tabacchi, il consumo del tabacco in Polonia segna nel 1927 un sensibile aumento in confronto a quello del 1926. Questo aumento deve essere attribuito in parte alla migliorata produzione dei prodotti di tabacco e all'aumento dei cosumi in generale determinato dalla migliorata situazione economica del paese.

Il consumo dei vari prodotti di tabaccò, si presenta come appresso:

	1927	1926
Sigari (pezzi)	61.716.853	56.214.027
Sigarette senza bocchino (pezzi)	2.549.585.492	2.043.461.574
Sigarette senza bocchino (pezzi)	5.602.965.023	4.969.174.732
Sigarette miste (pezzi)	1.421.300	1.148.255
Tabacco qualita superiore (kg.)	4.571.986	4.231.456
Tabacco qualita media (kg.)	7.788.445	7.492.717
Tabacco qualita inferiore (kg.)	12.246	11.963
Tabacco da fiuto (kg.)	450.833	436.450

Il consumo totale e stato di kg. 18.694.691. nel 1927, mentre nel 1926 esso e stato di kg. 17.212.209.

TRAFFICO COMMERCIALE FRA TRIESTE E LA POLONIA.

(Stosunki handlowe między Tryjestem a Polską).

Le relazioni commerciali fra il porto di Trieste e la Polonia hanno segnato durante il 1927 un sensibile incremento. In confronto al 1926 il traffico e infatti aumentato di circa il 27%.

Il traffico polacco a Trieste è passato da 562.656 Q.li nel 1926 a 1.998.740 Q.li nel 1927 e ciò prova anche lo sviluppo delle relazioni commerciali tra la Polonia e i porti del Levante e del Mediterraneo. Il 66% del traffico totale riguarda le esportazioni polacche via Trieste.

KRONIKA

ROLNICTWO

STAN ZASIEWÓW.

(Coltivazioni agrarie).

Banca Nazionale dell'Agricoltura publikuje następujące dane, dotyczące stanu zasiewów:

Stan zasiewów jest naogół pomyślny; można zauważyć zwiększone zużycie nawozów; późniejsze zasiewy, posiadające w r. b. niewielkie znaczenie, nieco ucierpiały z powodu braku deszczów.

Oziminy przedstawiają się pomyślnie. Kalafjory w r. b. zostały opóźnione z powodu suszy; jedynie okolice lepiej nawodnione dają zbiór zadawalający; warzywa urodziły dobrze; zbiór kasztanów jest już prawie wszędzie ukończony z rezultatem pomyślnym. Gdzieniegdzie dają się zauważyć pierwsze objawy dojrzewania oliwek, mianowicie w niektórych okolicach Italji Środkowej.

Na wyspach Egejskich obfite deszcze przyśpieszyły prace na roli; spowodowały one również bujny porost traw na łąkach.

Kampanja oliwek zapowiada się bardzo pomyślnie. Na jednej tylko wyspie Rodos ilość drzewek szczepionych powiększyła się o ok. 16.000. Produkcja oliwek będzie bardzo obfita. Uprawa winorośli zaczyna przybierać na wyspie Rodos nieco większe rozmiary; to samo dotyczy uprawy tytoniu, którego zbiór tegoroczny okazał się pomyślny tak pod względem ilości, jak i jakości.

PRZEMYSŁ I HANDEL

HANDEL NASIONAMI PASTEWNEMI.

(Il commercio dei semi da prato).

Przywóz.

Italski przywóz nasion pastewnych jest bardzo nieznaczny; statystyką objęta jest jedynie pozycja „nasion pastewnych nieoleistych".

W ostatnich pięciu latach import przedstawiał się następująco:

	kwintale	liry
1922	3.977	1.782.944
1923	9.717	3.370.685
1924	24.257	5.609.121
1925	18.882	4.571.170
1926	24.601	5.243.107

W tych niewielkich ilościach cyfry, przypadające na lucernę i koniczynę, muszą być bardzo nieznaczne, tem bardziej, gdy się zauważy, iż te gatunki stanowią najważniejszą pozycję italskiego wywozu nasion pastewnych. Na cyfry przywozu składają się głównie inne nasiona pastewne.

Zestawienie danych, ilustrujących przywóz obecny i przedwojenny, jest niemożliwe, gdyż italska statystyka przedwojenna wyszczególniała jedyną pozycję „nasiona niewymienione i inne", która obejmowała wszystkie gatunki nasion nieoleistych, pastewnych i innych.

Głównym dostawcą nasion pastewnych do Italji jest Francja: dostarcza ona około 50% całkowitego przywozu. Mniejsze ilości sprowadza Italja z W. Brytanji, Węgier, Czechosłowacji i Niemiec.

Wywóz.

Italja wywozi znaczne ilości nasion pastewnych, których wartość w latach 1923 — 1926 wynosiła przeciętnie ok. 60 milj. lirów.

Wywóz, który w czasie wojny został przerwany, stopniowo wzrasta i w ostatnich latach zaczął przybierać rozmiary, zbliżone do przedwojennych. Figuruje on w statystykach italskich jako „nasiona pastewne nieoleiste", które obejmują nasiona lucerny, koniczyny i innych roślin pastewnych.

Niżej zamieszczona tabela ilustruje rozmiary wywozu w ostatnich latach tak pod względem ilości, jak i wartości:

Rok	Nasiona lucerny		Nasiona koniczyny		Nasiona pastewne i inne		Ogółem	
	w tys. kwint.	w tys. lirów	w tys. kwint.	w tys. lirów	w tys. kwint.	w tys. lirów	w tys. kwint.	w tys. lirów
1922	14.3	9.156	34.8	26.591	9.9	6.558	59.0	42.394
1923	22.1	14.278	28.3	12.637	4.4	3.504	55.2	37.419
1924	20.1	14.099	23.7	17.854	5.5	5.528	49.2	37.482
1925	11.9	10.142	22.9	21.455	92.1	22.198	126.9	53.796
1926	28.1	23.009	48.8	36.069	93.9	20.801	171.2	79.879

Jak widać z powyższej tabeli, wywóz nasion w poszczególnych latach uległ znacznym wahaniom; na uwagę zasługuje zwiększenie się wywozu „nasion pastewnych innych", jakie nastąpiło w latach 1925 i 1926. W stosunku do całkowitego wywozu, eksport każdego z wymienionych gatunków przedstawia się następująco:

	1922	1923	1924	1925	1926
Nasiona lucerny	24.3	39.9	40.8	9.4	16.6
„ koniczyny	59.—	51.3	48.1	18.1	28.6
inne nasiona pastewne	16.7	8.8	11.1	72.5	54.8
	100.—	100.—	100.—	100.—	100.—

Przeciętny wywóz wyżej wymienionych gatunków roślin pastewnych wynosił w latach 1922/1926 — 41,02%, 26,08% i 32,90%.

Te same przyczyny, które uniemożliwiają zestawienie przywozu dzisiejszego z przedwojennym, odnoszą się także do wywozu. Dopiero ostatnie statystyki uwzględniają podział na poszczególne gatunki.

Kierunki wywozu.

Italski wywóz nasion pastewnych kieruje się głównie do krajów Europy Środkowej i Północnej. Nieznaczne ilości wysyła się do Stanów Zjednoczonych A. P. i do Argentyny.

Następująca tabela odtwarza wywóz nasion pastewnych do poszczególnych krajów w latach 1923 i 1926:

Kierunki wywozu	Nasiona lucerny		Nasiona koniczyny		Inne nasiona pastewne		Ogółem	
	1923	1926	1923	1923	1923	1924	1923	1926
	w kwintalach							
Austrja	1.190	1.948	1.482	2.042	194	1.146	2.872	6.034
Węgry	—	898	—	248	—	2	—	1.148
Czechosłowacja	490	207	99	1.002	—	56	595	1.265
Danja	3.258	24	1.824	601	559	2.725	5.641	3.350
Francja	6.195	1.430	2.304	5.252	22	13.666	8.571	20.348
Niemcy	9.305	10.100	17.175	25.852	3.103	2.057	29.703	38.009
Wielka Brytanja	—	348	425	1.878	89	1.241	514	3.467
Holandja	49	20	5	84	17	187	71	291
Królestwo S. H. S.	208	10.262	1.551	848	323	644	2.142	11.751
Hiszpanja	144	—	7	29	12	19.083	163	19.112
Szwajcarja	779	1.990	108	312	296	699	1.183	3.007
Egipt	—	—	—	1	—	35.492	—	35.494
Argentyna	10	304	7	129	49	39	66	472
Stany Zjednoczone	148	—	2.963	296	140	4.587	3.251	5.883
Inne kraje	108	950	240	9.358	34	11.271	478	21.579
Ogółem	22.096	28.485	28.311	48.832	4.838	93.896	55.250	171.213
Stosunek procentowy r. 1926 do r. 1923	100	128.9	100	172.4	100	1940.3	100	309.8

Jak wynika z powyższej tabeli, zarówno obecnie, jak i przed wojną głównym rynkiem zbytu italskich nasion pastewnych są Niemcy; drugie miejsce zajmuje Francja, trzecie Jugosławja i dalej następują kolejno Austrja, Anglja i t. p. W ciągu ostatnich dwuch lat znacznie wzrósł wywóz do Egiptu i Hiszpanji, które to kraje sprowadzały dotychczas ilości nieznaczne. Należy zauważyć, iż wywóz do wszystkich krajów naogół się zwiększył, jakkolwiek nie w tym stopniu, w jakim wzrósł ogólny zagraniczny handel italski w ostatnich latach.

Udział procentowy wywozu każdego gatunku nasion pastewnych do poszczególnych krajów zobrazowany jest w następującem zestawieniu:

Kierunki wywozu	Nasiona lucerny		Nasiona koniczyny		Inne nasiona pastewne		Ogółem	
	1923	1926	1923	1926	1923	1926	1923	1926
	%	%	%	%	%	%	%	%
Austrja	6.—	6.9	5.2	6.0	4 —	1.2	5.2	3.5
Węgry	—	3.2	—	0.5	—	—	—	0.6
Czechosłowacja	3.—	0.7	0.3	2.1	—	0.1	1.1	0.7
Danja	13.—	0.1	6.4	1.2	11,6	2.9	10.2	1.8
Francja	26.—	5.—	8.3	10.8	0.4	14.5	15.5	11.6
Niemcy	44.—	35.4	60.6	19.3	65.4	2.2	53.8	22.—
Wielka Brytanja	—	1.2	1.5	3 8	1.8	1.3	0.9	2.—
Holandja	0.3	0.1	0.1	0.3	0.4	0.2	0.1	1.7
Królestwo S. H. S.	4.1	36.—	5.5	1.8	6.7	0.7	3.9	6.7
Hiszpanja	0.7	—	0.1	0.1	0.2	20.3	0.3	11.1
Szwajcarja	3.7	7. —	0.6	0.6	4.9	0.8	2.1	1.7
Egipt	—	—	—	—	—	37.8	—	20.5
Argentyna	0.1	1.1	—	0.2	1.—	0.1	0.1	0.3
Stany Zjednoczone	0.8	—	10.5	0.6	2.9	5.9	5.9	3.4
Inne kraje	1.—	3.3	0.9	19.1	0.7	12.—	0.9	12.4
Ogółem	100.—	100. —	109 —	100. —	100.—	100.—	100.—	100.—

Należy zauważyć, iż Niemcy, które w r. 1923 zużyły 53% całkowitego wywozu, w r. 1926 zużyły tylko 22%. Również wywóz do Francji (z 15,5% zmniejszył się do 11,6%, Danji (10,2% do 1,8%), Szwajcarji (z 2,1% do 1,7%), i Stanów Zjednoczonych (z 5,9% do 3,4%). Natomiast wzrósł wywóz do W. Brytanji (z 0,9% do 2%), Holandji (z 0,1% do 7%), Hiszpanji (z 0,3% do 11,1%), do „innych krajów" (z 0,9% do 12,4%), oraz do Egiptu (w r. 1923 wywóz do tego kraju był minimalny).

Niemcy, Austrja, W. Brytanja, Czechosłowacja i Francja importują głównie nasiona koniczyny; Jugosławja, Węgry, Szwajcarja, Holandja i Argentyna — nasiona lucerny, zaś Danja, Hiszpanja, Egipt, Stany Zjednoczone i „inne kraje" — inne nasiona pastewne.

STANDARYZACJA WYWOZU OWOCÓW POŁUDNIOWYCH.

(La standardizzazione dell'esportazione degli agrumi).

Narodowy Instytut Eksportowy (Istituto Nazionale per l'Esportazione) podaje do wiadomości osób zainteresowanych, że niżej przytoczone firmy italskie, trudniące się eksportem owoców południowych, uzyskały zezwolenie zaopatrywania towaru w zatwierdzoną urzędowo „markę eksportową" stosownie do ustawy z dn. 23 czerwca 1927 (patrz „Polonia - Italia" Nr. 9-10 str. 290).

Niedawno wprowadzona marka ta daje nabywcy gwarancję odpowiedniej jakości towaru i wagi oraz solidnego fachowego opakowania.

A. Montaner et Ses Fils, Viale Liberta 106, Catania.

Alberto Giovanni Harkin fu Giovanni, Via Giuseppe Farina 91, Messina.

Francesco de Salvo fu Placido, Via Industriale 13, Messina.

Fratelli Donato fu Pasquale, Via Industriale 27, Messina.

Francesco Trucuzzi, Zona Agrumaria, Messina.

S. A. Emil Fog e Figli, Via dei Verdi, Isolato 295, Messina.

Cav. Guglielmo Tesei, Via al Mare 2, Pedaso (Ascoli Piceno).

Alberto la Maestra di Santi, Zona Agrumaria, Messina.

Giovanni Boccadifuoco et Figli, Via dei Mille, Siracusa.

Giuseppe Casella fu Biagio, Via Conte Alaimo, Lentini (Siracusa).

Gasparo Conigliaro fi Giuseppe e Filo, Via XX Settembre 13, Siracusa.

Nicolo Giordano e C., Via Nino Bixio, Messina.

Francesco Milazzo e Figli, Via Nino Bixio 1, Siracusa.

Giuseppe Brogna, Via Murganzio 73, Lentini (Siracusa).

F. LLi Follina, Zona Agrumaria, Messina.

F. Zito Scalici, Via Polacchi 10, Palermo.

F. lli Sesto e Sorrentino — Via Cavour — Carlentini (Siracusa).

Sezione Vendite Collettive Prodotti del Suolo della Federaz. Italiana dei Consorzi Agrari — V. Mazzini, 29 Bologna.

Consorzio Agrario Coop. Esportazioni Siciliane (Caces) Via Antonino di S. Giuliano, 193 — Catania.

Matteo Maniscalco — Via Emerico Amari, 36 — Palermo.

L'tterio D'Oorazio — Via Industriale, 45 — Messina.

Giuseppe Parisi e C. — Via Umberto Io — Roccalumera (Messina).

W. Sanderson e Sons (Oates e Bosurgi Succ.) — Via Industriale — Messina.

Trimarchi Vincenzo e Figlio, — Via Bucalo — S. Teresa di Riva (Messina).

F. lli Giannetto di B. — Zona Industriale — Messina.

Angelo Bruno — Via Francesco Crispi, 7 — Siracusa.

G. Scalia Chines — Via Caronda, 70 — Catania.

Nicolas Catzicas — Via Giuseppe Verdi — Catania.

HANDEL ŚWIEŻEMI KWIATAMI CIĘTEMI.

(Il commercio dei fiori freschi recisi).

Według danych, zawartych w sprawozdaniu Dyrekcji Kolei Italskich, handel świeżemi kwiatami ciętemi, pochodzącemi z Riwjery Liguryjskiej w r. 1926/27 w porównaniu z rokiem poprzednim znacznie się zwiększył.

Ogółem transporty wynosiły 4.599.520 kg. Zwiększenie w stosunku do r. 1925/26 — wyraziło się liczbą 913.232. kg.

Wewnątrz kraju znalazło zbyt 4.590.520 kg., zagranicę zaś wywieziono 3.223.044 kg. Handel wewnętrzny wzrósł o 809.068 kg., wywóz zaś zagranicę — o 104.164 kg.

Transporty zagraniczne szły przez Ventimiglia (200.456 kg., Modane (188 kg.), Chiasso (2.403.326 kg.), Brennero (263.762 kg.), Tarvisio (354.959 kg.) i przez Postumia (353 kg.).

INTENSYWNOŚĆ PRODUKCJI ITALJI

(L'intensita della produzione in Italia)

Według Agenzia Volta intensywność produkcji w roku finansowym 1926/27 w porównaniu z rokiem 1925/26 znacznie się wzmogła.

Produkcja żarówek elektrycznych wzrosła z 11 milj. do 13½ milj. sztuk.

Przetworzono 23 milj. 800 tys. kwint. buraków (w r. poprzednim — 12 milj. 900 tys.) i wyprodukowano 2 milj. 800 tys. kwint. cukru (wobec 1 milj. 420 tys.).

Produkcja piwa wzrosła z 1 milj. 200 tys. hl. do 1 milj. 300 tys.

Konsumcja gazu świetlnego wyniosła 400 milj. m^3, zaś w r. poprzednim nie przekroczyła 370 milj.

Produkcja wód mineralnych wzrosła z 415 tys. hl. do 440 tys.

Ilość wyprodukowanego prochu strzelniczego pirytowego wynosiła 59 tys. kwint., zaś w r. 1925/26 nie przewyższyła 43 tys.

Zasługuje na uwagę okoliczność, iż powyższe rezultaty osiągnęła produkcja italska w okresie polityki deflacyjnej i z tego względu należy je uznać za jeszcze bardziej pomyślne.

PRZYWÓZ WĘGLA DO ITALJI.

(L'importazione del carbone in Italia).

Rząd Królestwa Italskiego powierzył nowoutworzonej instytucji „Agenzia Nazionale Consumatori Carboni Milano", — Państwowej Agencji konsumcji węgla w Medjolanie, przeobrażonej z F-y Fratelli Missiroli, poczynienie usilnych starań u decydujących czynników w przemyśle italskim, aby przy zakupach węgla dawali pierwszeństwo węglowi reparacyjnemu niemieckiemu z Zagłębia Ruhry i Saary. Zarządzenie powyższe ma na celu umieszczenie na rynku italskim jaknajwiększych ilości węgla niemieckiego, którego cena ma być przez kompetentne czynniki wyznaczona i dla przemysłu udostępniona ze względu na okoliczność, że w tym wypadku chodzi o węgiel reparacyjny.

W związku z tem w Izbie Handlowej i Przemysłowej w Medjolanie odbyło się nader ważne zebranie pod przewodnictwem przedstawiciela Ministerstwa Skarbu Italskiego, mające na celu wraz z najwyższemi czynnikami pow. grupy finansowej wyjaśnić i określić cele, oraz kompetencje, wypływające z pełnomocnictw tejże grupy.

Jak wynika z przebiegu zebrania, nie należy przypuszczać, iż zarządzenie rządu italskiego stwarza niejako monopol na import węgla niemieckiego, lub też węgla w ogólności, lecz tylko zwiększenie zapotrzebowania na węgiel niemiecki, a to celem ochrony przemysłu italskiego, który również na polu wytwórczości chemicznej stoi na wysokim poziomie i pokrywa w zupełności zapotrzebowanie krajowe przed importem z Niemiec na konto reparacji produkcji i półproduktów niemieckich przez powiększenie wwozowego kontyngentu węglowego.

Przemysłowcy italscy mają zresztą zupełnie wolną rękę w nabywaniu węgla niemieckiego z zastrzeżeniem, że o każdej tranzakcji zawiadomią wymienioną Ajencję Państwową.

PRODUKCJA SIARKI NA SYCYLJI.

(La produzione siciliane dello zolfo).

Pomimo wielokrotnych przerw w pracy, spowodowanych poważnemi katastrofami w kilku znacznych kopalniach, produkcja siarki w r. 1926/27 nieco się wzmogła. Osiągnęła ona 226.184.30 ton, przewyższając o 20.267.592 tony produkcję roku 1925/26 i o 1.042.30 ton produkcję r. 1924/25.

W ciągu r. 1927 zostały unieruchomione 64 kopalnie, zaś 63 wznowiły pracę. Ogólna ilość kopalń czynnych wynosi 293 (w r. ub. wynosiła 294).

Wywieziono w r. 1926/27 228.815.814 ton siarki, co w porównaniu z 221.383.013 ton r. poprzedniego stanowi powiększenie o 7.432.801 ton. Na wywóz składa się: 14.597.563 ton surowej siarki i 74.218.251 ton siarki obrobionej. Italja kontynentalna zużywa 42.463.055 ton, resztę, mianowicie 186.352.759 ton, wywozi się zagranicę. Dane z r 1 26/27 w porównaniu z r. 1925/26 wykazują ogólne zmniejszenie się eksportu o 8.775.088 do Italji kontynentalnej, i wzrost eksportu zagranicę o 16.204.771. Uległ zmniejszeniu wywóz do Niemiec, Hiszpanji, Turcji, Jugosławji, Afryki Południowej angielskiej, zwiększył się natomiast — do Francji, Grecji, Rosji, Szwecji, Indyj Angielskich i Holenderskich.

POLITYKA HANDLOWA

UMOWY I TRAKTATY HANDLOWE.

(Convenzioni e trattati commerciali).

Pośród zawartych przez Italję traktatów i umów handlowych pierwsze miejsce zajmują umowa handlowa z Polską z 12 maja 1922, podpisana w Genui i porozumienie handlowe z Francją, podpisane w dniu 13-go listopada 1922. W dniu 27 stycznia 1923 został zawarty traktat handlowy z Szwajcarją. Dalej w porządku chronologicznym należy wymienić: przedłużenie umowy z Czechosłowacją, zawarcie umowy handlowej italsko - kanadyjskiej, podpisanej w Londynie 4 stycznia 1923, olbrzymiej doniosłości traktat o handlu i żegludze z Hiszpanją z dn. 15 listopada 1923, przymierze Fiumeńskie z Jugosławją z 27-go stycznia 1924, umowa z Francją, dotycząca opłat celnych na jedwab i materjały jedwabne, umowa celna z Rosją z dn. 7 lutego 1924, dodatkowa umowa z 1-go marca 1924 do traktatu o handlu i żegludze z Czechosłowacją, dekret królewski z dn. 4-go maja 1924 o przystąpieniu Italji do międzynarodowej konwencji, zawarta w Genewie w dniu 3 listopada 1923, w sprawie uproszczenia formalności celnych, traktat handlowy z Finlandją z 22 października 1924, traktat handlowy z Albanją z 20-go stycznia 1924, italsko-węgierska umowa i protokuł końcowy z 20 lipca 1925, tymczasowe porozumienie z Bułgarją z 27 października 1925, umowa handlowa italsko - łotewska z 25 lipca 1925 oraz protokół końcowy dotyczący interwencji klauzuli największego uprzywilejowania.

Dalej b. doniosłe znaczenie posiadają zawarty w dniu 31 października 1925 słynny traktat o handlu i żegludze z Niemcami, akt, stanowiący załącznik do umowy italsko - francuskiej i podpisany w dniu 29 marca 1926, traktat przyjaźni oraz o wzajemnych stosunkach gospodarczych z Yemenem, podpisany w Sana w dniu 2 września 1926, i wreszcie tymczasowe porozumienie handlowe z Grecją, zawarte w Atenach w postaci wymiany not w dniu 11 września 1926, etc.

KOMUNIKACJA

DZIAŁALNOŚĆ PORTÓW WOLNOCŁOWYCH.

(L'attivita dei porti franchi).

W związku z dekretem z czerwca r. z., przewidującym wydanie 31.XII r. ub. regulaminu, dotyczącego funkcjonowania portów wolnocłowych w Savona, Genui, Livorno, Neapolu, Palermo, Catania, Messina, Wenecji, Tryjeście i Fiume, zostały powołane do życia dwie komisje pod przewodnictwem generałów portowych Mazzighi i Policastro, które miały opracować wspomniany regulamin.

Pojęcie portu wolnocłowego ma być zrealizowane w całej rozciągłości; porty będą zupełnie wolne od opłat celnych; będą one stosowane tylko do tych towarów, które mają być reekspedjowane do innych portów italskich i z punktu widzenia celnego maią zachować charakter towarów krajowych.

KREDYT I FINANSE

FINANSE ITALJI.

(Le finanze dell'Italia).

Bilans italski na dzień 31 grudnia ub. r. wykazywał nadwyżkę 17 miljonów lirów. Należy przytem mieć na uwadze, iż dochody wyniosły 9,386 milj. lirów, zaś rozchody — 9.347 milj.

Obieg biletów państwowych zmniejszył się o 97 milj., faktycznie wszakże o 300 milj. ze względu na zastąpienie odpowiedniej ilości biletów monetami srebrnemi.

Stan italskiego długu publicznego wewnętrznego jest następujący: dług publiczny — 12,352 milj., pożyczki narodowe— 35.93 milj., pożyczka Liktorska z r. 1926 — 27.500 milj., bony skarbowe — 9640 milj., obligacje „delle Venezie" — 1.259 milj., obligacje 4.75 proc. na 25 lat — 548 milj., dług. 4.36 proc. (b. austrjacki) — 10 miljonów, rachunek bieżący wraz z „Kasą Depozytową" — 393 milj. Całość długu publicznego wynosi więc — 86.423 milj. Należy wspomnieć, że dług ten wynosił 31 października 1923 r. — 96.270 milj., więc za czasów obecnego rządu zmniejszył się o 9.847 milj.

Podnieść należy zwłaszcza, że suma wkładów w kasach oszczędnościowych osiągnęła niebywałą dotychczas wysokość.

Przed wojną suma wkładów wynosiła 2.730 lirów. Obecnie zaś dosięgła 13.630 milj., czyli 3.840 milj. lirów złotych, co odpowiada 41 proc. wzrostu.

PRZEDŁUŻENIE WAŻNOŚCI BONÓW SKARBOWYCH DO 30 CZERWCA I DO 31 GRUDNIA 1928 R.

(Prolungamento della validità dei buoni del Tesoro fino al 30 guigno e al 31 dicembre 1928).

Minister Finansów odroczył ostatecznie do 30 czerwca 1928 r. termin wycofania z obiegu biletów 5-cio i 10-cio lirowych.

Termin wymiany biletów po 25 i 30 lirów został ostatecznie ustalony na 30 czerwca 1928 r., a biletów po 5 i 10 lirów — na 31 grudnia 1928 r.

Dekret ten zakazuje publicznym kasom skarbowym uskutecznianie wypłat w biletach państwowych, oraz określa kary, jakim podlegać będą kasjerzy, używający przy wypłatach wyżej wymienionych banknotów. Wypłaty mają być uskuteczniane jedynie w biletach Banca d'Italia i w monetach metalowych.

Banki emisyjne

Data	obieg i rezerwy			główne operacje				
	Obieg biletów bankowych	Bilety skarbowe	Zapas kruszcowy	Weksle zdyskont.	Pożyczki	Kredyt otwarty	Wkłady na rach. bież. oprc.	Rachunek bież. Skarb. w Banca d'Italia
Koniec roku								
1914	2.936,0	657,2	2.738,6	995,0	208,9	312,8	[illegible]	[illegible]
1918	11.750,3	2.124,1	2.335,9	1.307,3	936,3	1.172,9	902,2	250,4
1919	16.281,3	2.270,2	2.044,9	2.044 0	1.574,5	1.90[illegible]	726.1	31,2
1920	19.7[illegible],6	2.268,3	2.077,8	4.256,5	2.817,8	1.[illegible]	875,7	[illegible]
1921	19.208,9	2 267,0	2.998,7	5.181,1	4.839,2	1.981,3	931,3	[illegible]
1922	18.012,0	2.267,0	2.041,5	6.178,6	3.105,5	1.093,9	1.231,4	[illegible]
1923	17.246,5	2.427 7	1.847,4	[illegible]	3.387,7	1.293,4	1.190,7	2.011,2
1924	18.114,2	2.400 0	1.826 0	[illegible]	3 157,6	1.771,5	1.191,1	807,7
1925	19.349,6	2.100 0	2.040 9	[illegible]	3.915,0	1.284,2	1.001,3	1.505,2
1926	18.340,1	1.793 0	2.478 5	[illegible]	2.633,6	801,1	1.431,2	95,1
1927 stycz.	17.996,9	1.763 3	2.518,5	[illegible]	2.494 6	788,2	1.857,4	51,8
„ luty	17.882,0	1.763,0	2.580,6	[illegible]	2.023,6	852,5	1 540,2	250,2
„ marzec	16.67[illegible],3	1.763,0	2.623,3	[illegible]	1.771,2	754,8	1.529,6	31,4
„ kwiec.	17.[illegible]73 4	1.763,0	2.748,9	—	1.838,6	714,4	1.389,3	585,9
„ maj	17.44[illegible],9	[illegible].578,0	2.842,9	7.849,3	1.610,5	64[illegible],4	1.897,5	490,0
„ czerw.	17.674 3	1.291,0	2.866,1	7.877,2	2.037,3	798,2	1.897,8	792,4
„ lipiec	17 844,3	1.171,0	2.903,1	7.524,6	1.411,2	652,8	2.587,4	197,8
„ sierpień	17.780,9	1.117,0	2.904,6	7.275,0	1.209,2	679,2	2.553,8	426,3
„ wrzesień	18.023 3	1.052,7	2.904,6	7.041,1	1.231,9	668,9	2 675,3	14,4
„ paździer.	18 091,7	982,8	2.902,5	6.444 0	[illegible]	[illegible]	2 473,5	[illegible]
„ listopad	17 984,1	880,5	2.902,9	6.231,6	[illegible]	[illegible]	2 599,5	[illegible]

*) Przywilej emisji banknotów, który dawniej przysługiwał 3 bankom, poczynając od 1 lipca 1926 r., przysługuje jedynie Banca d'Italia.

Notowania średnie walut na giełdach italskich

Data	Francja	Szwajcarja	Londyn	Berlin	Nowy Jork	Polska	Złoto
Średnio 1925	119.72	484.92	121.15	5.99	25.09	—	484.73
„ 1926	83.43	500.72	125.87	6.18	25.93	-	500.2
Styczeń 1927	91.34	444.46	111.90	5.47	23.08		445.88
Luty	90.90	445.08	112.27	5.48	23.15		446.14
Marzec	86.98	427.35	107.82	5.27	22.22		428.63
Kwiecień	78.41	384.32	97.40	4.74	19.29		385.85
Maj	72.63	356.33	90.04	4.39	18.54		357.81
Czerwiec	70.24	344.83	87.09	4.25	17.94	203	346.07
Lipiec	71.94	352.74	89.04	4.35	18.34	207	353.27
Sierpień	72.02	354.25	89.33	4.37	18.38	207	354.68
Wrzesień	72.07	354.25	89.36	4.37	18.38	207	354.55
Październik	71.84	352.91	89 11	4.37	18.29	207	352.98
Listopad	72.18	354.18	89.52	4.38	18.37	207	354.40
Grudzień	73.26	359.34	90.83	4.45	18.60	212	358.58

Parytet:

1 fr. szw. — 3.622127 lir i t.
1 złoty — 2.131442 „
1 f. szt. — 91.46542 „
1 dol. St. Zj. — 19.00019 „
1 mk. niem. — 4.626095 „

Notowania ważniejszych akcyj.

na giełdach: w Medjolanie, Turynie, Genui, Rzymie i Tryjeście
(podług danych Centralnego Instytutu Statystycznego)

NAZWA PRZEDSIĘBIORSTW	Kapitał (w miljon.)	Wartość nominalna (w lir.)	Ilość akcyj (w [illegible])	Przeciętne kursy (w lirach)											
				Grudzień 1926	Styczeń 1927	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Listopad	Grudzień
Banca d'Italia . . .	240	800	300	1825	1950	2150	2060	2182	2043	1818	1809	1947	2064	2092	2298
Banca Commerciale .	700	500	1400	927	1132	1214	1180	1203	1125	1113	1159	1169	1160	1197	1227
Credito Italiano	400	500	800	607	720	819	791	763	713	659	695	710	755	767	789
Ferrovie Mediterranee	90	350	258	290	330	384	365	373	329	301	337	346	370	373	400
Ferrovie Meridionali .	[illegible]	500	579	623	630	674	616	654	618	537	516	544	593	622	645
Navigazione Generale Italiana	600	500	1900	507	526	549	503	505	46	[illegible]	433	421	483	476	509
Cosulich	250	200	1250	168	200	211	[illegible]	[illegible]	184	147	160	177	203	2 0	187
Cotonificio Turati . . .	32	200	160	570	594	746	690	633	530	480	500	560	670	684	720
Cotonificio Val d'Olona .	18	200	50	272	280	380	296	—	230	200	200	[illegible]	280	380	410
Cotonificio Valle Seriana .	12	250	48	900	300	800	750	725	660	670	700	700	800	1000	1000
Manifattura Rossari e Varzi	25	250	100	600	700	770	650	691	620	550	580	680	710	720	760
S. N. I. A. Viscosa . .	1000	150	6666	129	188	219	203	213	172	148	150	158	203	191	195
Cascami Seta	63	300	2 0	680	730	850	710	802	700	510	570	610	690	780	830
Lanificio di Gavardo . . .	8	200	40	1200	1200	1450	1500	949	—	900	920	920	1100	1200	1200
Terni (elettr. e industr.)	600,7	400	1502	356	405	437	412	410	363	314	347	356	386	406	424
Montecatini	500	100	5000	177	204	217	219	215	192	167	172	172	182	188	02
Iva	150	200	750	158	186	202	197	178	1 3	108	125	127	141	131	130
Metalurgica Italiana . .	60	100	600	110	113	132	120	119	109	105	107	108	121	133	129
Elba	60	40	1500	42	48	50	49	47	40	33	36	[illegible]	43	42	42
Breda	100	250	400	132	182	176	144	126	106	66	70	80	96	106	102
Fiat	400	200	2000	307	383	431	429	404	329	295	319	323	357	368	386
Edison	712,5	375	1900	490	550	600	570	580	530	460	480	496	534	616	660
Italiana Industria Zucchero indigeno	40	200	200	450	499	630	485	455	420	388	400	415	429	483	505
Ligure-Lombarda Raffineria Zuccheri	75	200	375	432	496	623	557	574	525	470	495	502	530	511	532
Eridania	45	150	300	578	618	713	657	709	653	569	579	620	677	811	840
Romana Beni Stabili . . .	80	200	400	538	575	631	595	612	502	585	415	404	464	517	563

RÓŻNE

PROWINCJONALNE URZĘDY I RADY GOSPODARCZE.

(Servizii provinciali e consigli economici).

Z dn. 1 grudnia 1927 r. w Italji przestały być czynne Izby Handlowe, a działalność ich została przejęta przez Prowincjonalne Rady Gospodarcze.

Na mocy ustawy z dn. 18 kwietnia r. 1926 Nr. 731, zostały powołane do życia Prowincjonalne Rady Gospodarcze, których zadaniem jest zjednoczenie wszystkich sił wytwórczych i zapewnienie im pomyślnego rozwoju. Wprowadzenie w życie tej ustawy uległo zwłoce, spowodowanej koniecznością uporządkowania regulaminu za pomocą odpowiednich rozporządzeń, odnoszących się do nowej organizacji syndykalistycznej, oraz potrzebą uproszczenia organizacji wewnętrznej Rad Prowincjonalnych, ściślejszego połączenia ich z czynnikami rządowemi i dostosowania ich do wewnętrznych potrzeb każdej prowincji. Dekret Królewski z dn. 16 czerwca 1927 r. Nr. 101 ma na celu urzeczywistnienie powyższych zasad. Zachowując zasadnicze wytyczne ustawy z dn. 18 kwietnia 1926 r., dekret ten wprowadza doń niektóre zmiany. Przedewszystkiem powołuje on do życia Prowincjonalne Urzędy Gospodarcze, mające spełniać rolę biur wykonawczych Rad Prowincjonalnych i jednocześnie organów miejscowych Ministerstwa Gospodarstwa Narodowego. Działalność ich będzie obejmowała: 1) czuwanie nad miejscowem życiem gospodarczem i społecznem, zbieranie danych statystycznych oraz informacyj; 2) udzielanie poparcia wszelkiej inicjatywie, mającej na celu spowodowanie wzrostu produkcji i polepszenia warunków gospodarczych i społecznych danej prowincji; 3) urzędom tym, reprezentującym Ministerstwo Gospodarstwa Narodowego, przysługuje prawo występowania z powództwem cywilnem w procesach o oszustwo lub inne przestępstwa, mające jakikolwiek związek z przemysłem i handlem produktami rolnemi lub artykułami konfekcjonowanemi; 4) wydają świadectwa pochodzenia towarów i sporządzają wykazy i listy cen; 5) kierują sprawy dla przedłożenia ich Prowincjonalnej Radzie Gospodarczej i t. p.

Prowincjonalne Rady Gospodarcze, w myśl wspomnianej ustawy, opracowują i przedkładają rządowi i czynnikom administracyjnym projekty, dotyczące rozwoju gospodarczego prowincji; występują do Ministerstwa z propozycjami zmian w programach instytucyj naukowych, im podlegających i dotyczących przystosowania ich do miejscowych warunków i wymagań; należy do nich inicjatywa zakładania szkół zawodowych, mogących przyczynić się do rozwoju gospodarczego prowincji; opracowują prowincjonalne regulaminy, mające na celu ułatwienie stosowania uchwał, dotyczących rolnictwa, przemysłu i handlu, kredytów, oszczędności, opieki społecznej; wydają swoją opinję o regulaminach, dotyczących walki z pasożytami, niszczącemi rośliny, osuszania okolic błotnistych, dotkniętych malarją; kontroli nad pastwiskami, ochrony terenów i upraw i wszystkich innych spraw, dotyczących produkcji, kredytów, oszczędności, opieki społecznej i wykształcenia zawodowego; należy do nich rewizja zwyczajów handlowych i rolniczych prowincji, mają nadzór nad giełdami towarowemi i mogą z upoważnienia ministerstwa zakładać instytucje, mające na celu ochronę interesów rolnictwa, przemysłu i handlu; do nich należy również kierowanie temi instytucjami i t. p.

W skład Rady wchodzi 12 do 28 członków z wyboru, wyznaczanych przez organizacje syndykalne i przez instytucje lokalne w danej prowincji; prócz nich

należy do Rady trzech rzeczoznawców w sprawach, dotyczących gospodarki danej prowincji. Rada dzieli się na sekcje. Zarząd składa się z prefekta, wiceprezesa i prezesów sekcyj, mianowanych przez Ministerstwo Gospodarstwa Narodowego.

RÓŻNE.

STOWARZYSZENIE ITALSKICH SPÓŁEK AKCYJNYCH A SĄDY POLUBOWNE.

(L'associazione delle società anonime italiane ed i tribunali d'arbitrato).

W pierwszych dniach grudnia r. 1927 został ogłoszony — i wszedł natychmiast w życie — Regulamin o sądach polubownych przy Stowarzyszeniu Italskich Spółek Akcyjnych.

Zgodnie z art. 2 statutu stowarzyszenia, jednym z celów tej instytucji jest ułatwianie likwidowania sporów natury handlowej pomiędzy spółkami stowarzyszonemi.

Wspomniany regulamin składa się z 18 artykułów, ustalających normy postępowania i atrybucje sądów.

PIERWSZE WYNIKI SPISU DANYCH STATYSTYKI PRZEMYSŁOWO - HANDLOWEJ.

(Il primi risultati del censimento industriale e commerciale).

Dotychczasowe dane pozwalają przypuszczać, iż rezultaty odpowiedzą całkowicie oczekiwaniom. Spis objął 61 okręgów; dane dotyczące pozostałych 24 okręgów, są niekompletne, gdyż brak jest danych, odnoszących się do 700 gmin, nie posiadających większego znaczenia.

Dotychczas spis objął 1.371.054 instytucyj, zatrudniających 4.922.148 osób. Na podstawie otrzymanych danych, można w przybliżeniu ustalić, iż w gminach, niespisanych znajduje się 51.600 instytucyj, zatrudniających 123.850 osób, tak, że ogółem ilość instytucyj wyniesie 1.422.700, zaś osób zatrudnionych 5.046.000.

Do cyfr powyższych dołączone zostaną dane, odnoszące się do przedsiębiorstw państwowych (koleje, poczty, banki i t. p.), od których kwestionarjusze jeszcze nie wszystkie napłynęły. Obejmują one ok. 10.000 instytucyj (każda stacja, biuro, fabryka i t. p. stanowi w spisie jedną instytucję), ilość zaś zatrudnionych osób wyniesie ok. 250.000.

Sądzić należy, iż spis obejmie około 1.433.000 instytucyj i 5.300.000 osób. Spis z r. 1911 obejmował jedynie przedsiębiorstwa przemysłowe (z wyłączeniem państwowych i komunalnych), zatrudniające przynajmniej 2 osoby; w ten sposób nie były wzięte pod uwagę wszystkie przedsiębiorstwa handlowe, drobny przemysł i rzemieślnicy. Spis objął ok. 243.926 przedsiębiorstw z 2.304.438 osobami w nich zatrudnionemi.

ZAGADNIENIE ZALUDNIENIA I GOSPODARKA ITALJI.

(Il problema della popolazione e l'economia Italiana).

(Esportatore Italiano, 1927, N. 12).

Zjawisko emigracji uważa wyżej wymienione czasopismo za zło konieczne zarówno w czasach dzisiejszych, jak i w najbliższej przyszłości i podaje wskazówki, w jaki sposób rozwiązać to zagadnienie jaknajkorzystniej dla kraju, dopóki nie uda się emigracji zwalczyć i usunąć.

Uczyniono już dość wiele w tym kierunku. We wszystkich prowincjach Italji funkcjonują dziś biura emigracyjne, rozwijające działalność na szeroką skalę, począwszy od nauczania zawodowego, skończywszy na kontroli umów pracy i na niesieniu emigrantom pomocy materjalnej i moralnej.

Drogą propagandy i wykładów wpaja się w kandydatów na emigrantów przekonanie, że, pragnąc owocnie pracować na obczyźnie, winni oni udawać się tam z przygotowaniem fachowem, dzięki któremu wartość ich pracy będzie dorównywała, jeśli nie przewyższała, wartości pracy sił miejscowych.

Projektuje się obecnie urzeczywistnienie ściśle zorganizowanej formy wychodźctwa, obejmującej zarówno kapitał, jak i pracę, pod postacią towarzystwa akcyjnego, z kapitałem, wpłaconym przez emigrantów samych — za zabezpieczeniem minimalnej gwarancji przez Państwo — i złożonego wyłącznie z pracodawców i pracowników narodowości italskiej. Jedyną stroną ujemną tego projektu jest nieufność emigrantów, obawiających się ryzyka lokowania w akcjach swego, nieraz ciężko zapracowanego grosza.

Z tego powodu powstał plan drugi — utworzenia banku emigracyjnego. Założono już nawet instytut bankowy, który wypłaca składane oszczędności w Italji, po możliwie najkorzystniejszym kursie, pod postacią bonów niezmiernie uproszczonych i dających się łatwo zastąpić w razie zagubienia, a jednak uprawniających właściciela do otrzymywania procentów — a więc noszących zasadniczą cechę papierów wartościowych.

Biura emigracyjne utworzyły już zagranicą ogniska narodowe, czytelnie i t. p., w których wychodźcy mogą znaleźć w swoim gronie, jak gdyby w ojczyźnie, godziwą rozrywkę po pracy.

Liczba wychodźców np. w Stanach Zjednoczonych A. P. dosięga cyfry 2½ miljona, w Argentynie półtora miljona, w Brazylji miljona, we Francji blisko miljona, w Egipcie ok. 100.000, w Tunisie 125.000, w Algerze ok. 50.000. W ostatnich czasach zaczęły się tworzyć liczne kolonje italskie w Australji i w Związku Państw Afryki Południowej.

Zjawisko wynarodowienia dostrzeżono wyłącznie niemal u dzieci, urodzonych na obczyźnie, zwłaszcza z matki cudzoziemki; natomiast wychodźcy, którzy opuścili ojczyznę w wieku dojrzałym, powracają do niej zazwyczaj chętnie i z utęsknieniem.

ROCZNIK VI POLSKIEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW METALOWYCH.

(Il IV annuario dell'Unione dell'Industria metallurgica).

Wyszedł z druku Rocznik VI Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych, opracowany przez Biuro Związku pod redakcją inż. S. J. Okolskiego. Rocznik ten zawiera sprawozdanie z działalności Związku, jego oddziałów i grup zawodowych za rok 1926 oraz sprawozdanie z działalności za ten sam okres czasu spokrewnionych z nim instytucyj: spółki akcyjnej „Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi, S. A." i „Związku Eksportowego Przemysłu Metalowego Przetwórczego".

Na obfitą treść „Rocznika" składają się, między innemi działami, „Źródła Zakupu" wyrobów przemysłu metalowego, obejmujące wykaz wszystkich 315 fabryk, zrzeszonych w Związku, z wymienieniem wyrabianych przez nie towarów. Wykaz ten uzupełniony jest przez skorowidz alfabetyczny fabryk oraz skorowidze alfabetyczne wyrobów w czterech językach: polskim, francuskim, niemieckim i rosyjskim. Rocznik zawiera, prócz tego, artykuły oryginalne w sprawach przemysłowych i dział ogłoszeń opisowych wyłącznie fabryk, należących do Związku. Ogółem „Rocznik VI" liczy 229 stron druku.

Członkom Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych, ważniejszym instytucjom rządowym i komunalnym, polskim placówkom konsularnym zagranicą oraz zaprzyjaźnionym stowarzyszeniom gospodarczym „Rocznik" jest rozsyłany bezpłatnie.

CENY

Wskaźniki cen hurtowych

(podług danych Izby Handlowej w Medjolanie)

grupy towarów	Artykuły spożywcze	Wyroby włókien.	Wyroby chemicz.	Minerały i metale	Materjały budowlane	[illegible] produkty roślinne	[illegible] wyroby przem.	Ogólny wskaźnik	Siła nabywcza 100 lirów	[illegible] cen w złocie
Liczba towarów	37	18	20	23	8	7	12	125		
1913	100 —	100 —	100 —	100 —	100 —	100 —	100 —	100 —	100 —	100 —
1922	[illegible]	583.07	437.25	524.15	519.75	508.21	535.8[illegible]	529.35	18.84	—
1923	547.54	673.28	421.64	547.73	518.48	575.93	534.58	535.78	18.67	—
1924	562.38	709.37	460.10	549.[illegible]1	554.41	491.21	542.99	553.51	18.08	124.8
1925	651.10	760.95	587.63	620.55	655.21	646.95	621.40	646.21	15.50	133.0
1926	683.38	660.36	513.36	665.03	686.76	641.86	637.01	654.41	15 29	131.0
Styczeń 1927	635.80	545.76	549.81	612.19	661.42	611.31	626.77	602.86	16.59	135.6
Luty „	643.20	551.11	552.29	592.87	653.38	602.56	618.04	600.85	16.64	134 4
Marzec „	639 79	539.76	546.07	579.89	640.07	59[illegible]	611.84	592.72	16.87	138 5
Kwiecień „	618.31	501.40	5 2.27	545.60	617.70	559.13	593.63	565.29	17.69	148.3
Maj „	590. 0	474.98	497.98	503.01	601.48	535.91	570 88	536.55	18.64	149.8
Czerwiec „	557.86	446.09	470.26	48.725	589.28	496.76	549.67	509.39	19.63	147.1
Lipiec „	533.55	436 65	455.07	471.33	465.64	445.30	540.27	491.35	20.35	138.8
Sierpień „	513.17	442.65	454.77	465.16	554 42	456 56	539.62	485.48	20.60	136.8
Wrzesień „	520.17	455.75	453.37	456.29	541.13	464.89	535 4[illegible]	484.58	20.67	136.5
Paźdz. „	525 12	446.83	449.98	447.22	536.67	473.87	547.54	484.44	20.64	136.7
Listopad „	524.69	440.71	4 5.60	440.99	535.24	494.63	553.38	484.47	20 64	136.7
Grudzień „	525.40	433.51	445.11	434.57	531 85	502. 85	562.84	482.78	20.71	134.5

NOTATKI BIBLJOGRAFICZE. — NOTIZIE BIBLIOGRAFICHE.

DR. ANTONI PERETIATKOWICZ.

Państwo Faszystowskie. Bilans rządów pięcioletnich. Skład Główny: Dom Książki Polskiej — Warszawa — 1927, str. 29.

Jako odbitka z „Ruchu prawniczego i ekonomicznego" ukazała się rozprawka d-ra A. Peretiatkowicza, obrazująca rezultaty pięcioletnich rządów faszystowskich. W pracy swej autor zastanawia się nad ideologją faszyzmu, omawia reformy konstytucyjne, administracyjne oraz gospodarcze i wreszcie oświetla silne i słabe strony faszyzmu.

Zdaniem autora zasługą faszyzmu jest przedewszystkiem unicestwienie komunizmu, a dalej — usunięcie kryzysu parlamentarnego i stworzenie silnego rządu, usprawnienie administracji, przywrócenie równowagi budżetowej i wogóle uporządkowanie finansów publicznych, zapewnienie pokoju społecznego, wzmocnienie autorytetu Italji w polityce międzynarodowej, utorowanie drogi do współpracy z kościołem i t. p. Słabe strony faszyzmu natomiast sprowadzają się do 1) skasowania wolności politycznej i 2) zachwiania praworządności, wynikającego ze stworzenia metody „akcji bezpośredniej" i całkowitego opanowania władzy państwowej przez jedną partję.

Zastanawiając się nad kwestją, wysuwaną z różnych stron, co będzie po Mussolinim „dopo Mussolini", autor stwierdza, że „faszyzm w braku Mussoliniego musiałby znaleźć nowe formy organizacyjne, nowe ukształtowanie formalne i prawne, dostosowane do nowej sytuacji personalnej".

Ograniczone rozmiary publikacji nie pozwoliły prawdopodobnie autorowi należycie uzasadnić niektórych jego tez.

O ile krótka treść informacyjna, w sposób objektywny ujęta, o pewnych zagadnieniach, czy to gospodarczych, czy socjologicznych prawnych i t. p. może być zawsze pożyteczna i celowa, o tyle krytyczne ich oświetlanie, szczególnie, gdy chodzi o tak kapitalne zagadnienie, jak faszyzm, wymaga już gruntownego, wszechstronnego ich zbadania i analizy. Prof. Peretiatkowicz zagadnieniem faszyzmu interesuje się już od dłuższego czasu, o czem świadczy fakt, iż jego jest zasługą przyswojenie językowi polskiemu w r. 1925 głośnej publikacji prof. Bernharda p. t. „System Mussoliniego".

Żywimy nadzieję, iż wydana niedawno i omówiona wyżej publikacja zachęci autora do opracowania studjum gruntownego o faszyzmie i udostępnienia ogółowi polskiemu danych możliwie najbardziej szczegółowych, dotyczących spraw, w jego publikacji poruszonych.

H. S.

„WOREYD", ALMANACH TOWARZYSKI 1928.

Ukazał się Rocznik II Almanachu „Polska Towarzyska", cieszący się w Polsce dużą popularnością. Zawiera on liczne adresy osób, należących do sfer towarzyskich, a nadto listę korpusu dyplomatycznego, wykazy osobowe poszczególnych urzędów, władz kościelnych, zakładów naukowych, muzeów w Polsce i bibljotek, zdrojowisk i t. p. Informacje w tym Almanachu ułożone są przeważnie dwujęzycznie (po polsku i francusku), tak, że dostępne są one również dla cudzoziemców. W porównaniu z rocznikiem I-ym, rocznik II został w niektórych działach dość rozszerzony, a w miarę ukazywania się następnych roczników, wydawnictwo to, niewątpliwie, w dalszym ciągu będzie rozszerzone i udoskonalone.

Redakcja staranna, szata zewnętrzna, podobnie, jak w Roczniku I-ym, estetyczna, układ przejrzysty. Obfitość zawartych w tem wydawnictwie informacyj niewątpliwie zjedna mu wielu czytelników.

K.

ZAPOTRZEBOWANIA I OFERTY ORAZ PRZEDSTAWICIELSTWA

Oferty i zapotrzebowania są umieszczane bezpłatnie za pośrednictwem Izby Handlowej polsko-italskiej.

Zarówno firmy polskie, jak i italskie, pragnące otrzymać odnośny adres, zechcą zwrócić się do Izby Handlowej Polsko - Italskiej w Warszawie, ul. Wierzbowa 11, podając numer kolejny, umieszczony przy danej wzmiance.

Za dostarczone adresy Redakcja nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności.

71 a: *Sieci rybackie* — pragnie importować do Polski firma z Rzymu i w tym celu nawiąże stosunki z firmami polskiemi.

72 a: *Galanterję skórzaną* — pragnie importować do Polski firma z Medjolanu i w tym celu nawiąże stosunki z firmami polskiemi.

73 a: *Mięso mrożone* — pragnie importować z Polski firma z Tryjestu i w tym celu nawiąże stosunki z firmami polskiemi.

74 a: *Artykuły farmaceutyczne* — pragnie importować do Polski firma z Palermo i w tym celu nawiąże stosunki z firmami polskiemi.

75 a: *Marmury kararyjskie* — pragnie importować do Polski firma z Querceta i w tym celu nawiąże stosunki z firmami polskiemi.

76 a: *Pomarańcze i cytryny* — pragnie importować do Polski firma z Acireale i w tym celu nawiąże stosunki z firmami polskiemi.

77 a: *Olej rycynowy* — pragnie importować do Polski firma z Medjolanu, i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

78 a: *Maszyny do wyrobu guzików z masy perłowej i „Trocas"* — pragnie importować do Polski firma z Cadrezzate i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

79 a: *Wyroby przemysłu ceramicznego* — pragnie importować do Polski firma z Albissola Capo i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

80 a: *Fabryka sztucznego jedwabiu w Medjolanie* — poszukuje agentów oraz przedstawicieli w Polsce.

81 a: *Owoce i warzywa* — pragnie importować do Polski firma z Neapolu i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

82 a: *Przyrząd do automatycznego opakowywania skrzyń* — pragnie przywozić firma z Padwy i w tym celu poszukuje przedstawicieli.

83 a: *Liście i kwiaty farbowane, sztuczne i naturalne, lakierowane* — pragnie importować do Polski firma z Bolzano i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

84 a: *Maszyna do automatycznego pakowania lekarstw* — pragnie importować do Polski firma z Bolonji i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

85 a: *Artykuły spożywcze* — pragnie importować do Polski firma z Vicenza i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

86 a: *Owies i jęczmień* — pragnie sprowadzać z Polski firma z Vicenza i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

87 a: *Maszyny do wypieku chleba* — pragnie importować do Polski firma z Bergamo i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

88 a: *Produkty rolne i spożywcze* — pragnie importować do Polski firma z Bergamo i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

89 a: *Fasolę i soczewicę* — pragnie sprowadzać z Polski firma z Palermo i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

90 a: *Tkaniny elektryczne i inne artykuły elektryczne* — pragnie importować do Polski firma z Bergamo i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

DOMANDE E OFFERTE DI MERCI E RAPPRESENTANZE

Le inserzioni su questa rubrica vengono fatte gratuitamente per il tramite della Camera di Commercio polacco - italiana.

Le ditte polacche e italiane esportatrice e importatrici interessate a conoscere gli indirizzi delle dittte corrispondenti alle singole richieste dovranno rivolgersi alla Camera di Commercio polacco-italiana a Varsovia — via Wierzbowa 11 — citando il numero chce contrassegna ciascuna domanda.

Per gli indirizzi forniti non viene assunta alcuna responsabilità o garanzia.

32 b: *Agrumi* — Ditta di Kołomyja desidera entrare in relazioni con ditte di Trieste, esportatrici di tale articolo.

33 b: *Vino Vermouth* — ditta di Varsavia desidera entrare in relazioni con ditte produttrici di tale articolo.

34 b: *Ampolle di vetro* — ditta di Varsavia desidera entrare in relazioni con ditte produttrici di tale articolo.

35 b: *Mandorle, pasta e conserve alimentari* — ditta di Varsavia desidera assumere la rappresentanza di ditte esportatrici di tali articoli.

36 b: *Prodotti chimico-farmaceutici, ecc.* — ditta di Varsavia desidera entrare in relazioni con ditte esportatrici di tali articolo.

37 b: *Macchine e carte tipografiche* — ditta di Varsavia desidera entrare in relazioni con ditte produttrici di tali articoli.

39 b: *Pelle per articoli confezionati* — ditta di Varsovia desidera entrare in relazioni con ditte produttrici di tale articolo.

38 b: *Vini*—ditta di Varsavia desidera entrale in relazioni con ditte italiane esportatrici di tali prodotti